

درآمدی بر نقش و کارکرد فناوریهای نوظهور در نظام تامین اجتماعی همگانی

علی حیدری

فهرست مندرجات

- پیشگفتار ناشر

- پیشگفتار نگارنده

- مقدمه

- کلیات مباحث مربوط به تامین اجتماعی
- آسیب شناسی
- کلیات مباحث مربوط به فناوری
- پیشینه و مفاهیم مرتبط با سین تک (Sin Tech)
- چرایی سین تک (Sin Tech)
- چیستی سین تک (Sin Tech)
- چگونگی سین تک (Sin Tech)
- پیامدها و دستاوردهای تحقق ایده "سین تک" (Sin Tech)
- جمع بندی و نتیجه گیری
- منابع و مآخذ

فهرست اشکال و نمودارها

شکل شماره ۱ - تاثیر و تاثرات محیط بر نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۲ - تاثیر و تاثرات مولفه های اقتصادی و نقش آفرینی دولت و بخش عمومی بر نظام تامین اجتماعی همگانی از منظر افراد و خانوارها
شکل شماره ۳ - جریانات پولی، کالایی و خدماتی در چرخه اقتصاد که دارای تاثیر و تاثرات بر منابع و مصارف خانوار هستند
شکل شماره ۴ - نظام های رفاهی سنتی
شکل شماره ۵ - مداخلات مبتنی بر رویکرد توانمندسازی در نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۶ - نحوه اولویت گذاری و شاخصهای اولویت بندی اعطای پوشش ها و خدمات امدادی، حمایتی، بیمه ای و رفاه عمومی به مددجویان و توانخواهان در قالب نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۷ - حمایت از اقشار ضعیف جامعه و تامین نیازهای اساسی و اولیه نیازمندان اولویت اول در نظام تامین اجتماعی همگانی از نظر زمانی (فوریت و اضطرار)

شکل شماره ۸ - لزوم احصاء مختصات کلی براساس خانواده و شبه خانواده (خانوار) مبتنی بر پرونده ، شناسنامه یا شناسه الکترونیک یکتا در قالب نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۹ - نحوه اولویت بندی ارائه خدمات در نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۱۰ - حیطه اثرگذاری و حوزه عمل نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۱۱ - جانمایی و مسیر حرکتی آحاد مردم در قلمروهای مختلف نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۱۲ - ترسیم شمای کلی نظام تامین اجتماعی همگانی
شکل شماره ۱۳ - مسیر گذار به هوشمندی دولت ها، سازمان ها و صنعت - بازارها
شکل شماره ۱۴ - جایگاه "سین تک" (Sin Tech) در برنامه جامع تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی
شکل شماره ۱۵ - شمای کلی ارتباطات، تعاملات و تبادلات "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۱۶ - اطلاعات لازم برای شکل گیری سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد رفاه و تامین اجتماعی
شکل شماره ۱۷ - دامنه عمل و حیطه اثر "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۱۸ - تعاملات "سین تک" (Sin tech) با ظرفیت های مردمی و دستگاههای اجرایی موظف و پایگاههای اطلاعات ملی
شکل شماره ۱۹ - اجزاء و عناصر ذیمدخل، ذربط و ذینفع در "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۲۰ - اجزاء و عناصر مرتبط با "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۲۱ - شمای کلی روابط، تعاملات و تبادلات در فرایند تکوین و فعالیت "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۲۲ - اجزاء و عناصر مرتبط با "سین تک" (Sin Tech)
شکل شماره ۲۳ - مرحله رفع فقر شدید (مطلق، درازکش)
شکل شماره ۲۴ - مرحله ازدواج تا تولد بیمه شده / مددجو (تبعی / اصلی)
شکل شماره ۲۵ - مرحله تولد تا پایان تحصیل و اتمام سربازی بیمه شده / مددجو (تبعی / اصلی)
شکل شماره ۲۶ - مرحله اشتغال و تحصیل درآمد یا برخورداری از مقرری برای بیمه شده اصلی یا سرپرست خانوار
شکل شماره ۲۷ - مرحله بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت بیمه شده یا مددجوی اصلی / سرپرست خانوار
شکل شماره ۲۸ - نقش "سین تک" (Sin Tech) در زمینه سازی اجرای برنامه جامع تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی
شکل شماره ۲۹ - نقش "سین تک" (Sin Tech) در زمینه سازی اجرای برنامه جامع تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی

پیشگفتار ناشر :

ابلاغ سیاستهای کلی تامین اجتماعی در مورخه ۱۴۰۱/۰۱/۲۱ پس از حدود یک قرن فعالیت تامین اجتماعی و بیمه گری اجتماعی در ایران و در آستانه شروع قرن جدید، نقطه عطفی در تاریخ گفتمان رفاه و تامین اجتماعی کشور است و لازم است بعنوان یک سند بالادستی مهم برای ریل گذاری مسیر حرکتی کلیه اجزاء و عناصر نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی کشور، ملاک عمل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بعنوان متولی اصلی تحقق این سیاستها

و بویژه سازمان تامین اجتماعی بعنوان عمده ترین نهاد فعال در قلمروی بیمه های اجتماعی با گستره و سیم جمعیت تحت پوشش و طیف متنوع خدمات و پوشش های بیمه اجتماعی، قرار گیرد.

برهمن اساس موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی با دستور مدیرعامل محترم سازمان تامین اجتماعی انجام مطالعات زمینه ای و پشتیبان لازم برای تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی را بلافاصله در دستور کار خود قرار داد و با اعلام فراخوان عمومی از فعالان، صاحبانظران و مراکز علمی و پژوهشی و نیز برگزاری یک سلسله نشست های علمی در جوه و ابعاد مختلف زمینه بحث و تبادل نظر اساتید، صاحبانظران و کارشناسان این حوزه را فراهم ساخت.

یکی از پیدش نیازهای مهم برای تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی بکارگیری فناوریهای نوپهور و استفاده از فناوریهای نوین در عرصه ارتباطات و اطلاعات ICT است و بهمن سبب سلسله نشستهایی تحت عنوان "نقش فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی در تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی" برگزار گردید که مجموعه حاضر به تبیین مطالب مطروحه در وبینارهای موصوف می پردازد. امیدواریم که برگزاری نشستهای موصوف و انتشار این مجموعه بتواند به تضارب آراء و افکار و بهره گیری از خرد جمعی و دانش ضمنی فعالان این عرصه بیانجامد و حاصل این مجاهدت های علمی، موجبات پیشبرد هرچه بیشتر و بهتر نظام رفاه و تامین اجتماعی و تحقق اهداف متعالی سازمان تامین اجتماعی را فراهم آورد.

جعفر دهکردی

رئیس موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی

پیشگفتار نگارنده :

سازمان تامین اجتماعی بعنوان اصلی ترین و بزرگترین متولی بیمه های اجتماعی کشور که بالغ بر ۷۰ درصد بیمه شدگان اجتماعی و مستمری بگیران ایران را تحت پوشش خود دارد و مابقی بیمه شدگان و مستمری بگیران بین حدود ۲۱ سازمان و صندوق بیمه گر اجتماعی تقسیم شده اند و همواره در عرصه ورود به مباحث نظری زیست بوم علم و فناوری رفاه و تامین اجتماعی پیشگام بوده است و در این

میان موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی نقش بسزایی در برقراری پیوند میان صاحبان نظران و کارشناسان سازمانی و غیر سازمانی ایفاء نموده است.

متعاقب ابلاغ سیاستهای کلی تامین اجتماعی و بالمال طرح ایده "سین تک" (sin tech) برای مفهوم سازی نقش آفرینی فناوریهای نوظهور و نوین در نظام تامین اجتماعی همگانی و لایه های امدادی، حمایتی و بیمه ای نظام چند لایه تامین اجتماعی، موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی نسبت به برگزاری سلسله نشست هایی تحت عنوان، "نقش فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی در تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی" اقدام نمود و در این نشست ها که بصورت تلفیقی (حضور و مجازی) در قالب وبینارهایی با حضور و سخنرانی تعدادی از صاحبان نظران و کارشناسان این حوزه برگزار گردید به ابعاد مختلف موضوع پرداخته شد و نقشها و کارکردهای مختلف و متنوع فناوریهای نوظهور در حوزه رفاه و تامین اجتماعی تشریح گردید و آخرین یافته های علمی و نظری دنیا و نیز تجارب موفق و ایده های نوآورانه و خلاقانه همکاران سازمان تامین اجتماعی و فعالان و صاحبان نظران حوزه رفاه و تامین اجتماعی و علم و فناوری مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

مجموعه حاضر گزارشی است که از سوی نگارنده در اولین وبینار بصورت پاورپوینت ارائه گردید و به ایده پردازی اولیه مفهوم "سین تک" (sin tech) می پردازد. در این گزارش ابتدا کلیاتی در موضوعات تامین اجتماعی و فناوری ارائه و سپس به آسیب شناسی اقدامات، طرحها و برنامه های رفاهی طی چند روز اخیر پرداخته شده و در نهایت ضرورتها و الزامات بهره گیری از فناوریهای نو ظهور در تامین اجتماعی حال و آینده تبیین و در ادامه تعریف عملیاتی مفهوم "سین تک" (sin tech) ارائه و چرایی، چیدستی و چگونگی تحقق ایده مزبور و دستاوردها و نتایج مورد انتظار آنرا به بحث گذاشته است.

رجاء واثق دارد تا این گزارش مقدماتی بتواند مورد استفاده فعالان و صاحبان نظران عرصه رفاه و تامین اجتماعی قرار گیرد و گامی هر چند کوچک در جهت پیشبرد گفتمان سیاست اجتماعی و رفاه اجتماعی باشد.

در پایان لازم می دانم از جناب آقای دکتر دهکردی ریاست محترم موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی، سرکار خانم دکتر اکبرپور معاونت محترم پژوهشی، سرکار خانم فاضلیان مدیر محترم امور بین الملل، سرکار خانم سعادت مدیر محترم روابط عمومی و سایر دست اندرکار محترم موضوع در موسسه یاد شده، تشکر و قدردانی نمایم.

علی حیدری

مقدمه :

در دنیای امروز فناوری‌انگي یا فناوری‌انه زندگی کردن دیگر یک انتخاب نیست بلکه افراد، سازمانها، دولتها و جوامع ناگزیر و ناگزیر از فناوری‌انه شدن هستند و همپایی این پدیده با رسانه ای شدن (Mediazation) باعث بروز تغییر و تحولات شگرفی در جهان شده است و بالمال حوزه رفاه و تامین اجتماعی (قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه ای) نیز بیش از هر زمان دیگری تحت تاثیر دو پدیده فناوری و رسانه قرار گرفته است و لازم است که نقش و کارکرد فناوری های نوظهور در حوزه تامین اجتماعی مورد مذاقه و مطالعه بیشتر قرار گیرد.

به همین سبب ایده " سین تک" (Sin Tech) که مخفف "فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی" (Social Security and Social Insurance Technology) است بعنوان یک مفهوم همزاد فناوریهای مالی و اقتصادی یا "فین تک" (Financial Technology) از سوی نگارنده مطرح گردید.

ایده " سین تک" (Sin Tech) در راستای تحقق بند ۲ " سیاستهای کلی تامین اجتماعی" موضوع ایجاد سازوکار تنظیم گری نظام تامین اجتماعی چند لایه در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه ای مبتنی بر رویکردهای "پلتفرمی"، "دیجیتال"، "هوشمند"، "ذینفع محوری"، "خدمات محوری" و با استفاده حداکثری از فناوری های نو شونده و ابزارهای هوشمند و با متناسب سازی و سازگارسازی منابع انسانی، ساختارها، سازوکارها، فرایندها، روالها و رویه ها و بهبود مستمر روشهای ارائه خدمت با افق گشایی و آینده نگری و حضور از پیش اندیشیده شده در مرزهای فناوری و نوآوری ارائه گردیده است. این بند اشعار می دارد:

"۲- ایجاد یک ساز و کار تخصصی و فرابخشی به منظور حفظ انتظام و انسجام امور مربوط، لایه بندی و سطح بندی خدمات، ایجاد وحدت رویه، اعمال نظارت راهبردی در تکوین و فعالیت سازمانها و صندوقها و نهادهای فعال در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه ای و شکل دهی پایگاه اطلاعات، با رعایت ملاحظات امنیتی مربوط به نیروهای مسلح و دستگاههای امنیتی کشور" و پر واضح است که تحقق این حکم بدون استفاده از فناوریهای اطلاعات و ارتباطات میسر نیست.

همه گیری (پاندمی) کرونا و اثرات خانمان برانداز این پدیده شوم که در همه سطوح بین المللی، ملی، منطقه ای، محلی، خانوادگی و فردی مشهود است نه تنها در کشورهای عقب نگه داشته شده و جهان سوم، بلکه حتی در بسیاری از کشورهای پیشرفته و جهان اولی نیز اثرات مخرب این همه گیری دیده می شود. این عارضه جهانگیر فقط نظام سلامت، بهداشت و درمان کشورها را دچار مشکل نساخته و ناکارآمدی آنها را به رخ نکشیده است. بلکه بر کلیه وجوه و ابعاد جامعه اعم از

اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، نظامی، امنیتی، زیست محیطی و... سایه انداخته است و ناکارآمدی بسیاری از نظامات، سامانه‌ها و سازوکارهای رایج و روتین را نمایان ساخته است و صد البته این ناکارآمدی در حوزه نظامات رفاه اجتماعی، تامین اجتماعی (امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای) و خدمات اجتماعی بیش‌تر بروز و ظهور داشته است.

از سویی دیگر دو فضایی شدن جامعه (فضای واقعی و فضای مجازی) و پیشرفت‌های فناورانه در حوزه اطلاعات و ارتباطات که به سهولت و سرعت بر روی ابزارهای هوشمند بویژه تلفن همراه در دسترس همگان قرار می‌گیرد، تحول دیجیتالی در دولت‌ها و دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و شرکت‌ها را به یک امر محتوم و ناگزیر و ناگزیر تبدیل ساخته است و قلمروی نظام تامین اجتماعی همگانی نیز از این امر مستثنی نمی‌باشد و بایستی در این مسیر گام بردارد، امری که با تحقق "سین تک" (Sin Tech) در دسترس خواهد بود.

در تقسیم کار کلی حاکمیت‌ها و دولت‌ها در سطح کلان، رویکردها و نظریات مختلفی وجود دارد و اشتراکات و افتراقات زیادی بین نحله‌های فکری و ایدئولوژیکی مختلف در باب نوع و میزان اقدامات و مداخلات دولت در هر یک از این عرصه‌ها قابل احصاء است. ولیکن در غالب رویکردهای مطرح برای تقسیم کارکلان حاکمیت‌ها و دولت‌ها، قلمروهای اقتصاد، امنیت و رفاه اجتماعی بطور مشترک مطرح است و در خصوص قلمروهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، زیست محیطی، علم و فناوری و... اختلاف نظر هست.

در قلمروی "رفاه اجتماعی"، بخشهای سلامت (بهداشت، درمان)، آموزش (پیش از دبستان تا عالی و مهارت‌آموزی و فنی و حرفه‌ای)، اشتغال، مسکن و تامین اجتماعی مطرح هستند و بخش "تامین اجتماعی" شامل لایه‌های امدادی (امداد حوادث و امداد اجتماعی)، حمایتی (توانبخشی و توانمندسازی) و بیمه‌ای (درمان، بازنشستگی، بیکاری و...) است. ولی در کشور ایران از سال ۱۳۵۴ که "نام سازمان بیمه‌های اجتماعی (کارگران) ایران" به "سازمان تامین اجتماعی" تغییر یافت، متأسفانه برخی افراد، عبارت تامین اجتماعی را ناظر به سازمان مزبور می‌دانند، در حالی که سازمان یاد شده متولی بخشی از لایه بیمه‌های اجتماعی نظام تامین اجتماعی، برای مزدبگیران و صاحبان حرف و مشاغل آزاد می‌باشد.

این اشکال باعث گردیده است که در مباحث مربوط به تامین اجتماعی، دیدگاه تقلیل‌گرایانه حاکم و به مقولات بیمه‌های اجتماعی بطور اعم و مسائل سازمان تامین اجتماعی بطور اخص اکتفاء شود. این در حالی است براساس تجارب علمی و عملی موفق دنیا و مطابق با اصول ۳، ۲۱، ۲۹ و ۴۳ قانون اساسی، مقوله تامین اجتماعی شامل طیف وسیعی از خدمات، حمایت‌ها و مزایای امدادی (اجتماعی)، حمایتی و بیمه‌های اجتماعی می‌باشد که تامین و تضمین سطح پایه آن برای عموم مردم و بویژه اقشار ضعیف جامعه بر عهده دولت‌ها است.

بنظر می‌رسد تحقق "سین تک" (Sin Tech) با رویکرد پلتفرمی، دیجیتالی و هوشمند و با استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل دولت الکترونیک و دولت دیجیتال در نظام تامین اجتماعی همگانی می‌تواند به حل بسیاری از مسائل و مشکلات مبتلابه بیانجامد و شکل دهی "سین تک" (Sin Tech) با ابتناء به اطلاعات ثبتی و عملیاتی و با رویکرد ذینفع محور و خدمات محور می‌تواند بسیاری از نقائص و کاستیهای موجود را از بین ببرد و بویژه آنکه در صورت تمرکز اطلاعات و تجمیع منابع عمومی و دولتی، بسط و زمینه لازم برای تصمیم سازی و تصمیم گیری مطلوب فراهم می‌گردد. چرا که متأسفانه طی ۴ دهه گذشته بلحاظ فقدان اطلاعات متمرکز و بسندگی به اطلاعات روتین، روندی و سنواناتی براساس تخمین، برآورد و سرشماری و یا گزارشات دستگاه های اجرایی، همواره تصمیم گیری در این حوزه همانند انداختن تیر در تاریکی بوده است.

عدالت اجتماعی آرمان مردم در سال ۱۳۵۷ بود که در قانون اساسی و احکام اسناد بالادستی کشور نظیر سند چشم‌انداز، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و بیانیه گام دوم ظهور و بروز قابل توجهی داشته است و در انشای قوانین و مقررات بویژه قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی به آن پرداخته شده است ولیکن این اصول قانون اساسی هنوز بطور کامل محقق نگردیده است.

بهر تقدیر برای تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی نیازمند شکل دهی پایگاه اطلاعات ملی هستیم که اطلاعات آحاد جامعه و عموم مردم و بویژه اقشار ضعیف جامعه را بصورت خانواری و مبتنی بر کد ملی، کدپستی (موقعیت مکانی اقامت، مراقبت و نگهداری) و کد فعالیت یا کد شغلی (حالات مختلف اشتغال، کسب و کار و درآمد افراد نظیر محصل، دانشجو، سرباز، بازنشسته، از کارافتاده کلی، مددجو، معلول، خانه دار، آزاد کار، پیمانکار، کارفرما، کارمند، کادر نظامی و امنیتی، کارپزیر) در اختیار داشته باشد که اگر چنین شود این اطلاعات می‌تواند مبنای کلیه مداخلات اصلاحی و توسعه ای نظیر طرح مردمی سازی یارانه ها و جراحی اقتصادی قرار گیرد و مجموعه نظام تصمیم سازی و تصمیم‌گیری، اجرایی و نظارتی کشور می‌تواند با انجام مطالعات و محاسبات لازم بر روی اطلاعات ثبتی مبنا که از طریق بررسی های میدانی و عملیاتی مورد تصدیق و صحه گذاری قرار گرفته است آثار تغییرات اقتصادی مورد نظر را احصاء، اثرسنجی و تقویم نموده و جامعه هدف خدمت بسته های سیاستی صیانتی جبرانی و ترمیمی لازم را تعیین و براساس نیازسنجی و اولویت بندی، یارانه های نقدی و غیرنقدی مکفی و متناسب به آنها ارائه نمایند. امری که در بند ۹ سیاستهای کلی تامین اجتماعی نیز به آن پرداخته شده است.

همچنین پایگاه اطلاعات مزبور علاوه بر دارا بودن اطلاعات روز آمد افراد در قالب خانوار و شبه خانوار و مشتمل بر کد ملی، کدپستی (ژئوماتیک) و کد فعالیت یا کد شغلی می‌بایستی دربرگیرنده اطلاعات

مربوط به معلولیتها (نوع و شدت)، آسیبهای اجتماعی، معیارها و سنجه های مربوط به تشخیص قابل توانمندسازی یا غیرقابل توانمندسازی (دائم و موقت) افراد، مهارت های اکتسابی با آموزش یا تجربه، آموزش های فنی و حرفه ای اکتسابی با آموزش یا تجربه، توانمندی ها و استعداد های بالفعل و بالقوه، علاقمندی های دانشی، مهارتی، فنی، هنری، حرفه ای، ورزشی جهت استعدادیابی و طراحی مسیر پیشرفت و تعالی و... افراد نیز باشد.

تحقق ایده "سین تک" از آنجا اهمیت می یابد که تاکنون رویکرد غالب در حوزه فناوری های نوظهور، رویکرد "فین تک" و فناوری های مالی بوده است و طرح های اجرا شده در حوزه رفاه و تامین اجتماعی بطور غیرمستقیم و ناخودآگاه باعث انتفاع برخی شرکتهای فعال در حوزه فین تک از تراکنش های مربوط به یارانه ها، کمک ها و مساعدت های انجام شده برای اقشار ضعیف جامعه شده است که می توان آنرا به نوعی "خامه گیری" از نظام رفاه و تامین اجتماعی و یا استخراج "نعمت خاصه از نعمت عامه" یا استحصال "منفعت خاصه از نکبت عامه" نامید.

کلیات مباحث مربوط به تامین اجتماعی:

تامین اجتماعی و قانون اساسی: برای تبیین هرچه بیشتر موضوع تامین اجتماعی، ابتدا بایستی به احکام و اسناد بالادستی مربوط پرداخت. اصول قانون اساسی ناظر بر لزوم نظام تامین اجتماعی همگانی که می توان آنها را "اصول رفاهی قانون اساسی" نامید عبارتند از:

اصل ۳: دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

بند ۹- رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه های مادی و معنوی.

...

بند ۱۲- پی ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه.

...

اصل ۲۱: دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

۲- حمایت مادران، بالخصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند، و حمایت از کودکان بی سرپرست

۴- ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی سرپرست.

اصل ۲۸: هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

اصل ۲۹: برخورداری از تامین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، ازکارافتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه و غیره، حق است همگانی. دولت موظف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایتهای مالی فوق را برای يك يك افراد کشور تامین کند.

اصل ۳۱: داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندترند به خصوص روستائینان و کارگران زمینه اجرای این اصل را فراهم کند.

اصل ۴۳: برای تامین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می شود:

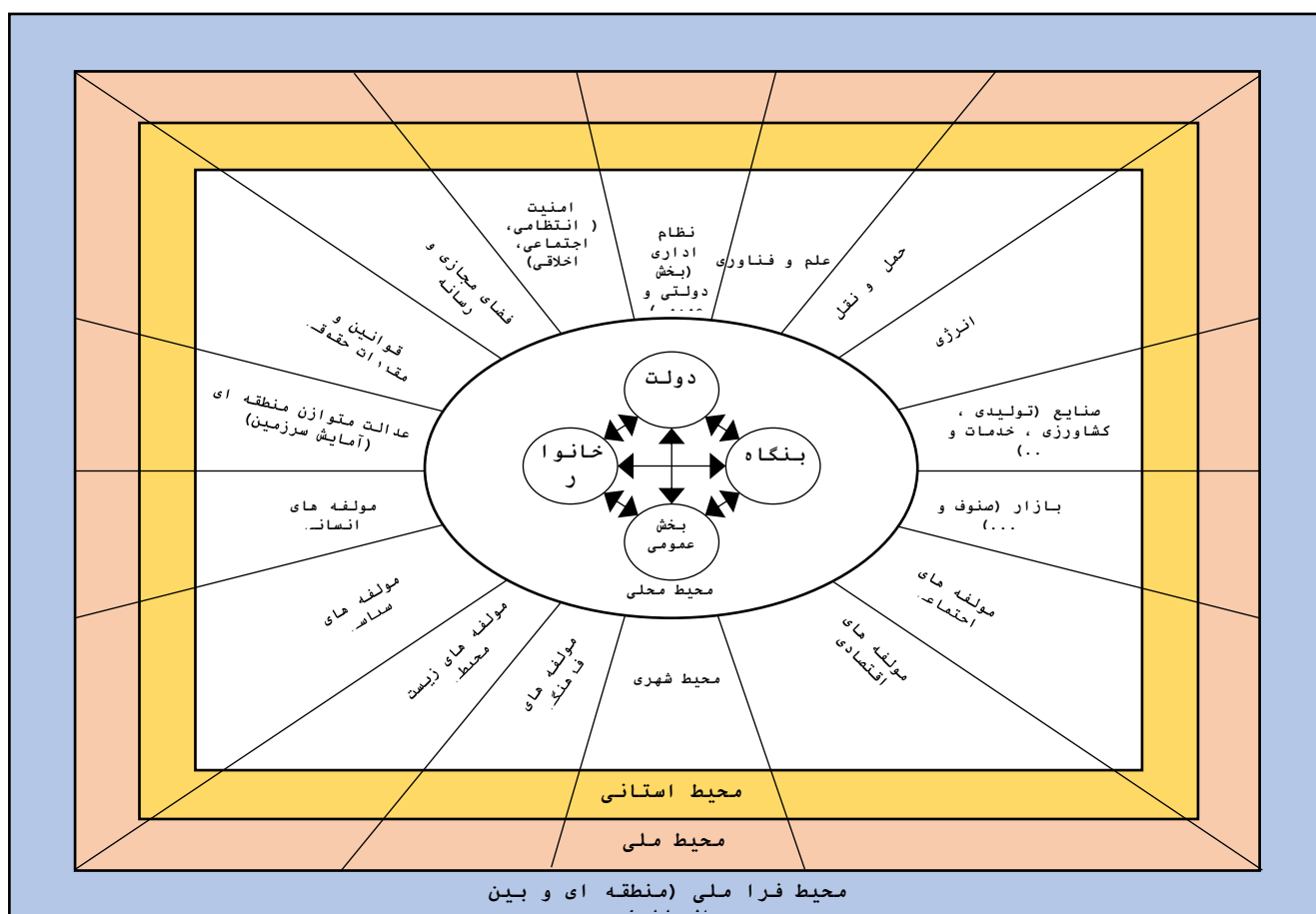
۱- تامین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲- تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

همانطور که ملاحظه می شود، مقوله تامین اجتماعی از جایگاه ویژه ای در قانون اساسی برخوردار است و یک حق همگانی برای مردم و یک تکلیف و مأموریت ذاتی برای دولتها محسوب می شود.

تامین اجتماعی و عوامل محیطی: مقوله تامین اجتماعی تاثیر و یا تاثرات زیادی بر سایر محیط ها، حوزه ها، مولفه ها و متغیرهای مربوط به کشورها، جوامع، گروهها و سازمانها و مردم دارد و می گذارد. تاثرات محیط پیرامونی بر سازمان تامین اجتماعی را می توان به دو دسته مساعد و نامساعد تقسیم کرد. هر عاملی که باعث بر هم خوردن تعادل منابع و مصارف و تنظیم ورودیها و خروجی ها و پایداری مالی حوزه تامین اجتماعی شود را می توان عامل نامساعد و بالعکس مساعد نامید و بدیهی است برخی از عوامل و مولفه ها نقش زمینه ای هم دارند نظیر فناوری که می تواند در نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری و اجرایی و نظارتی حوزه تامین اجتماعی تاثرات مثبت و منفی بر جای گذارد. بعبارت دیگر فناوری و تامین اجتماعی دارای آثار وضعی و انتقالی بر یکدیگر هستند.

شکل شماره ۱ - تاثیر و تاثرات محیط بر نظام تامین اجتماعی همگانی

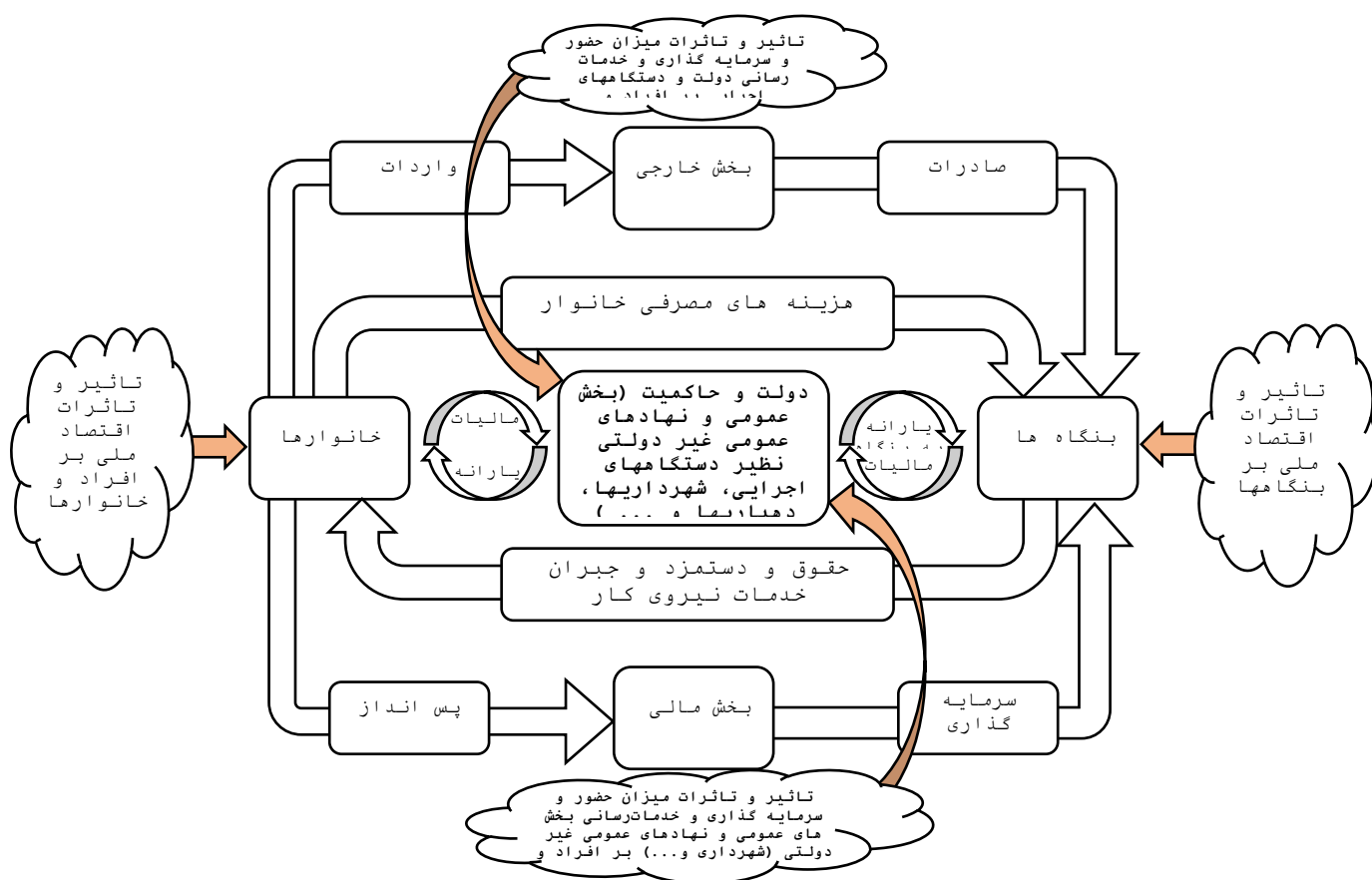

تامین اجتماعی و اقتصاد: مقوله تامین اجتماعی یک موضوع بین بخشی است و با مقولات اقتصادی، اجتماعی و جامعه شناسی، مدیریت و خطمشی گذاری عمومی و حکمرانی و... مرتبط است و در این میان مرتبط با مقولات اقتصاد خرد و اقتصاد کلان است. در سطح کلان و از منظر نهادی نیز بر اقتصاد ملی و محلی و اقتصاد بنگاهها و خانوارها تاثیر می گذارد و از آنها تاثیر می پذیرد.

نوع نگاه دولت ها به مقوله تامین اجتماعی و نحوه تامین مالی آن (حق بیمه محور یا مالیات محور یا ترکیبی در قالب نظام چند لایه)، سیاستهای باز توزیعی و سهم دولت در اقتصاد، سیاستهای یارانه ای

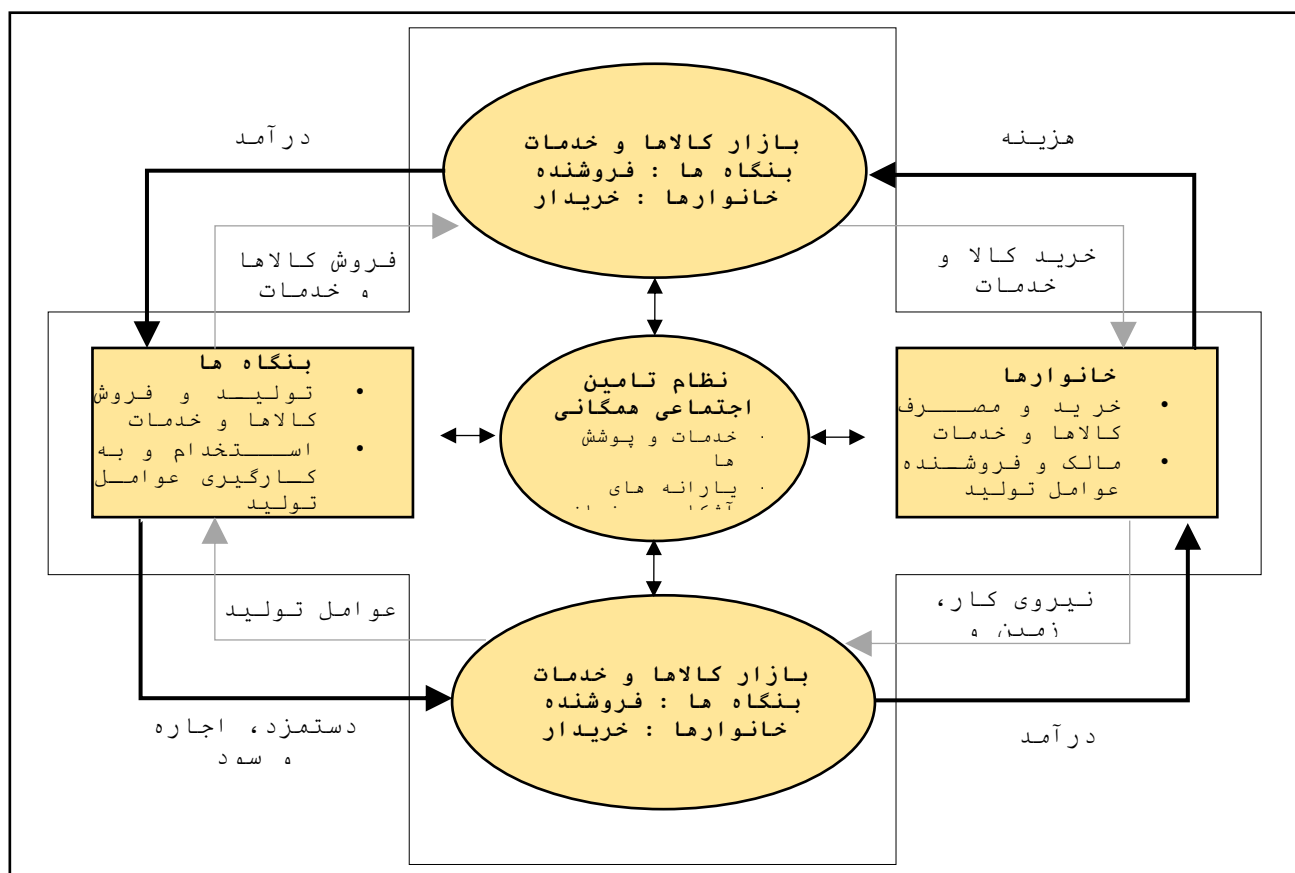
و حمایتی و ... بر این حوزه اثر دارند و در سطح خرد هزینه های تامین اجتماعی برای بنگاهها و دستگاهها از یک سو و خدمات و پوشش های تامین اجتماعی به مشـتـریان داخلی (کارمندان و کارکنان) بنگاهها و دستگاهها از سوی دیگر تاثیر گذار است و در سطح افراد و خانوارها اگر چه میزان توانمندی آنها بستگی تام و تمام به اشتغال و کسب و کار دارد ولیکن رویکردهای اجتماع محور و توانمندساز تامین اجتماعی و پیاده سازی طرحهای حمایتی، یارانه ای نیز می تواند بر وضعیت افراد و خانوارها تاثیر بگذارد.

شکل شماره ۲- تاثیر و تاثرات مولفه های اقتصادی و نقش آفرینی دولت و بخش عمومی بر نظام تامین اجتماعی همگانی از منظر افراد و خانوارها

تعامل و تبادل کلایی، خدماتی، مالی، پولی و شبه پولی لازمه زندگی اجتماعی بشر بوده و هست و برای تحقق این امر جریانات و گردش هایی بین دولت، صنعت - بازارها (بنگاهها) و خانوارها شکل می گیرد و تامین اجتماعی از منظر رویکردهای بازتوزیعی (مالیات، عوارض، تعرفه، یارانه و...) و از منظر اشتغال و روابط کار و تنظیم رابطه بین کارکنان و کارفرما یا کارسپار و کارپذیر و نیز از منظر امور امدادی و حمایتی در متن و بطن این جریانات پولی، کلای، خدماتی در چرخه های تبادلات اقتصادی قرار دارد.

شکل شماره ۳ - جریان‌ات پولی، کالایی و خدماتی در چرخه اقتصاد که دارای تاثیر و تاثرات بر منابع و مصارف خانوار هستند

تامین اجتماعی و توانمندسازی: سطوح اجتماعی و اقتصادی مختلف
توانمندسازی با رویکرد اجتماع محور که تاثیر و تاثرات زیادی با فناوریهای نوپهور دارند در سطح فردی، خانوادگی، گروهی و محلی و جامعه بقرار زیر است. اخیراً همچنین مباحثی درخصوص توانمندسازی حاکمیت با تمرکز بر نظام اجرایی کشورها مطرح شده است:
توانمندسازی جامعه :

- تکافل اجتماعی
- مسابقه خیر
- گفتمان خیر اجتماعی
- خیریه ها، موقوفات، سمن ها
- نظام ملی احسان و نیکوکاری

توانمندسازی گروهی / محلی :

- تعاونی های ملی و فراگیر
- پیمانهای همکاری جمعی
- مشارکت در سرمایه گذاری (تجميع منابع خرد) در مهارتها
- بیمه های اجتماعی بازنشستگی
- باز اجتماعی شدن گروهی (بازگشت آسیب دیده یا مددجو به محیط کار و جامعه)

توانمندسازی خانواده :

- خدمات اجتماعی خانواده محور (کمک به خانواده برای نگهداری از سالمند و مددجو)
- سبک زندگی اسلامی- ایرانی و ارتقاء کیفیت زندگی
- مهارت های زندگی
- مشاغل خانگی و کار در منزل
- بازاجتماعی شدن خانوادگی (بازگشت آسیب دیده یا مددجو به محیط خانواده)

توانمندسازی فرد:

- مهارت افزایی (فنی و حرفه ای)
- سبک زندگی اسلامی- ایرانی و ارتقاء به کیفیت زندگی
- توانبخشی، بازتوانی، بازپروری و بازآموزی
- خوداتکایی

توجه یا عدم توجه به مقوله توانمندسازی وجه ممیزه نظام های تامین اجتماعی سنتی و نوین است. توانبخشی، توانمندسازی و بازاجتماعی شدن و ایجاد زمینه بازگشت مبتلایان فقر و آسیب اجتماعی به محیط خانواده، کار و جامعه باعث می گردد تا از نسلی شدن فقر و آسیب اجتماعی جلوگیری گردد و از رسوب و ماندگاری افراد در نظامهای امدادی و حمایتی جلوگیری نمود و با خوداتکایی افراد و خانوارهای دچار نابرابریهای پیشینی و پسینی و برابر سازی فرصتهای اقتصادی و اجتماعی، آنها را از لایه های امدادی و حمایتی نظام تامین اجتماعی چندلایه به لایه بیمه ای سوق دهد.

برای تحقق نظام تامین اجتماعی هوشمند و هدفمند مبتنی بر توانمندسازی، بایستی از فناوریهای نوین در زمینه ICT بهره گرفت تا شناسایی جامعه هدف، نیازسنجی و اولویت بندی و تعریف بسته خدمات مورد نیاز با دقت، سرعت و سهولت لازم انجام پذیر گردد.

شکل شماره ۴- نظام های رفاهی سنتی

منفک از رویکرد توانمندسازی، کارگستری، مهارت افزایی تعاون (معیاری و نועدوستی معطوف به همبستگی اجتماعی) و فارغ از عنصر کار و اشتغال (حمایت و امداد از طریق بیمه و مبتنی بر توانمندسازی، کارگستری و خود اتکایی افراد و خانوارها)

کمیود منابع مالی دولت برای سرمایه گذاری در زیر ساخت ها و طرحهای عمرانی اعطای یارانه نقدی (تورم زا / ضد اشتغال) افزایش بار مالی دولت نسلی شدن فقر

پیامد و آثار منفی آن بر منابع

مصارف

- میل پائین به کار و تلاش
- کمکهای حمایتی (تقاضای التقایی، برخورداری من غیرحق و مضاعف، همپوشانی)

پیامد و آثار منفی آن بر توانمندی و رفاه جامعه هدف (بیمه شدگان حمایتی)

پیامد و آثار منفی از دو جنبه

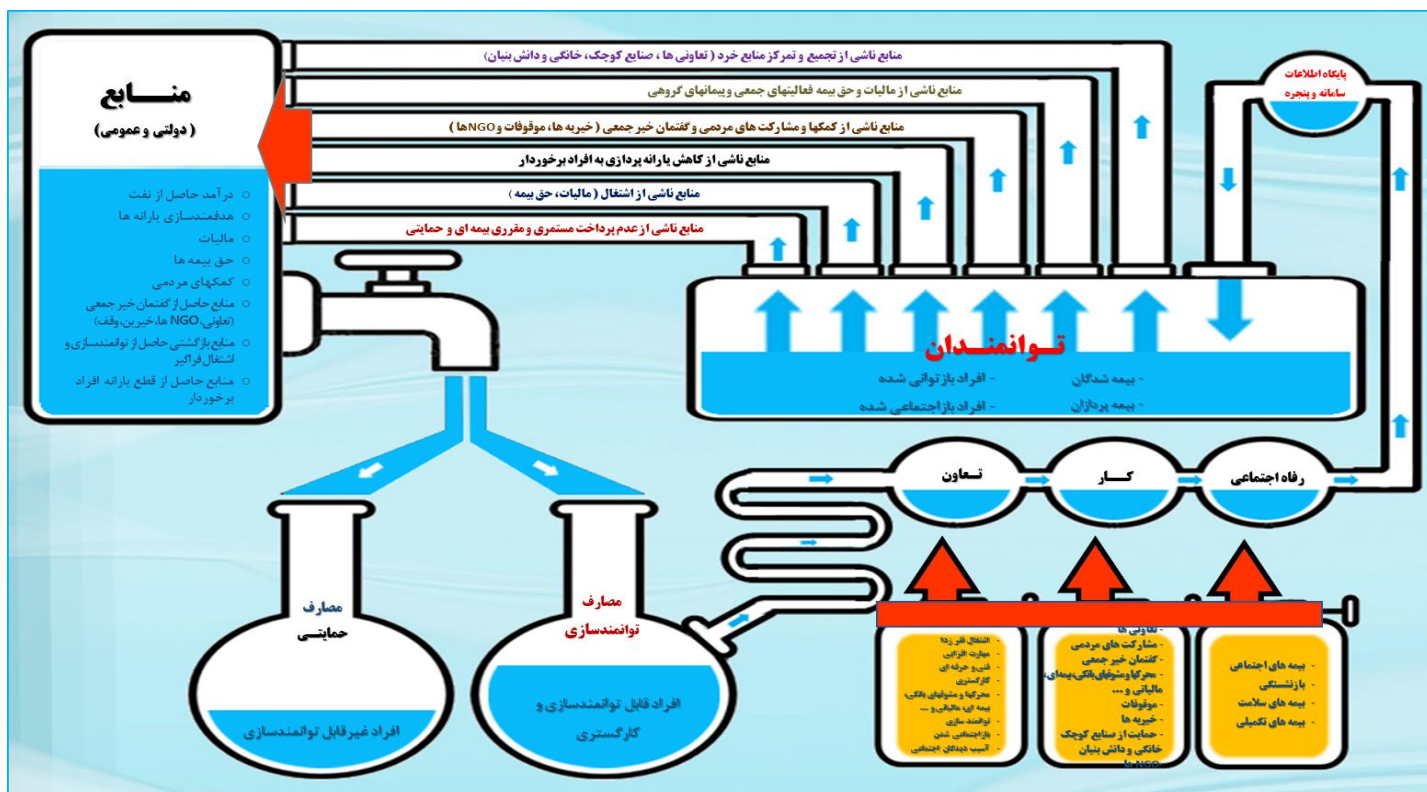
منابع

همانطور که در شکل بالا نشان داده شده است در نظام های رفاهی سنتی، ارائه خدمات به صورت غیرهدفمند و بدون نیازمندیابی فعال و هدف یابی موثر انجام می پذیرد و آزمون وسیع که ابزاری برای سنجش میزان استطاعت و استحقاق افراد است بکار گرفته نمی شود و از همه مهمتر اینکه به مقوله توانمندسازی مبتلایان فقر و آسیب اجتماعی و بازاجتماعی سازی آنها توجه نمی شود و در نتیجه نیازی هم برای بکارگیری فناوریهای نو ظهور احساس نمی شود.

پرواضح است که بلحاظ رسوب و ماندگاری افراد در لایه های امدادی و حمایتی که مبتنی بر منابع دولتی و عمومی است این قبیل نظام های رفاهی معمولاً با کسری منابع مواجه می شوند و یا تامین منابع لازم برای آنها از طریق کسری بودجه و تزریق نقدینگی صورت می پذیرد که خود یک عامل مخرب در زمینه متغیرهای رفاه و تامین اجتماعی است و باعث تشدید فقر و آسیب اجتماعی می شود. در حالی که در نظام های رفاهی نوین مبتنی بر توانمندسازی و بازاجتماعی سازی بلحاظ بازچرخانی، چند بار مصرف بودن و اهرمی سازی منابع مالی مصروفه، مشکلات تامین مالی کمتری وجود دارد و زیرساخت و پشتیبان تحقق این امر، استفاده از فناوریهای نو ظهور در نظام تامین اجتماعی چندلایه است.

شکل شماره ۵ - مداخلات مبتنی بر رویکرد توانمندسازی در نظام تامین اجتماعی

همگانی

قدم اول برای اجرای هر طرح رفاهی، شناسایی و احصاء جامعه هدف مورد نظر است که بصورت تمام شماری و براساس اطلاعات ثبتی مبنا درخصوص نیازمندان با بررسی های میدانی و عملیاتی مورد تصدیق و صحه گذاری قرار گرفته باشد.

برای طراحی، اجرا و نظارت بر هر نظام تامین اجتماعی و به بیان دیگر برای تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرا و نظارت بر طرحها و برنامه های رفاهی علاوه بر اینکه بایستی اطلاعات اصلی افراد و خانوارها شامل کد ملی، کدپستی (مکان سکونت، اقامت و نگهداری) و کد حالات شغلی (کودک، محصل، دانشجو، سرباز، کارفرما، کارمند، کارگر، بازنشسته، معلول، زندانی و...) را بصورت روزآمد و ثبتی مبنا در اختیار داشت و با رویکرد اجتماع محور و توانمندساز و براساس برر سیهای میدانی و عملیاتی نسبت به انجام آزمون و سع و نیازمندیابی فعال و هدف یابی موثر و اولویت بندی و نیازسنجی اقدام و جامعه هدف و بسته خدمت را تعیین نمود برای تحقق این امر بایستی شاخصهای اولویت بندی جامعه هدف تعیین شود و برای اینکه نیازسنجی و اولویت یابی دقیق و صحیح انجام شود و جامعه هدف و بسته خدمت با پوششش امدادی، حمایتی و بیمه ای مورد نیاز بطور دقیق، صحیح و بموقع تعیین شود، نیازمند بررسی و وضعیت افراد و خانوارهای ضعیف جامعه براساس شاخصها و معیارهای اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی هستیم.

برخی شاخصهای مربوط به نیازسنجی و اولویت بندی جهت بر خورداری از نظام تامین اجتماعی همگانی:

وضعیت خانوار

- دارای سرپرست مرد
- دارای سرپرست زن
- فاقد سرپرست

وضعیت شغل و درآمد

- دارای شغل، فاقد شغل (سرپرست خانوار ، اعضاء)
- فاقد درآمد فاقد توان مالی (سرپرست خانوار، اعضاء)

بعد خانوار

- تعداد اعضای خانوار (تعداد فرزندان)

وضعیت بیماری

- تعداد بیمار صعب العلاج و لاعلاج
- نوع بیماری

وضعیت معلولیت

- تعداد معلولان
- نوع و شدت معلولیت

وضعیت آسیب اجتماعی

- تعداد آسیب دیده (معتاد ، زندانی و ...)
- نوع آسیب

وضعیت مسکن

- دارای واحد مسکونی ملکی
- مستاجر
- مرکز نگهداری و مراقبت
- بی سرپناه و بی خانمان

وضعیت بیمه ای

- دارای سابقه بیمه اجتماعی/ نوع سازمان بیمه گر
- فاقد سابقه بیمه اجتماعی

وضعیت آمادگی برای داشتن کسب و کار و یا اشتغال

- سابقه کار دارد / ندارد
- توان و آمادگی ندارد (غیر قابل توانمندسازی دائم)
- غیر قابل توانمندسازی موقت
- توان و آمادگی دارد (قابل توانمندسازی)
- نوع اشتغال یا کسب و کار

○ کارگری

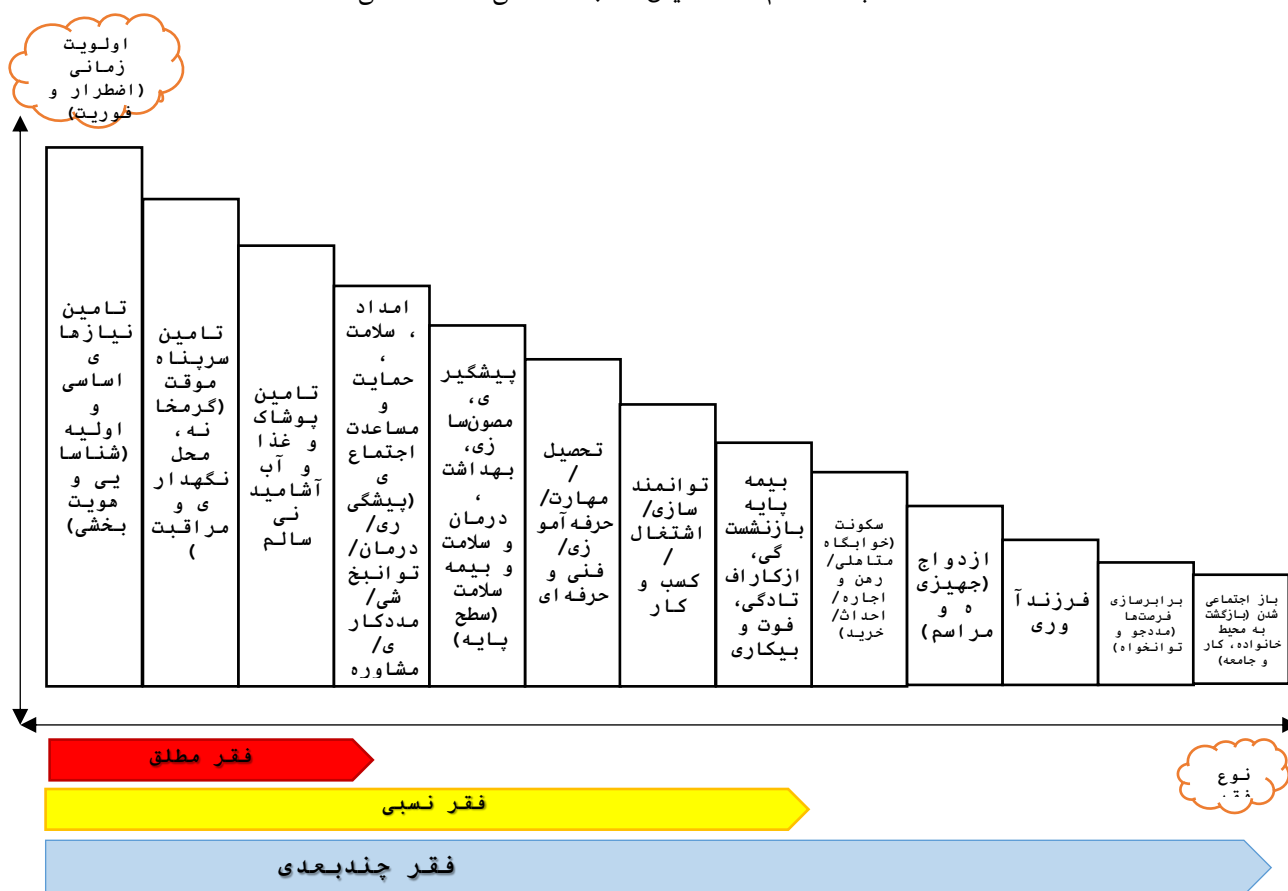
○ خود اشتغالی

○ شغل خرد و خانگی

احصاء اطلاعات براساس شاخص های فوق می تواند بیانگر شرایط حاکم بر اقشار ضعیف جامعه و نیازهای آنها و استخراج نقشه فقر و آسیب

اجتماعی و جانمایی افراد و خانوارهای نیازمند، مددجو و توان خواه باشد و همچنین به شناسایی محلات کم‌برخوردار شهری و مناطق روستایی و عشایری محروم می‌انجامد که بایستی در اولویت رسیدگی قرار گیرند. به بیان دیگر بر اساس همین شاخصها و احصاء اطلاعات مربوطه و تجزیه و تحلیل آنها افراد و خانوارهای مبتلا به فقر و آسیب اجتماعی در جامعه بصورت واقعی و تمام شماری مورد شناسایی قرار می‌گیرند و به ترتیب رفع فقر شدید (مطلق)، نسبی و چند بعدی در دستورکار قرار می‌گیرد.

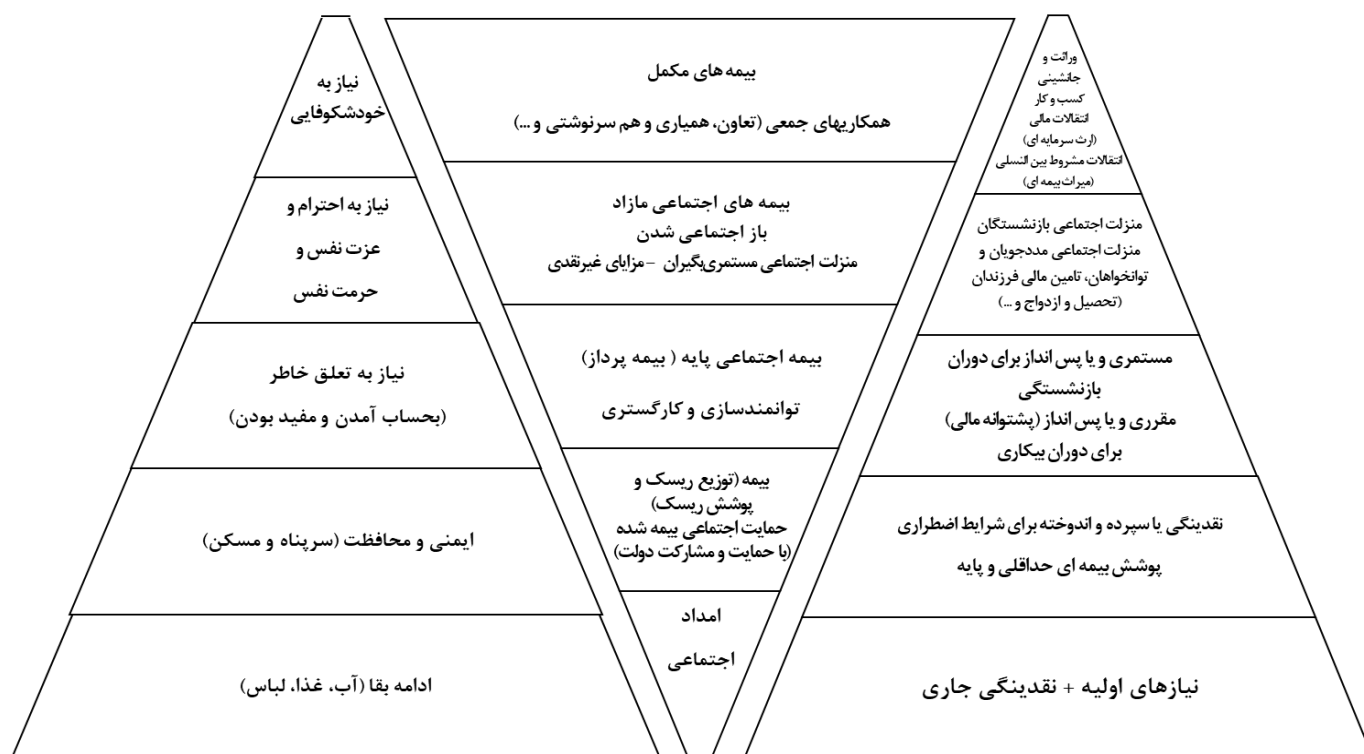
شکل شماره ۶ - نحوه اولویت‌گذاری و شاخصهای اولویت‌بندی اعطای پوشش‌ها و خدمات امدادی، حمایتی، بیمه‌ای و رفاه عمومی به مددجویان و توانخواهان در قالب نظام تامین اجتماعی همگانی

پس از شناسایی و احصاء اقشار ضعیف جامعه و جانمایی و اولویت‌بندی آنها، نوبت به انجام مداخلات نظام تامین اجتماعی چندلایه به ترتیب در حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای با رویکرد توانمندسازی و بازاجتماعی سازی افراد فقیر و آسیب دیده اجتماعی می‌رسد. بدیهی است برای ورود و مداخله بایستی اولویت‌بندی لازم صورت پذیرد و ابتدا موارد اضطراری، فوریتی و اولویت‌دار که در قالب امور امداد اجتماعی و تامین نیازهای اساسی و اولیه تعریف می‌شوند، مدنظر قرار گیرند و سپس افراد و خانوارها به لایه حمایتی سوق داده شوند و متعاقباً با توانمندسازی، باز اجتماعی سازی و برابرسازی فرصت های اقتصادی و اجتماعی بتوان آنها را به لایه بیمه های اجتماعی رهنمون شد. در نمودار بالا اولویت زمانی (اضطرار و فوریت) مدنظر است نه اولویت سیاسی و از منظر سیاست‌گذاری، بایستی رویکردهای

مبثنی بر توانمندسازی و خروج از تله فقر و آسیب اجتماعی و رفع نابرابری های پیشینی و پسینی همواره مدنظر باشد.

شکل شماره ۷ - حمایت از اقشار ضعیف جامعه و تامین نیازهای اساسی و اولیه نیازمندان

اولویت اول در نظام تامین اجتماعی همگانی از نظر زمانی (فوریت و اضطرار)

یکی از معروفترین سلسله مراتب نیازهای انسان متعلق به "مازلو" است که اگرچه در سطح فردی مطرح است ولیکن مابه ازای تامین اجتماعی نیز می توان برای آن در نظر گرفت. بدین معنا که در یک نظام تامین اجتماعی چندلایه و چند سطحی متناسب با سلسله مراتب نیازهای انسانی که افراد برخوردار و توانمند مطابق با آن در مسیر تحقق و تامین آنها گام بر می دارند بایستی برای اقشار ضعیف جامعه نیز خدمات و پوشش های متناسب تعریف نمود و بایستی دقت کرد که رفع نیازهای افراد مطابق با همان سلسله مراتب انجام پذیرد و اولویت با تامین نیازهای مربوط به ادامه بقا و ایمنی و محافظت است که در قالب رفع فقر شدی (مطلق) از آن نام برده می شود و پس از رفع این سطح از نیازها است که می توان افراد را وارد چرخه توانبخشی، توانمندسازی و بازاجتماعی سازی نمود. بدیهی است افرادی که دچار فقر و آسیب اجتماعی شده اند در شرایط حال و نیز مقطعی از زندگی گذشته خود به سبب نابرابری های پیشینی و پسینی دچار محرومیت و عقب ماندگی شده اند و لازم است برای ترمیم و جبران خسارات وارده و رفع مخاطرات احتمالی پیش روی آنان اقدام و همچنین برابرسازی فرصتهای اقتصادی و اجتماعی برای آنان را فراهم ساخت. بدیهی است طی این مرحله و توانمندسازی آنان، خودشان

در مسیر تحقق و تامین سایر نیازها در سلسله مراتب اقدام خواهند نمود.

شکل شماره ۸ - لزوم احصاء مختصات کلی براساس خانواده و شبه خانواده (خانوار) مبتنی بر پرونده، شنا سنامه یا شناسه الکترونیک یکتا در قالب نظام تامین اجتماعی همگانی

				سرپرست خانوار	یک یا چند عضو خانوار	کل خانوار
وضعیت هویتی (کد ملی)						✓
وضعیت سکونتی (کد پستی)		اطلاعات کادا ستر و اطلاعات طرح مالیات بر خانه های خالی که وضعیت مالک و مستاجر را نشان می دهد.		✓		
وضعیت شغلی و کسب و کار (توان درآمدی)	- بازنشسته (سازمانها و صندوقهای بیمه گر بازنشستگی)					✓
	- کارمند کد کارمندی (صندوقهای بیمه گر اجتماعی کشوری، لشگری و ...)					✓
	- کارگرکد بیمه شده (سازمان تامین اجتماعی و صندوق آینده ساز)					✓
	- مدد جو (نهادهای حمایتی)		✓		✓	
	- صاحب حرف و مشاغل آزاد دارای واحد صنفی، تولیدی، خدماتی و شرکتی و ... (کد اقتصادی یا کد مالیاتی)					
	- آزادکاران (خوداظهاری و یا تراکنش بانکی، مخابراتی و اینترنتی یا اپلیکیشن هایی نظیر اسنپ و ...)		✓			
						✓
تراکنش بانکی						
تراکنش مخابراتی و اینترنتی						✓
تراکنش های مالیاتی				✓		✓
تراکنش ثبتی	- املاک		✓		✓	
	- مستغلات		✓		✓	
	- اموال سرمایه ای (ماشین و موتور)		✓		✓	
وضعیت حمایتها	- یارانه ۰۰۰/۴۵		✓			
	- تبصره ۱۴ بودجه		✓			
	- سبد معیشت (بابت بنزین)		✓			
	- نوع فقر و آسیب		✓			
	- نوع حمایتهای مورد نیاز		✓			
	- نوع معلولیت		✓			
	- تسهیلات دریافتی بابت اشتغال ، مسکن و ...		✓			✓

جانمایی افراد و خانوارها در پهنه کشور از اهمیت بسزایی برخوردار است هم از منظر ارزیابی وسع (با توجه به محرومیت ها و فقر زیر ساختی) و از منظر تعریف بسته خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای و هم از منظر سطح بندی خدمات و پوشش های مورد نیاز و اولویت بندی آن در شرایط عادی و در مواقع بحرانی نیز حصول اطمینان از اقامت افراد و خانوارها در زمان حادثه از اهمیت

بالایی برخوردار است فلذا اطلاعات را بایستی تا سطح ریز پلاک برای منازل و خانه هایی که بیش از یک خانوار و شبه خانوار در آن زندگی می کنند (موسوم به خانه های قمر خانمی) ضرورت دارد. بنابر همین ضرورت ارائه خدمات و پوشش در نظام تامین اجتماعی همگانی بایستی براساس بررسی های میدانی و عملیاتی و اطلاعات ثبتی مبنا تا سطح ریز پلاک انجام پذیرد:

- پایتخت / ابرشهر

- کلان شهر

- مرکز استان

- شهرستان

- بخش

- شهر

- منطقه

- محله

- پهنه

- کوچه

- پلاک

- ریز پلاک (فرد / خانوار)

در سطح محلات شهری و مناطق روستایی نیز بایستی اطلاعات محل استقرار افراد با خانوار مددجو، توانخواه، بیمه شده و بیمه پرداز نیز تا سطح آبادی های دارای سکنه جمع آوری شده و در دسترس باشد تا بتوان بسته به محرومیت ها و فقر زیرساختی و نیز شرایط محیطی و پیرامونی و متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و... نسبت به تعریف بسته های خدمات و پوشش های تامین اجتماعی اقدام نمود و از کوچکترین هسته اجتماعی یعنی آبادی دارای سکنه شروع و بترتیب و بصورت سلسله مراتبی تا سطح ملی این اطلاعات را احصاء، طبقه بندی و تجزیه و تحلیل نمود:

- آبادی، مزرعه، قبیله و عشیره و (مکان فعالیتهای غیرکشاورزی)

- روستا

- دهستان

- شهر

- شهر

- محدوده

- محله

- محله

- منطقه

- بخش

- شهرستان

- استان

- کشور

پس از جمع آوری اطلاعات ثبتی مبنا درخصوص وضعیت افراد و خانوارها (کدملی)، موقعیت مکانی و اطلاعات جغرافیایی شهری و روستایی (کد پستی) و اطلاعات شغلی، جمعیتی و درآمدی در قالب پرونده الکترونیک، بایستی نسبت به اولویت بندی افراد و خانوارهای محروم تر و نیازمندتر براساس آزمون وسع اقدام نمود و در این میان وضعیت شغلی و معیشتی فرد و خانوار (سرپرست خانوار) نقش بسزایی در وضعیت فقر و محرومیت و ایفا می نماید لازم است با توجه به متغیرهای زیر نسبت به اولویت بندی خدمات و پوششها اقدام نمود و جامعه هدف را تعیین نمود.

شکل شماره ۹ - نحوه اولویت بندی ارائه خدمات در نظام تامین اجتماعی همگانی

اولویت	جمعیت فعال		جمعیت غیر فعال سالمندان، کودکان، مهجوران، زندانیان، محصلین و دانشجویان	مستمری بگير		مقرری بگير		مددجوی قابل توانمندسازی	مددجوی غیر قابل توانمندسازی	مددجوی قابل توانمندسازی	مراحل کار و ملاحظات
	کارفرما پیمانکار آزادکار	بیمه شده، بیمه پرداز، کارگر، کارمند		بیمه ای	حمایت	بیکار	حمایت				
دریافت کنندگان خدمات حمایتی کمیته امداد و بهزیستی قابل توانمندسازی و واجد شرایط بیمه شدن	-	-	-	-	؟	-	؟	✓	✓	✓	تکمیل فرمهای اطلاعاتی طرح و بررسی و احراز شرایط و معرفی توسط کمیته امداد و بهزیستی
دارندگان پرونده پشت نوبتی کمیته امداد و بهزیستی قابل توانمندسازی و واجد شرایط بیمه شدن	-	-	-	-	؟	-	؟	✓	✓	✓	تشکیل پرونده در نهاد، تکمیل فرمهای اطلاعاتی طرح و تحقیق محلی و میدانی، بررسی و احراز شرایط و معرفی توسط کمیته امداد و بهزیستی
اقشار خاص (شاغلین فصلی، شاغلین غیر رسمی، آزادکاران، مشاغل خرد و خانگی)	؟	✓	-	؟	؟	-	؟	✓	✓	✓	بیمه شبه اجباری یا مساعدت و کمک دولت براساس آزمون وسع و یا با مشارکت فرد
کارجویان بیکار	-	✓	-	-	؟	-	؟	✓	✓	✓	اعطای بارانه بیمه ای به کافرمایان که این افراد را بکار می گیرند و تقبل حق بیمه سهم کارفرما

خانوارها و افراد شناسایی شده در قالب طرح توسعه محله مجور (در ۲۰۲۰ محله شناسایی شده) حسب مورد با محوریت کمیته امداد و بهزیستی	-	-	-	-	؟	-	؟	-	✓	تحقیق محلی و میدانی، تکمیل فرمهای طرح، بررسی و احراز شرایط (استعلام) و معرفی حسب مورد با محوریت کمیته امداد و بهزیستی
خانوارها و افراد شناسایی شده از بین روستائیان و عشایر (در قالب ۲۰۴۰ منطقه روستایی و عشایری شناسایی شده)	-	✓	-	-	؟	-	؟	-	✓	تحقیق محلی و میدانی، تکمیل فرمهای طرح، بررسی و احراز شرایط (استعلام) و معرفی حسب مورد با محوریت کمیته امداد و بهزیستی

رئوس عناوین و سرفصل های کاربرگ جمع آوری اطلاعات در طرح تشکیل پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شناسنامه الکترونیک اقتصادی - اجتماعی کشور که بایستی بصورت تمام شماری و با جانمایی و نیز با شناسائی خانواده، خانوار و شبه خانوار و تعیین وضعیت شغلی، کسب و کار و نوع فعالیت برای آحاد جامعه تهیه و در سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی سامان یابد بشرح زیر می باشد:

جانمایی و مکان یابی:

- پلاک
- کدپستی
- اجاره نامه
- سند مالکیت
- قولنامه

مشخصات هویتی (اصلی و تبعی):

- ایرانیان
- دو تابعیتی
- غیر ایرانیان

وضعیت بیمه ای و حمایتی (با استعلام از پایگاه اطلاعات رفاهی ایرانیان در پیوند با پایگاههای اطلاعات مربوط به منابع انسانی کارمندی، کارگری و صنفی):

- کارمند
- کارفرما
- کارگر
- مستمری بگیر

- مقرری بگیر (بیمه بیکاری)
- آزادکار (کارپذیر و کارسپار)
- مددجو
- توان خواه
- آسیب دیده اجتماعی
- وضعیت معیشت، اشتغال و کسب و کار:**

- شاغل
- کارفرما
- آزادکار
- شغل غیر رسمی
- بیکار اخراجی
- بیکار کارجو
- غیرفعال (خانه دار، محصل، دانشجو بازنشسته، ازکارافتاده، سالمند و ...)

وضعیت ثروت و دارائی ها:

- وضعیت سرمایه ای (اموال منقول و غیر منقول)

وضعیت شناسایی و ارتباطات:

- وضعیت ارتباطی (شماره موبایلها، تلفن ثابت و شبکه های اجتماعی)
- وضعیت شناسائی (کدینگ) و پرونده الکترونیک (کلیه دریافتها و پرداختها، کلیه خدمات و تسهیلات دریافتی و ...)

فقر غذائی (وضعیت تغذیه):

- سوء تغذیه
- کمبود مواد غذائی
- سبد کالا
- یارانه ۴۵ هزار تومان
- یارانه تبصره ۱۴
- یارانه کمک معیشت
- یارانه تامین کالاهای اساسی
- نداشتن یخچال و آشپزخانه

فقر سکونتی:

- سرپناه موقت (گرمخانه ها و مراکز نگهداری)
- مستاجر
- مالک
- مسکن اجتماعی
- آیا در خارج از تهران، شهر و روستای خود دارای واحد مسکونی و ملکی است و با مهاجرت معکوس (ایجاد اشتغال یا اعطای کمک در تامین مسکن روستائی و عشایری یا شهرهای کوچک) امکان تامین سرپناه دارد یا خیر؟

فقر بهداشت و درمان:

- فقدان سرویس بهداشتی در محل سکونت
- فقدان حمام در محل سکونت
- بیماری صعب العلاج
- بیماری لاعلاج
- بیماری دارای مصارف داروئی بالا
- بیماری خاص (دیابت، سرطان و ...)
- ایذر
- کرونا

فقر معیشتی و درآمدی (وضعیت شغلی و کسب و کار):

- بیکار کارجو
 - ورشکستگی
 - بیکار اخراج شده
 - فقر شدید
 - فقر مطلق
 - دارای مهارت، فن، حرفه، هنر و عدم دسترسی به فرصت شغلی
- ## **فقر آموزشی (وضعیت تحصیلی):**

- بیسوادی بزرگسالان
 - محرومیت از تحصیل کودکان و نوجوانان در سن تحصیل
 - محرومیت از تحصیلات عالی علیرغم توان فکری
 - عدم مهارت، فن، حرف و هنر
- ## **وضعیت مشکلات و نارسائیهای جسمی، روحی و روانی (پیشگیری، درمان، ترمیم، توانبخشی و توانمندسازی):**

- معلولیت
- مهجوریت
- سالمندی

وضعیت مشکلات و نارسائیهای خانوادگی (مشاوره و مددکاری):

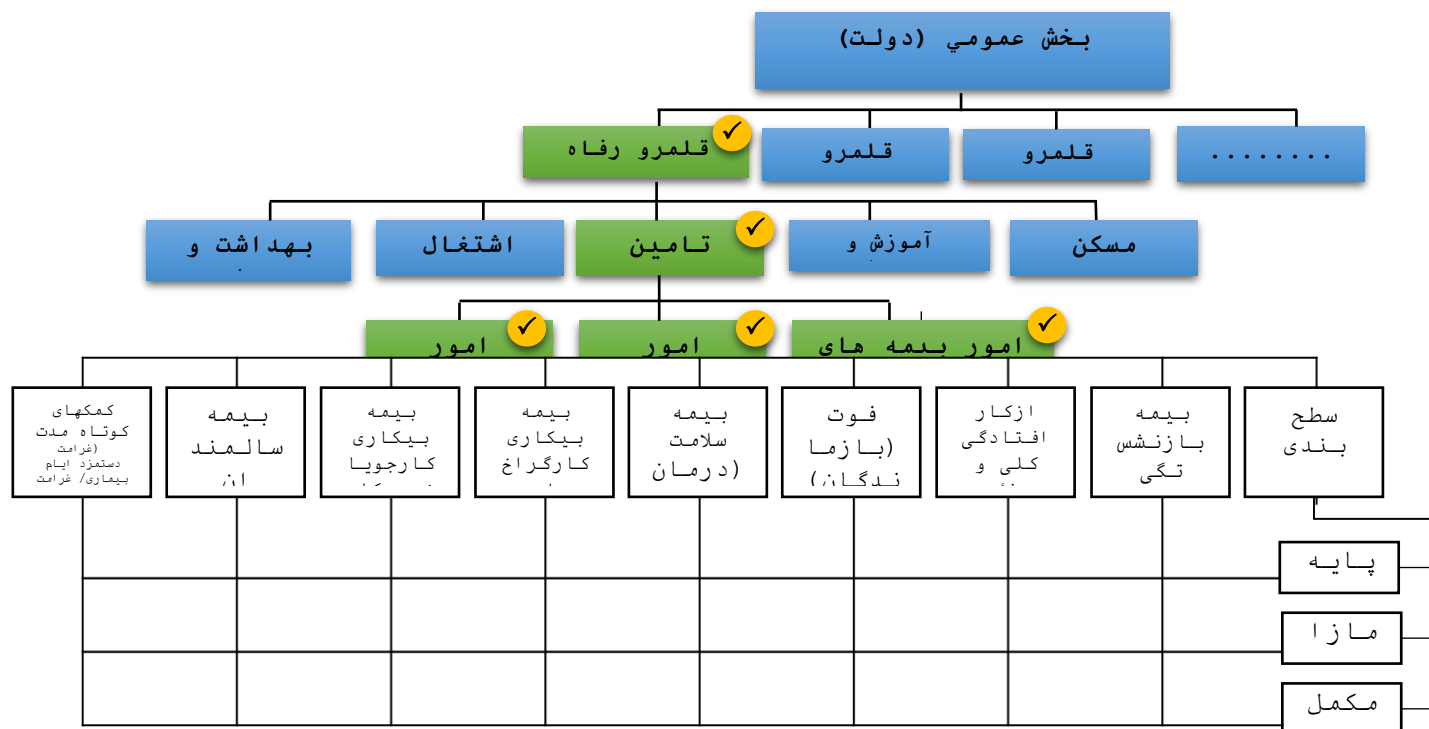
- تک سرپرست
- بی سرپرست
- طرد
- فرار
- مهاجرت
- طلاق
- آزار و اذیت

وضعیت از منظر آسیبهای اجتماعی با هدف صیانت و پیشگیری افراد در معرض آسیب و نیز توانمندسازی و بازاجتماعی شدن (بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه) افراد مبتلا به فقر و آسیب اجتماعی:

- سوء پیشینه
- زندانی بودن سرپرست یا عضو

- اعتیاد
 - مشکلات بزه کاری اخلاقی
 - خلافکاری و مشکلات و بزه کاری مالی (دزدی، قتل، ضرب و جرح و ...)
 - پس از احصاء اطلاعات آحاد مردم بویژه اقشار ضعیف جامعه، اقشار و گروههای هدف خدمات و پوشش های نظام تامین اجتماعی (امدادی، حمایتی و بیمه ای) تعیین می شوند که عبارتند از:
 - کارگران
 - کارمندان
 - مددجویان / توان خواهان
 - حادثه دیدگان
 - بیکاران
 - افراد جویای کار
 - افراد شاغل بیکار شده (اخراجی)
 - محرومین
 - معلولین جسمی، روحی و روانی
 - سالمندان
 - زنان و کودکان بی سرپرست ، بد سرپرست و خود سرپرست
 - نیروی کار خارجی مقیم ایران
 - مجاز
 - غیر مجاز
 - نیروی کار ایرانی شاغل در خارج از کشور
 - آسیب دیدگان اجتماعی
- و همچنین اطلاعات مربوط به ظرفیت های مردمی فعال در لایه های امدادی و حمایتی و نظام ملی احسان و نیکوکاری بعلاوه شکل های مربوط به ذینفعان و شرکای اجتماعی لایه بیمه ای شامل شکل های صنفی (کارگری، بازنشستگی، کارمندی و...)، سمن ها، موقوفات، خیریه ها و تشکلهای مردم نهاد حوزه های حمایتی، بیمه ای و امدادی بایستی جمع آوری شود چراکه این ظرفیت های مردمی هم به مدیریت و ساماندهی سمت تقاضا می پردازند و هم اینکه می توانند بعنوان حلقه واسط بین نظام تامین اجتماعی چندلایه و خدمت گیرندگان عمل کنند.

شکل شماره ۱۰- حیطه اثرگذاری و حوزه عمل نظام تامین اجتماعی همگانی

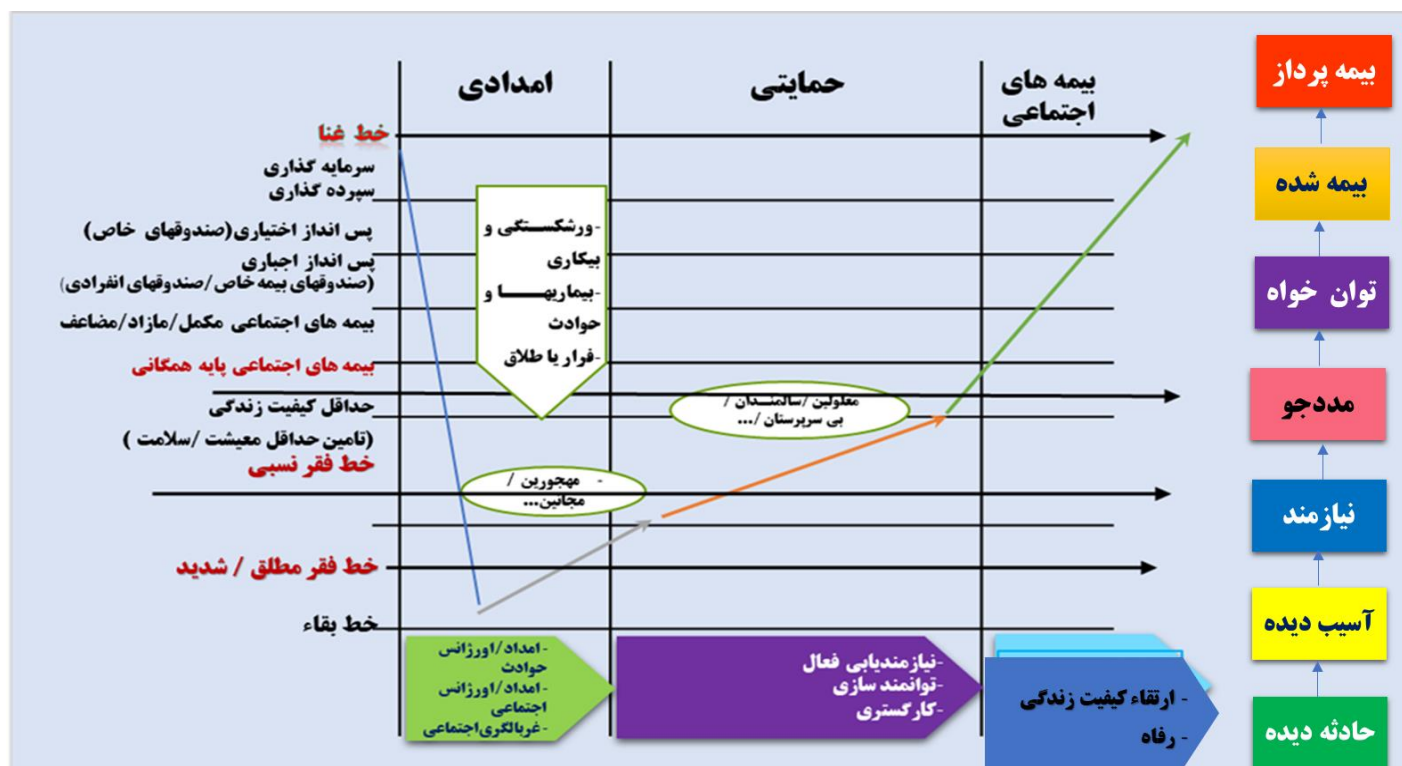

حوزه عمل فناوریهای تامین اجتماعی را بایستی در قلمروی رفاه و تامین اجتماعی از قلمروهای بخش عمومی حاکمیتها و دولتها جستجو نمود. در ذیل قلمروی رفاه اجتماعی، حوزه های آموزش و پرورش (آموزش عالی و فنی و حرفه ای و تربیت بدنی)، اشتغال، مسکن، سلامت (بهداشت و درمان) در تامین اجتماعی وجود دارد و در ذیل حوزه تامین اجتماعی لایه های امدادی، حمایتی و بیمه ای قرار دارند. لایه بیمه ای حوزه تامین اجتماعی واجد سطح بندی است و سطح پایه، مازاد و تکمیلی در ذیل آن قرار دارند و طیف و سיעی از پوشش ها و خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای در ذیل مفهوم تامین اجتماعی ارائه می شود که فراگیری (پوشش ها)، جامعیت (خدمات)، کفایت (مزایا)، پایداری مالی و کارآمدی (کارآیی، اثربخشی و بهره وری) از اصول حاکم بر نظام تامین اجتماعی همگانی می باشد. آنطور که در شکل شماره ۱۰ نشان داده شده است.

بطور کلی همه انسانها در یک جامعه بین خط بقاء و خط غنا یا برخورداری در نوسان می باشند و همه افراد در هر وضعیتی که باشند می توانند با وقوع یک مخاطره، حادثه یا سانحه از سطوح بالای درآمدی و توانمندی به سطوح پایین تر سقوط و نزول نمایند و یک نظام تامین اجتماعی هوشمند، بایستی وجود داشته باشد که بتواند به موقع و بدون فوت وقت این افراد را شناسایی و آنان را در تور

ایمنی، امدادی و حمایتی خود قرار داده و از یک حادثه دیده و آسیب دیده تبدیل به نیازمند و مددجو نموده و افراد قابل توانمندسازی را مورد توانبخشی و توانمندسازی قرار داده و به بیمه شده و بیمه پرداز تبدیل نماید. آنطور که در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل شماره ۱۱- جانمایی و مسیر حرکتی آحاد مردم در قلمروهای مختلف نظام

تامین اجتماعی همگانی

اگر بخواهیم به بررسی مقایسه ای و تطبیقی نظام های تامین اجتماعی رایج در دنیا از منظر نحوه تامین مالی پردازیم از دیرباز دو دیدمان (پارادایم) در دنیا وجود داشته است. در پارادایم اول که مبتنی بر مالیات (منابع عمومی) است و مدل بورجی نامیده می شود و اولین بار از سوی ویلیام بورجی انگلیسی مطرح شد، نظام تامین اجتماعی توسط دولت و از محل مالیات ها و منابع عمومی، تامین مالی می شود. فواید این رویکرد سهولت در وصول منابع و تمرکز و تجمیع آنها، کارکرد باز توزیعی بین قشری (بین دهکها) و پوشش شکست (نقص) بازار توسط دولت می باشد و مضار این رویکرد عبارت است از عدم اعمال رویکرد توانمندسازی و احتمال سواری رایگان (برخوردار من غیر حق)، فقدان کارکرد باز توزیعی بین النسلی، اعمال رویکرد مساوات و برابری بجای عدالت، عدم ایجاد انگیزه فردی در مشارکت مالی برای خدمات مورد نیاز، عدم ایجاد انگیزه کار و تلاش بیشتر و برخورداری بیشتر طبقات بالای دستمزدی.

پارادایم دوم که مبتنی بر حق بیمه (مشارکت مالی ذینفعان) است و مدل بیسمارکی نامیده می شود و اولین بار توسط بیسمارک آلمانی مطرح و اجرایی شد (دولت رفاه)، نظام تامین اجتماعی براساس مشارکت مالی

کارفرمایان (دولت و صاحبان بنگاهها و مشارکت مالی ذینفعان (بیمه شدگان) در قالب حق بیمه تامین مالی می شود. فواید این رویکرد کارکرد بازتوزیعی بین نسلی و بین قشری و انتقالات اجتماعی، رعایت عدالت در برخورداری براساس میزان مشارکت مالی، ایجاد انگیزه کار و تلاش بیشتر، تعهد کمتر دولت برای تامین و تضمین مالی و رویکرد توانمندسازی و مضار این رویکرد عبارتند از عدم امکان پوشش شکست (نقص) بازار و عدم پاسخگویی به نرخ تورم بالا، بیرون ماندن بیکاران جویای کار و اقشار و گروه های هدف (سالمدان و ...)، عدم فراگیری و ناتوانی در حوزه های حمایتی و امدادی و بالا رفتن هزینه تولید و مبادله اقتصادی.

این دو پارادایم تا چند دهه پیش، رویکردهای غالب در دنیا بوده است که بسته به نوع حکومتها و نگاه آنها نسبت به مردم و براساس سایر مولفه ها و متغیرهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و جمعیتی، یکی از این دو رویکرد انتخاب می شود ولیکن طی سه دهه اخیر غالب کشورها به سمت شکل دهی نظام تامین اجتماعی چندلایه و چند سطحی حرکت نموده اند و ترکیبی از این دو رویکرد را بکار بسته اند. نتیجه آنکه، یک نسخه واحد و جهان شمول برای نظامات تامین اجتماعی کشورها وجود ندارد و بایستی مدل بومی شده براساس اصول و مبانی حاکم و مبتنی بر شرایط و اقتضات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی و متغیرهای کلان نظیر شاخصهای تورم، بیکاری، رشد اقتصادی، ضریب جینی، مشارکت اقتصادی و متناسب با مختصات ترکیب جمعیتی و با بهره گیری از تجارب موفق دنیا طراحی شود.

در سیاستهای کلی تامین اجتماعی نیز یک مدل بومی شده براساس آموزه های اسلامی - ایرانی و سازگار با شرایط و اقتضات جامعه ایرانی ملاک عمل قرار گرفته است که در شکل شماره ۱۲ شمای کلی آن مشاهده می شود و یک مدل ترکیبی است و در آن نحوه تامین مالی طرحها و برنامه های امدادی، حمایتی و بیمه ای و میزان مشارکت ذینفعان و بویژه سلسله مراتب جانمایی و طی مسیر افراد در این هرم نشان داده شده است که براساس آزمون و سنج و ارزیابی میزان استطاعت و استحقاق در این لایه ها و سطوح قرار خواهند گرفت و با توانبخشی و توانمندسازی طی مسیر خواهند نمود.

شکل شماره ۱۲- ترسیم شمای کلی نظام تامین اجتماعی همگانی

آسیب شناسی :

رئوس مسائل ، مشکلات و چالش های مبتلا به نظام تامین اجتماعی همگانی :

اگر بخواهیم یک سده بیمه گری اجتماعی در ساحت مدرن و حدود نیم قرن اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه رفاه و تامین اجتماعی و مسائل و مشکلات، چالشها و بحرانهای مبتلا به آن را بیان کنیم تفصیل آن در این مجال و مقال نمیگنجد ولیکن می توان به اختصار و ایجاز به رئوس آنها اشاره کرد و گزاره هایی که درمورد آنها اجماع رای نسبی و اتفاق نظر قابل توجهی وجود دارد را فهرست نمود.

مساله ، مشکل و چالش (برخی مصادیق، شواهد و قرائن):

۱- عدم فراگیری پوشش ها و خدمات: کامل نبودن ضریب نفوذ پوشش ها و خدمات، محرومیت از پوشش ها و خدمات، وجود موانع برقراری پوشش ها، فقدان محرک ها و مشوق ها برای اخذ پوشش ها، عدم اجبار و الزام به مشارکت

۲- عدم جامعیت پوشش یا خدمات: عدم ارائه پوشش ها و خدمات مورد نیاز ذینفعان، عدم ارائه کف حمایتها و حداقل پوششها، تمرکز بر روشهای نقدی و عدم توجه به فقر چند بعدی

۳- عدم کفایت پوشش ها و خدمات: عدم تناسب خدمات و پوشش های ارائه شده با نیاز افراد هم از نظر نوع و هم از نظر میزان و کیفیت خدمات، عدم توجه کافی به مصون سازی، پیشگیری، توانبخشی و توانمند سازی و باز اجتماعی شدن، نسلی و چرخه ای شدن فقر و آسیب اجتماعی

۴- عدم پایداری مالی طرح های امدادی، حمایتی و بیمه ای: عدم تامین و تضمین بار مالی تعهدی و بین نسلی، عدم رعایت تعادل منابع و مصارف، عدم رعایت اصول، قواعد و محاسبات بیمه ای، توزیع نابرابر اعتبارات و اولویت یابی نا صحیح

۵- محرومیت و نابرابری های پیشینی: عدم تقدم مصون سازی و پیشگیری بر درمان، عدم توجه به سرچشمه های ایجاد فقر و آسیب، عدم ملازمت و مقارنت پیشرفت و عدالت، عدم اولویت بخشی به مصون سازی و پیشگیری و تمرکز بر درمان، فقر زیرساختی

۶- محرومیت و نابرابری های پسینی: عدم توجه به توانبخشی و توانمندسازی و باز اجتماعی شدن، عدم ایجاد فرصت های برابر اقتصادی و اجتماعی، عدم ترمیم امکانات و ظرفیت ها، محرومیت مضاعف مناطق و افراد محروم از امکانات و ظرفیت ها

۷- عدم دسترسی عادلانه به پوشش ها و خدمات: عدم توجه به توازن منطقه ای و آمایش سرزمین در توزیع امکانات و ظرفیت ها، محرومیت مضاعف مناطق و افراد محروم از امکانات و ظرفیت ها

۸- عدم بهره مندی عادلانه از منابع عمومی: بهره مندی نا متعادل و نا متوازن از منابع عمومی، جذب بیشتر منابع و اعتبارات توسط دستگاهها و افراد برخوردار، سرانه نابرابر از بودجه رفاهی، اولویت بندی ناصحیح

۹- ساختارهای متعدد و پراکنده: رویکردهای بخشی و دستگاهی، سازمانها و صندوقها و موسسات متعدد با رویکرد بخشی، عدم رعایت صرفه در مقیاس، ساختارهای موازی، فعالیتهای مضاعف

۱۰- سازوکارهای متنوع و متکثر: فقدان وحدت رویه، عدم تفکیک نظام بازنشستگی از بیمه بازنشستگی، عدم تفکیک نظام سلامت از نظام بیمه سلامت

۱۱- فقدان سیاست رفاهی متعین: ریل گذاری، فصل الخطاب برای همه اجزای حاکمیت دولت، تعیین حقوق و تکالیف متقابل دولت و مردم، ایجاد اتفاق نظری و اجماع عملی، تفویض و تنفیذ اختیارات

۱۲- فقدان نهاد قاعده گذار و تنظیم: گرعدم تعیین ارکان تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی، تنظیم گری قوانین و مقررات، وحدت رویه و استانداردسازی، نظارت، گزارش گیری و گزارش دهی، رصد و پایش

۱۳- عدم ابتناء به اطلاعات ثبتی و عملیاتی: همپوشانی و برخورداری مضاعف و من غیر حق، خلاء پوشش و عدم دسترسی، اتکاء به آمارهای سرشماری، روندی و دستگاهی برای تخصیص منابع، تعارضات بخشی و دستگاهی، عدم تمرکز اطلاعات

۱۴- عدم انجام آزمون وسع براساس لایه بندی و سطح بندی خدمات: عدم لایه بندی و تفکیک و تمایز حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای، عدم سطح بندی خدمات و پوشش ها (پایه، مازاد و مکمل)، عدم انجام آزمون وسع برای تعیین استطاعت و استحقاق

۱۵- کارایی، کارآمدی، اثر بخشی و بهره وری پائین در خدمات رسانی: عدم شفافیت و محاسبه پذیری فعالیتها، عدم اداره اقتصادی امور، عدم رعایت صرفه در مقیاس، سوء مدیریت و فساد مالی و اداری، تعارض نقش و تضاد منافع و درب چرخان

فصل مشترک غالب این مسائل و مشکلات، فقدان اطلاعات ثبتی مبنا برای تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرا و نظارت و عدم ابتناء تصمیمات و اقدامات بر اطلاعات ثبتی حاصل از بررسی های میدانی و عملیاتی و بسنده کردن به گزارشات دستگاهها و سازمانهای متولی و یا اکتفاء به روندهای سنواتی یا اتکاء به سرشماریها و نمونه گیریهای نادقیق و فاقد اعتبار و روایی است.

مساله، مشکل و چالش (راهکارهای پیشنهادی):

ارائه راهکارهای برون رفت از مسائل، مشکلات و بحرانهای پیش روی نظام تامین اجتماعی و تبیین اقدامات و مداخلات اصلاحی و طراحی برنامه های تحولی در این عرصه نیز نیازمند تفصیل و توضیح زیادی است ولیکن منحصرأ می توان به برخی راهکارهایی که به طور نسبی مشترک بین صاحب نظران است، اشاره نمود:

۱- عدم فراگیری پوشش ها و خدمات: لزوم تعمیم کامل پوشش پایه و تامین و تضمین حد کفاف (حداقل نیازهای اساسی) برای همگان، رفع موانع اخذ پوشش بیمه ای، ایجاد مشوق و محرک و یا اجبار و شبه اجبار برای اخذ پوشش بیمه ای، اعطای یارانه بیمه ای

۲- عدم جامعیت پوشش یا خدمات: تعمیم پوشش بیمه بیکاری به همه شاغلین و جویندگان کار، برقراری پوشش کامل مستمری سالمندان برای افراد فاقد پوشش، توجه به فقر چند بعدی، توجه به فقر زیر ساختی (مسکن، بهداشت، آموزش و...)

۳- عدم کفایت پوشش ها و خدمات: نیاز سنجی و اولویت بندی صحیح براساس آزمون وسع، غربالگری و هدف یابی موثر، مصون سازی و پیشگیری، توان بخشی، توانمند سازی و باز اجتماعی شدن افراد فقیر و آسیب دیده

۴- عدم پایداری مالی طرح های امدادی، حمایتی و بیمه ای: تمرکز هدفمند سازی واقعی یارانه های اجتماعی، وضع مالیات اجتماعی، ایجاد زمینه مشارکت ذینفعان در تامین مالی به تناسب توان مالی، رعایت اصول و قواعد بیمه ای، توزیع عادلانه منابع

۵- محرومیت و نابرابری های پیشینی: اقتصاد عدالت بنیان، اولویت دادن به مصون سازی و پیشگیری، برابر سازی فرصت های اقتصادی و اجتماعی، ایجاد زمینه مهاجرت معکوس یا روند معکوس توزیع امکانات به مناطق و افراد کم برخوردار

۶- محرومیت و نابرابری های پسینی: حمایت از اقشار ضعیف، کمک به اقشار ضعیف برای رسیدن به فرصت های برابر، ترمیم و جبران خسارات محرومیت ها و عقب ماندگی ها

۷- عدم دسترسی عادلانه به پوشش ها و خدمات: ایجاد پوشش فراگیر، اولویت بخشی به مناطق کم برخوردار (محروم مرزی)، استخراج نقشه و اطلس فقر و آسیب و رصد پویایی های فقر و آسیب اجتماعی

۸- عدم بهره مندی عادلانه از منابع عمومی: ایجاد سرانه متناسب در بهره مندی از منابع عمومی، تمرکز یارانه های اجتماعی بر رفع فقر و آسیب، اعمال رویکرد ذینفع محور به جای دستگاه محور در توزیع منابع

۹- ساختارهای متعدد و پراکنده: تقسیم کار نوین و حیطه بندی فعالیت دستگاه ها، تجمیع، ادغام و انحلال دستگاه های موازی و غیر ضرور، تنظیم گری بجای تمرکز ساختاری

۱۰- سازوکارهای متنوع و متکثر: ایجاد وحدت رویه و استانداردسازی فعالیتها، تفکیک نظامات تولید، تامین مالی و ارائه خدمت از یکدیگر، قاعده گذاری و ریل گذاری خدمات با رویکرد پلتفرمی

۱۱- فقدان سیاست رفاهی متعین: ابلاغ سیاست های کلی تامین اجتماعی، تعیین سیاست رفاهی و ریل گذاری مسیر حرکتی تمام قواء، تعیین عالیترین رکن تصمیم گیری

۱۲- فقدان نهاد قاعده گذار و تنظیم گر: تعیین محوریت و تولید برای ایجاد تناسب اختیار و مسئولیت، ایجاد ضمانت اجرایی برای تصمیمات، ایجاد تمرکز در راهبری کلان، تعیین بسته خدمت و جامعه هدف

۱۳- عدم ابتناء به اطلاعات ثبتي و عملیاتی: ایجاد پایگاه ملی ایرانیان از طریق تبادل اطلاعات مربوط به کلیه دریافته ها و پرداخت های رفاهی، ایجاد سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد خدمات تامین اجتماعی، رویکرد پلتفرم دیجیتالی

۱۴- عدم انجام آزمون وسع براساس لایه بندی و سطح بندی خدمات: لایه بندی (امدادی، حمایتی و بیمه ای) و سطح بندی لایه بیمه ای (پایه مازاد و مکمل) خدمات و پوشش ها، تشکیل پرونده الکترونیک مبتنی بر کد ملی، کد پستی و کد شغلی، آزمون وسع (استطاعت و استحقاق)

۱۵- کارایی، کارآمدی، اثر بخشی و بهره وری پائین در خدمات رسانی: هوشمندسازی فرایندها و فعالیت ها، ریل گذاری و قاعده گذاری با استفاده از فناوری های نوین، سامان دهی سامانه ها، اپلیکیشن ها و افزاره ها در قالب "سین تک" (Sin Tech)

همانطور که ملاحظه می شود بهره گیری از فناوریهای نوظهور بویژه در عرصه ارتباطات و اطلاعات می تواند بعنوان پیشنیاز غالب طرحها و

برنامه های پیشنهادی و مقدمه هر نوع مداخله اصلاحی یا برنامه تحولی باشد چراکه شناخت دقیق از جامعه هدف و نیازهای واقعی و اولویت دار آنها، ارزیابی میزان استطاعت و استحقاق آنان و تعریف بسته های خدمات و پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای و... نیازمند شناسایی و احصاء اقشار ضعیف جامعه و طراحی مسیر که از آنها از شرایط موجود به شرایط مطلوب می باشد که بدون در اختیار داشتن اطلاعات ثبتی مبنا و حاصل از بررسی های میدانی و عملیاتی، میسر نیست.

طی چند دهه گذشته طرح ها و برنامه های متنوع و متعددی با رویکرد تحقق عدالت اجتماعی و رفع فقر و محرومیت در کشور اجرا و منابع، اعتبارات و بودجه های دولتی زیادی به این طرح ها و برنامه ها اختصاص یافته و همچنین ساختارها و سازمانهای متکثر و پراکنده ای در دستگاه های اجرایی مختلف برای تحقق این قبیل امور در قالب وزارتخانه، سازمان، صندوق، موسسه، نهاد و بنیاد ایجاد گردیده است ولیکن بهر تقدیر و متأسفانه و به رغم تمامی این تمهیدات مالی و ساختاری معتنابه هنوز جلوه های بارز فقر و آسیب اجتماعی در سطح کشور بویژه برخی محلات شهری و مناطق روستایی و عشایری دیده می شود.

وجه مشترک تمامی این طرحها و برنامه ها تاکنون این بوده است که ابتدا اجرا شده و سپس به جمع آوری اطلاعات و یا کنترل و نظارت اطلاعات مبنای اجراء، پرداخته شده است و پاشنه آشیل این قبیل طرح ها و برنامه ها، عدم ابتناء نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی آنها بر اطلاعات ثبتی و عملیاتی است که مورد تصدیق و صحه گذاری بصورت میدانی و عملیاتی قرار گرفته باشد.

بعبارت دیگر در تمامی دولت ها و ادوار مختلف ابتدا اعطای یارانه، اعطای تسهیلات ارزان قیمت، اعطای مسکن حمایتی و اجتماعی، اعطای سبد کالا و سبد غذایی، اعطای پوشش بیمه ای رایگان، اعطای معافیت و یا تخفیفهای مالیاتی و بیمه ای، اعطای رایگان اندشعابات و حق امتیازها و... در قالب عناوین مختلف صورت می پذیرد و بعداً اطلاعات مربوطه جمع آوری می شود و تلاش می گردد که نظارت و کنترل بر آنها برای قطع و عدم تداوم پرداخت به افراد برخوردار اعمال شود که از این امر نیز به دلیل مشکلات و تبعات منفی اجتماعی و سیاسی غالباً صرفنظر می شود.

نکته حائز اهمیت دیگر اینکه غالب پایگاه های اطلاعات ملی موجود در کشور عموماً "فرد محور" است و به موضوع خانواده و خانوار توجه وافی و کافی معمول نشده است در حالی که پرونده های کاغذی در نظام اداری یک قرن گذشته، همگی مبتنی بر خانوار شکل می گرفتند و اسناد و مدارک مربوط به روابط سببی و نسبی افراد و مباحث کفالت، قیمومیت و حضانت ملاک عمل شکل گیری این پرونده ها بود ولیکن در پایگاه های اطلاعات ملی حال حاضر کشور غالباً این موضوع خانواده محوری وجود ندارد و پیش بینی نشده است. همچنین در گذشته و در

نظام اداری کاغذی، آدرس و محل سکونت و کدپستی مربوط به آخرین محل اقامت افراد و خانوارها، ملاک تعیین حوزه خدمت رسان به افراد و خانوارها بود ولیکن این موضوع نیز در حال حاضر و در غالب پایگاه های اطلاعات ملی یا تعبیه نشده و یا سازوکار و ضمانت اجرایی برای بروزرسانی اطلاعات ژئوماتیک (مکان محور) ندارد و این نقیصه درخصوص شناسنامه شغلی یا کد شغلی نیز ایضاً به هکذا وجود دارد.

نتیجه آنکه در حال حاضر، کشور فاقد یک پایگاه اطلاعات ملی یا منظومه ای از پایگاه های اطلاعات ملی مبتنی بر خانوار (کدملی)، مکان (کدپستی) و حالت شغلی (کد شغلی) می باشد و فقدان این پرونده الکترونیک خانوار یا شناسنامه اقتصادی - اجتماعی خانوار یا حساب الکترونیک خانوار باعث گردیده است که اغلب طرح ها و برنامه های معطوف به اعطای یارانه، کمک، مساعدت و... در اجرا دچار مشکلات عدیده شده و هر بار که هر برنامه یا طرحی از سوی هر دستگاه و یا سازمانی قرار است اجرا شود، افراد و خانوارها به سمت مراجعه به سامانه ها، سایت ها و اپلیکیشن های مختلف، متنوع و متکثر سوق داده می شوند و هر بار هم لازم است که کل اطلاعات فردی و خانوادگی را وارد نمایند. بدون اینکه اطلاعات مزبور قابل تصدیق و صحت گذاری از سوی دستگاه ها، سازمانها و نهادهای خدمت رسان باشد و بدون پیش بینی این سازوکار که هرگاه فرد یا خانواده ای اطلاعات خود را در یکی از پایگاه های اطلاعات ملی ثبت نمود، در مراجعات بعدی به همان پایگاه یا سایر پایگاه های اطلاعات ملی دیگر، مجدداً نیازی به ثبت اطلاعات قبلی نباشد.

موضوع تفکیک قوا، شکل گیری نهادهای عمومی غیردولتی نظیر شهرداری ها و ادعای استقلال آنها، ارتباط برخی خدمات به بخش های انتظامی (گواهینامه و گذرنامه) و... باعث گردیده است که پیشخوانها و دفاتر خدمات الکترونیک متنوع و متکثری که همگی از منابع عمومی و دولتی ارتزاق می کنند و یا از امتیازات و انحصارات دولتی و حاکمیتی برخوردارند در کشور به وجود بیاید که هر بار مراجعه، به هر کدام از این "گیت" های خدمات رسان نیز مستلزم ارائه مدارک و مستندات و درج اطلاعات عمومی می باشد و در این میان بازار کافی نت ها برای درج چند باره اطلاعات، ثبت نام در سامانه ها و... گرم می باشد و مردم هم بایستی برای هر بار مراجعه وقت بگذارند و هزینه کنند.

در دنیا برای رفع این مشکلات راهکارهای مناسبی اندیشیده شده و بکار گرفته شده است بطور مثال فین تک (Fin Tech) که فناوری های مالی و خدمات مالی و مخفف financial technology است برای تسهیل و تسریع در تبادلات مالی، اقتصادی و تجاری از طریق فناوری های نوین می باشد. فین تک هم یک پارادایم، رویکرد و فرایند است و هم به شرکت ها و موسسات فعال در این حوزه نیز اطلاق می شود. نمونه مشابه دیگر را می توان در سیستم جامع بانکی (core Banking) در

نظام نوین بانکی سراغ گرفت که یکی از لوازم اصلی و اساسی تحقق فین تک، اقتصاد دیجیتال، اقتصاد هوشمند، اقتصاد پلتفرمی و دولت الکترونیک است.

در فرایند رشد، توسعه و پیشرفت عموم کشورها از جمله ایران نیز غالباً نگاه تک ساحتی به توسعه باعث گردیده است که "وجه اقتصادی" دولت و حاکمیت در اولویت و مرکز توجه قرار گیرد و سایر وجوه و ابعاد توسعه نظیر فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، زیست محیطی و... بویژه "وجه اجتماعی" مغفول واقع شود و یا در محاق رویکردهای غالب اقتصادی قرار گیرد و حتی اگر در فرایند انشای قوانین و مقررات مربوط به برنامه های توسعه، احکام اجتماعی نیز لحاظ گردد بعوضاً از سوی مجریان مصادره به مطلوب از قوانین برنامه توسعه صورت می پذیرد و با رویکرد "سازمان محور"، فقط بخشهای اقتصادی، سخت افزاری، عمرانی و کالبدی احکام اجرا می شود و احکام اجتماعی "ذینفع محور" یا "شهروند محور" که معطوف به ذینفعان (مردم و اقشار و گروههای هدف و غالباً اقشار ضعیف جامعه و ساکنان مناطق دور از مرکز کشور و استان) است مغفول واقع می شوند و احکام معطوف به دستگاهها و سازمانها بصورت پر رنگ و جدی پیگیری و اجرایی می شود و منابع و اعتبارات به سمت دستگاهها، ساختارها و نیروی انسانی دولتی سوق می یابد و "سازمان محوری" (Agency-centric) جایگزین "شهروند محوری" (Citizen-centric) می گردد.

در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) نیز فناوری ابتدائاً در حوزه های اقتصادی، مالی، پولی و بانکی نشو و نمای بیشتری یافته است تا در حوزه های اجتماعی و به همین سبب علیرغم اینکه مدتها است به موضوع فناوریهای مالی و اقتصادی (فین تک) پرداخته می شود ولیکن به فناوری های حوزه اجتماعی و بطور اخص فناوری های تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی (سین تک) کمتر توجه می شود.

اگرچه تقدم "فین تک" (فناوریهای مالی) بر "سین تک" (فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی) از منظر بنگاههای اقتصادی و صنعت- بازارها باتوجه به رویکرد انتفاعی آنان می تواند تا حدودی قابل پذیرش باشد ولی غفلت حاکمیتها و دولتها نسبت به موضوع سین تک (فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی) قابل پذیرش نیست. و در این میان عدم النفع و ضرر و زیان اصلی متوجه عموم مردم و بویژه اقشار فرودست و آسیب پذیر جامعه می شود. به نحوی که حتی بعضاً امکانات و ظرفیتهای گذشته که در آن از سیستمهای کاغذی و دستی استفاده می شد نیز منسوخ شده و جایگزینی برای آنها در فضای مجازی تعبیه نشده است. بطور مثال "شناسنامه بهداشت" و "شناسنامه کار" در گذشته های دور نمایانگر پویایی های بهداشتی و درمانی و شغلی افراد بود ولیکن در حال حاضر این شناسنامه ها نه بصورت کاغذی و نه بصورت الکترونیک وجود ندارند در حالی که باتوجه به پیشرفتهای فناورانه دسترسی به این شناسنامه های الکترونیک به سرعت و سهولت میسر بوده است.

نتیجه آنکه پلتفرم اقتصادی "فین تک" به سبب اینکه وجه اقتصادی دولت متکفل آن بوده و در امتزاج با منافع و مصالح بخش خصوصی و فعالان بخش های اقتصادی، پولی، بانکی و سرمایه ای قرار داشته است به سرعت شکل گرفته و تکامل یافته است ولیکن پلتفرم اجتماعی "سین تک" یا فناوری های مربوط به تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی جاذبه ای برای بخش خصوصی نداشته و مغفول واقع شده است و حاکمیتها و دولتها بایستی متکفل ایجاد و توسعه آن می گردیدند نیز نسبت به آن غفلت ورزیده اند. درحالی که بموجب قانون تحقق این امر در حیطه وظایف دولت و حاکمیت و بطور مشخص وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بوده و بهمین جهت در قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی به آن توجه شده است:

بند "م" ماده "۱۶" قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی که به وظایف وزارت رفاه و تامین اجتماعی (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) می پردازد:

"م- تشکیل پایگاه اطلاعاتی نظام جامع تامین اجتماعی به منظور جمع آوری و پردازش اطلاعات مربوط و تعیین شاخص های ذیربط در حوزه های بیمه ای، حمایتی و امدادی."

همچنین فقدان یک پلتفرم اجتماعی نظیر "سین تک" و عدم وجود یک پایگاه اطلاعات ملی مبتنی بر خانوار که در برگیرنده اطلاعات هویتی (کد ملی)، موقعیتی و مکانی (کد پستی) و حالت شغلی (کد شغلی) باشد که می تواند در قالب "شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی" یا "شناسنامه اقتصادی اجتماعی الکترونیک خانوار" یا "حساب الکترونیک خانوار" شکل گیرد و نیز فقدان سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی، باعث گردیده است که در موارد زیادی با همپوشانی و برخورداری مضاعف و من غیر حق مواجه باشیم و در نقطه مقابل نیز با کم پوششانی و خلاء پوششها و حمایتها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی در ارتباط با اقشار محروم و فرودست جامعه، محلات حاشیه ای شهرها و مناطق روستایی و عشایری مواجه باشیم.

"سین تک" (Sin Tech) یعنی استفاده از فناوری برای کارآمدتر ساختن خدمات رفاه و تامین اجتماعی، به بیان دیگر از رایانه ها و ابزارهای هوشمند (نظیر کامپیوتر و تلفن همراه) استفاده می کنیم تا پوششها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی را آسانتر و سریعتر و با صحت و دقت بالا به ذینفعان (نظیر حادثه دیده، مددجو، توانخواه، بیمه شده، بیمه پرداز، مستمري بگیر و مقرري بگیر) برسانیم و فرایند ارائه خدمات از سوی ذیمدخلان (دستگاههای اجرایی، سازمانها، صندوقها و موسسات فعال در حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای) را رصد نموده و بر کار آنها نظارت موثر و جدی اعمال و از حسن جریان امور اطمینان حاصل کنیم.

در این رویکرد اطلاعات ثبتي مبنا و مبتنی بر اسناد و مدارک ماثبته و بررسی های اجتماع محور میدانی و عملیاتی ملاک عمل قرار می گیرد و از سازوکارهای کنترلی خود خدمتی (self service) استفاده می شود و

از طریق بلاکچین منابع و توکنایز کردن خدمات می‌توان از شبکه نظارت همگانی خودکار استفاده نمود و در این رویکرد دیگر "سازمان محوری" یا "دستگاه محوری" ملاک نیست بلکه "خدمت محوری" و "ذینفع محوری" مد نظر قرار می‌گیرد و نهاد تنظیم‌گر پس از نیازسنجی نسبت به تعیین بسته خدمت اقدام و پس از ارزیابی وسع و اولویت بندی نسبت به تعیین جامعه هدف خدمات و پوشش‌ها و معیارها و شاخصهای احراز شرایط برخورداری مبادرت و آنرا در قالب رویکرد پلتفرمی به یکی از کارگزاران ارائه خدمت احاله و ارجاع می‌دهد و با استفاده از سازوکار بلاکچین و توکنایز، کمیت و کیفیت خدمات رسانی را با مشارکت فعال و موثر ذینفع رصد می‌نماید.

طرح "تکفا" در دولت های هفتم و هشتم و طرح "فاوا" در دولت های نهم و دهم با هدف تحقق دولت الکترونیک به اجرا درآمد و منابع و اعتبارات بسیاری زیادی در قالب بودجه عمومی دولت و بودجه دستگاههای اجرایی و شرکتهای و موسسات دولتی، عمومی، عمومی غیر دولتی صرف این قبیل طرحها گردید طی دولت یازدهم و دوازدهم نیز در زمینه تحقق دولت الکترونیک، دولت دیجیتال و دولت هوشمند برنامه هایی مطرح و اقداماتی انجام پذیرفت ولیکن این اقدامات از انسجام و انتظام طرحهای "تکفا" و "فاوا" برخوردار نبود.

از یک طرف خصوصی سازی شرکت مخابرات ایران و تشکیل شورایعالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی و از سوی دیگر رویکرد غالب دولت قبلی مبتنی بر واگذاری، برون سپاری و خصوصی سازی باعث گردید تا اقدامات پراکنده ای در حوزه ICT صورت پذیرد که غالباً معطوف به رشد و نمو تصاعدی سامانه ها و اپلیکیشن های به ظاهر متعلق به بخش خصوصی است که بعضاً عنوان دانش بنیان و استارت آپ را یدک می کشند ولیکن با واسطه متصل به بخش های حاکمیتی، دولتی و شبه دولتی هستند.

در سمت دولت و بخش های حاکمیتی و عمومی که مبتنی بر اعتبارات و بودجه های دولتی و از منظر انحصارات و امتیازات دولتی در مصادر امور و درگاههای خدمات رسانی قرار دارند نیز، پیشخوانهای الکترونیک متکثر و متعددی وجود دارند و در این میان تعداد زیادی کافی نت هم وجود داشته و دارند که مردم برای هر بار مراجعه به هر کدام از این درگاهها یا سامانه ها و اپلیکیشن ها بایستی مدارک و اسناد مثبته هویتی و ... به همراه داشته و هر بار مجبور به انجام تراکنش های حضوری، اینترنتی و پیامکی می باشند و ماحصل این وضعیت، درآمدهای نجومی برای شرکتهای تلفن همراه، عرضه کنندگان اینترنت و فعالان عرصه "فین تک" برای دریافت خدمات اجتماعی و کالاهای عمومی می باشد.

شیوع پدیده کرونا، باعث توسعه و تعمیم سریع خدمات غیر حضوری در تمامی عرصه ها گردید و عموم مردم بالاجبار بایستی برای غالب خدمات مورد نیاز خود از اینترنت و تلفن همراه استفاده می کردند و ارائه خدمات حضوری و امکان مراجعه حضوری محدود شده بود و این روند در

دوران پسا کرونا نیز کم و بیش تداوم دارد فلذا "اقتصاد کم تماس" (low touch Economy) که محصول محدودیت های کرونایی بود، نشو و نما بسیار یافت.

بدین ترتیب خدمت گیرندگان برای دریافت هر خدمت، علاوه بر پرداختهای مربوط به مخابرات و ارتباطات (اینترنت و تلفن همراه) میبایستی بطور مستقیم نیز پرداختهایی را متحمل می شدند نظیر پرداخت به کافی نت و یا خرید "توکن" (Token) و بعضاً با سوء استفاده از روش های "بازی سازی" یا "گیمیفیکیشن" (Gamification) و "طراحی برای تغییر رفتار" (Behavioral Design) بطور غیر مستقیم در قالب خدمات مخابراتی، بانکی و اینترنتی و... هزینه هایی را صرف می کردند و در همه حال از اطلاعات تجمیع شده آنها بخصوص شماره تلفن همراه آنان نیز استفاده هایی برای بازاریابی و تبلیغات صورت می گرفت و درآمدهای سرشاری نصیب برخی افراد و شرکتها می گردید.

اگر رویکردها تجاری و انتفاعی و سوداگرانه را در فضای "فین تک" (Fin Tech) و عرصه تبادلات و تعاملات و تراکنش های مالی، اقتصادی، انتفاعی، تجاری، پولی، بانکی، سرمایه ای و... بتوانیم بپذیریم قطعاً نمی توانیم این رویکردها را در عرصه های اجتماعی و در فرایند تولید و عرضه کالاهای عمومی و پوشش ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی و بویژه در نظام تامین اجتماعی و لایه های امدادی و حمایتی و سطح پایه لایه بیمه اجتماعی آن بپذیریم. بویژه آنکه برخی از اطلاعات مربوط به این حوزه از ماهیت محرمانگی و اطلاعات خصوصی برخوردار است مثلاً نوع و شدت بیماری، نوع و شدت معلولیت، نوع آسیب اجتماعی و... بطور مثال نمی توان اجازه داد که اطلاعات تجمیع شده مربوط به مبتلایان نوعی از بیماری یا معلولیت یا آسیب اجتماعی در اختیار شبکه های بازاریابی اینترنتی و تلفنی قرار گیرد و آنان با توجه به نوع بیماری یا معلولیت و یا آسیب اجتماعی، نسبت به برقراری تماس با این افراد و بازاریابی تجاری منفعت جویانه اقدام کنند.

از طرفی بخش زیادی از اطلاعات تجمعی از طریق فناوری های تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی (social security and social insurance) جذب و کارکرد حاکمیتی دارد و می بایستی تحت تدابیر و ملاحظات امنیتی و با رعایت اصول محرمانگی در دسترس دستگاههای اجرایی مربوطه برای ارائه خدمات قرار گیرد و نمی توان گردآوری و پردازش آنها بدون تنظیم گری یک نهاد متولی نظام تامین اجتماعی در اختیار دیگران قرار داد و بایستی اینکار تحت استانداردها و پروتکل های خاص خود انجام شود.

کلیات مباحث مربوط به فناوری:

بشر پس از عبور از شکارگری، دامداری و کوچ نشینی بطور کلی سه عصر کشاورزی، صنعتی و اطلاعاتی را پشت سر گذاشته و هم اکنون عصر فضای مجازی را در موج چهارم تکنولوژی تجربه می نماید و ابر روندهای دولت و اقتصاد الکترونیک، دولت و اقتصاد دیجیتال و دولت و اقتصاد هوشمند با رویکردهای شبکه ای و پلتفرمی، در قالب یک زیست بوم (اکوسیستم) را پیش روی خود دارد.

دو فضایی شدن جامعه و شکل گیری فضای مجازی که تمامی وجوه و ابعاد حیات انسانها، شرکت ها، سازمانها و دولت ها و حاکمیت ها را در برگرفته است و در هم تنیدگی فناوریهای نوین با جامعه و فرهنگ به نحوی است که استفاده از فناوریهای نوین دیگر یک انتخاب نیست بلکه یک ضرورت و الزام حیاتی و متضمن بقاء در شرایط امروز جهان است.

فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) به ابزار ها، افزاره ها، فناوریها و منابعی گفته می شود که جهت برقراری ارتباط، تعامل، تبادل، ایجاد، انتشار، ذخیره و مدیریت اطلاعات استفاده می شود و بر بستر رایانه، وب و اینترنت، رادیو، تلویزیون، تلفن، شبکه های اجتماعی و ابزارهای هوشمند انجام می پذیرد. برخی مولفه های اصلی این فناوری پردازش،

پهنای باند، اتصال پذیری، زبان ها، معماری، الگوریتم ها، منابع ذخیره اطلاعات و انرژی است.

فضای مجازی نیز یک شبکه به هم پیوسته در گستره جهانی است که شبکه های رایانه ای (کوچک و بزرگ)، رایانه های شخصی و ابزارهای هوشمند قابل حمل را با استفاده از سخت افزارها و نرم افزارهای مختلف و در قالب قراردادهای و پروتکل های ارتباطی مبتنی بر فناوریهای اطلاعات و ارتباطات (با تمرکز بر ارتباطات از راه دور) متصل می سازد.

مولفه های اصلی فضای مجازی عبارتند از شبکه های ارتباطی (تلفن و ابزارهای هوشمند در ارتباط با دولت الکترونیکی و دیجیتالی)، فناوریهای پردازشی (رایانه های شخصی، ابر رایانه ها و سامانه های خبره و هوشمند) ادوات و اسباب دیجیتالی (ساعت، گوشی تلفن ثابت و همراه، رادیو و تلویزیون و لوازم خانگی)، سیستم های کنترل و حمل و نقل دیجیتالی، ربات ها و پهپادهای دیجیتالی، فناوریهای ارتباطی (نشر محتویات دیداری و شنیداری و رادیو و تلویزیونی محلی، ملی و ماهواره ای)، فناوریهای جمع آوری داده ها (نظیر حسگری، پویشگری و دورسنجی) و فناوریهای ذخیره و بازیابی اطلاعات و داده ها.

نکته حائز توجه اینکه فناوریهای نوین، حکمرانی سنتی را به چالش کشیده و نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی را دچار تغییر و تحولات شگرفی ساخته اند و حاکمیت ها و دولت ها را مجبور ساخته اند که در عرصه های سیاستگذاری، قانونگذاری، برنامه ریزی، اجرا و نظارت از این فناوریها بهره گیرند. بروز پاندمی کرونا و پیش بینی ظهور و بروز بیماریهای مشابه آن در آینده، باعث سرعت گیری و همه گیری حرکت به سمت فناوریهای نوین در سطح حاکمیت ها، دولت ها، سازمانها، شرکتهای و شهروندان شده است و تا حدود زیادی شکاف دیجیتالی و کم سواد دیجیتالی را رفع نموده است به ترتیبی که قاطبه مردم و حتی کودکان مجبور به استفاده از فناوریهای نوین بر بستر ابزارهای هوشمند شدند و دولت ها، سازمانها، شرکتهای و بنگاههای تجاری تولید کننده خدمات و محصولات الزام و اجبار یافتند که خود را به فناوریهای نوین مجهز سازند.

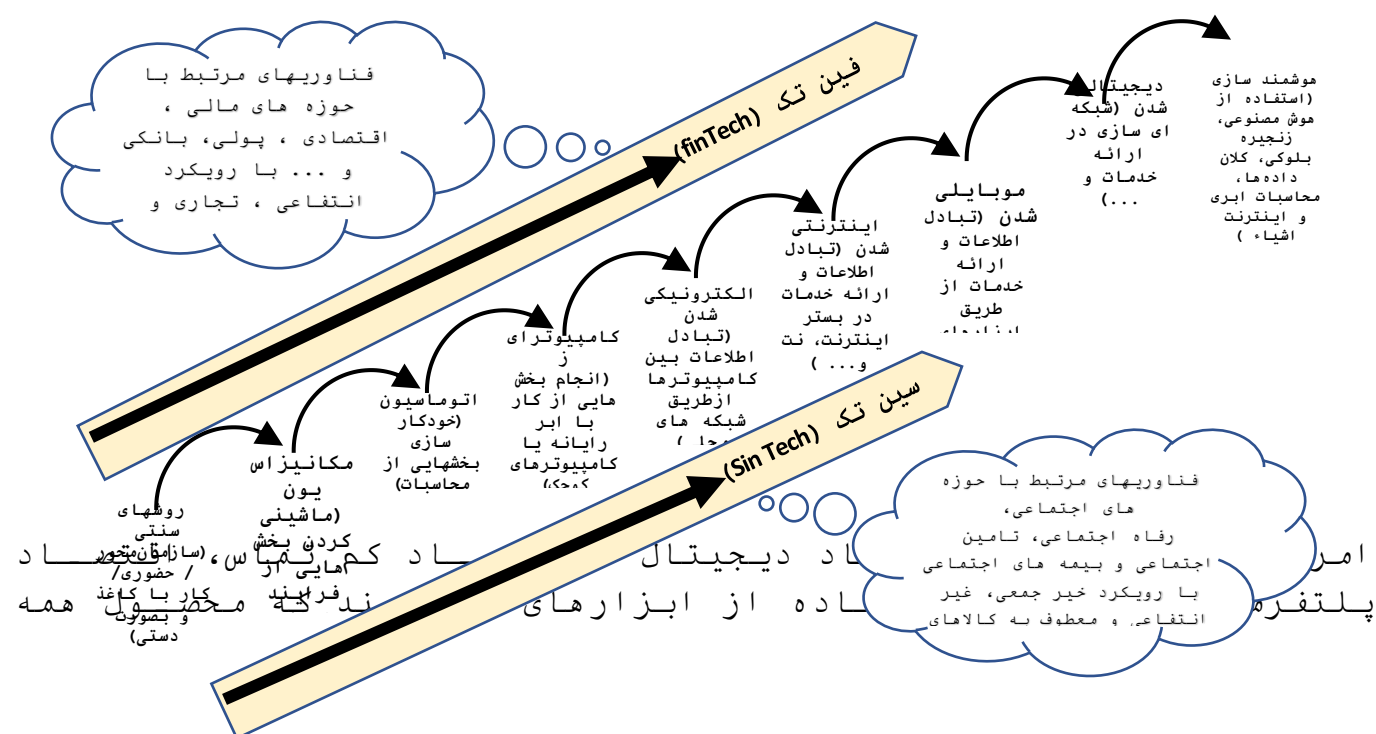
به نحوی که تکنولوژی گریزی (نئولادیسزم) جای خود را به توجه واقع گرایانه به تکنولوژی (تکنورئالیسم) داد و حتی به جماعت آرمانشهر فناوری (تکنواتوپیا) و شیفتگان و از خود بیگانگان تکنولوژی میدان داد که با طرح موضوع شهرهای متاورسی (فراجهان) و شهرهای کریپتوئی مدعی نسخه های سه بعدی از فضای مجازی بر مبنای واقعیت افزوده، واقعیت مجازی و واقعیت ترکیبی شوند و حاکمیت های سنتی را به چالش بکشند.

از زمان انقلاب صنعتی که ماشین ها در کنار انسانها بعنوان ابزار کار قرار گرفتند، ماشین های محاسباتی ساده در علم مدیریت کاربرد یافت، انقلاب فرکانسی و مخابراتی واقع شد و بعدها که کامپیوترها به خدمت انسان درآمد و با پدیده های مکمل آن یعنی وب، اینترنت، بانکهای اطلاعات و پایگاه های اطلاعات، شبکه های

اجتماعی، رسانه های اجتماعی و... در دسترس افراد و سازمان ها قرار گرفت، تحولات و انقلابات اداری زیادی در سطح دولت ها، سازمانها، شرکتها و بنگاهها وقوع یافت و از اسامی نظیر ماشینی کردن (مکانیزاسیون)، خودکار سازی و اتوماتیک سازی (اتوماسیون)، کامپیوتری شدن، الکترونیکی شدن، اینترنتی شدن و استفاده از فناوریهای اطلاعات و ارتباطات (ICT) بر بستر وب و اینترنت و در نهایت همراه سازی یا موبایلی شدن برای این تغییرات استفاده شده و می شود و در شرایط حاضر رویکرد حذف کاغذ و حذف مراجعات حضوری و ارائه خدمات بر روی ابزارهای هوشمند می باشد که از آن به دیجیتالی شدن تعبیر می شود.

در بررسی سیر تطور تاریخی و پیشینه کلی تغییراتی که به تبع پیشرفتهای فناورانه فراهم شده و می شود، بتدریج به سمت بهبود ابزارها، بهبود روشها و بهبود فرایندها حرکت شده است و باعث گردیده است تا تغییراتی را در نوع ارائه خدمات، جمع آوری و پردازش اطلاعات و... از منظر اعمال سرعت، سهولت، دقت، زمان (۷×۲۴) در ارائه خدمات، حادث شود ولی وجه غالب تغییرات در سطح دولت ها، سازمانها، شرکتها و بنگاهها و کارکنان و مدیران آنها بود. تا پیش از شیوع و ویروس کرونا، انتخاب فناوری بیشتر از سمت عرضه و توسط حاکمیت ها، دولت ها، سازمانها و بنگاهها مطرح می شد و ذینفعان مختار بودند که از این ظرفیت ها استفاده کنند و یا اینکه مراجعه حضوری نموده و مستندات کاغذی ارائه کنند و خدمات کاغذی و حضوری دریافت نمایند. شیوع بحران کرونا باعث گردید تا این الزام به سمت تقاضا یعنی شهروندان، ذینفعان، مخاطبان و مشتریان نیز تعمیم و تسری یابد و افراد جامعه ملزم و مقید به استفاده از فناوریهایی شوند که بر بستر ابزارهای هوشمند (موبایل، تبلت و...) عرضه می شود.

شکل شماره ۱۳- مسیر گذار به هوشمندی دولت ها، سازمان ها و صنعت - بازارها

گیری کرونا بوده باعث گردیده است که دولت ها نیز با سرعت به سمت شکل دهی دولت دیجیتالی حرکت کنند. بالنتیجه نظام تامین اجتماعی (امدادی، حمایتی و بیمه ای) نیز از این قاعده مستثنی نیست و ضرورت دارد که در زمینه شکل دهی نظام تامین اجتماعی دیجیتالی و نظام تامین اجتماعی پلتفرمی و نظام تامین اجتماعی هوشمند حرکت نماید. بویژه آنکه نوع و ماهیت کار خدمات اجتماعی همگانی که در نظام تامین اجتماعی عرضه می شود و جامعه ذینفعان آن بلحاظ شرایط سلامتی (بیماران و...)، جسمی، روحی و ذهنی (معلولان و...)، سن (سالمندان)، اقتصادی (معیشت، تغذیه و...) و شغلی جزو گروههای در معرض ابتلاء بیشتر به کرونا و بیماریهای مشابه هستند و لازم است که با سازوکار و رویکرد "تامین اجتماعی کم تماس" خدمات مورد نیاز آنها بر بستر ابزارهای هوشمند به سرعت و سهولت در اختیار آنان قرار گیرد.

نظام تامین اجتماعی پلتفرمی، دیجیتالی و هوشمند بر پایه ظرفیتهای دولت دیجیتالی و اقتصاد دیجیتالی با رویکرد خدمات محوری و ذینفع محوری می تواند بر بسیاری از مسائل و مشکلات مبتلا به کشور در حوزه رفاه و تامین اجتماعی، فائق آید. از یک طرف امکان جمع و تمرکز منابع مالی و اعتبارات دولتی و عمومی بویژه یارانه های اجتماعی (معطوف به افراد و خانوارها) را فراهم می سازد و از سوی دیگر با شکل دهی پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات تامین اجتماعی برپایه اطلاعات ثبتی و عملیاتی ضمن پیشگیری از برخورداری من غیر حق ممانعت بعمل آورده و با اجرای آزمون وسع (احراز استطاعت یا استحقاق) جامعه هدف واجد شرایط دریافت خدمات و بسته خدمت مورد نیاز را تعیین و متناسب با نیاز و سازگار با منابع و امکانات در اختیار، افراد و خانوارهای دارای اولویت را تعیین می کند.

شکل دهی پایگاه اطلاعات، سامانه، پنجره واحد خدمات تامین اجتماعی مبتنی بر اطلاعات ثبتی و عملیاتی و متضمن پرونده الکترونیک برای کلیه خانوارها و افراد جامعه، زیرساخت و پیشنیاز شکل گیری نظام تامین اجتماعی همگانی می باشد. برای این منظور ابتدا پرونده الکترونیک بر پایه خانوار (خانواده و شبه خانواده درخصوص خانواده های تک سرپرست و افرادی که انفرادی زندگی می کنند) براساس کد ملی شکل می گیرد و اطلاعات هویتی اعضای خانوار احصاء می شود. سپس از منظر ژئوماتیک و مکان نگاری و برپایه کد پستی، محل سکونت و استقرار خانوارها تعیین می شود (مالک، مستاجر، مقیم در مراکز مراقبت و نگهداری و...) و همچنین وضعیت اشتغال، کسب و کار و توان درآمدی و منبع تامین مالی خانوارها برپایه کد شغلی مشخص می گردد، که می تواند شامل حالات مختلف افراد فعال و غیرفعال، افراد شاغل، بیکار و بازنشسته، دارای رابطه مزدبگیری یا خود اشتغالی (آزادکاران) و یا کارفرمایی و پیمانکاری باشد.

بدیهی است درخصوص افرادی که متقاضی دریافت هرگونه کمک، حمایت، یارانه، تسهیلات و ... می باشند، می بایستی آزمون وسیع اعمال شود و میزان استطاعت و استحقاق آنها مشخص شود و برهمین اساس لازم است کلیه تراکنش های بانکی، مخابراتی و اینترنتی، مالیاتی و ثبتی (نقل و انتقال اموال سرمایه ای غیر منقول و منقول) آنان اخذ و در پرونده الکترونیک خانوار درج شود و در نهایت بایستی کلیه خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای ارائه شده به اعضای خانوار و یارانه های اعطایی، مستمری ها و مقرری های پرداختی، تسهیلات ارزان قیمت اعطایی، معافیت ها و تخفیفات اعطایی و ... به آنها در پرونده الکترونیک خانوار درج شود.

ایجاد امکان رصد تراکنش های مخابراتی و بانکی از آنجا اهمیت می یابد، که نشانگر حضور یا عدم حضور خانوارها و افراد در محل وقوع حوادث فاجعه آمیز (سیل، زلزله، آتش سوزی و ...) می باشد و نظام تامین اجتماعی همگانی می تواند براساس کدپستی، ساکنین مناطق مزبور را شناسایی و از طریق رصد آخرین تراکنش های بانکی و مخابراتی می تواند مشخص کند که چه تعداد از افراد و خانوارها در زمان وقوع حادثه در منطقه بوده اند. چراکه تجارب گذشته نشان می دهد که در توزیع امکانات امدادی و حمایتی پس از وقوع حادثه، هوشمندی و هدفمندی لازم وجود ندارد و بسیاری از افراد سودجو از مناطق اطراف برای دریافت کمکها مراجعه می کنند و چون دچار حادثه نشده اند و از بابت خانه و دارائی های خود، خیالشان راحت است. ولی افراد حادثه دیده بعلت درگیری با فوت و یا بیماری خود و اعضای خانواده و یا بخاطر محافظت از خانه و اموال خود امکان مراجعه به مراکز کمک رسانی را ندارند همچنین ایجاد امکان رصد تراکنش های مخابراتی می تواند در زمینه امداد اجتماعی و حمایت از کودکان و ... در برابر آزار و اذیت و آسیب به کمک نظام تامین اجتماعی همگانی بیاید و یک تور ایمنی و حمایت اجتماعی را برای افراد در معرض آسیب شکل دهد.

متعاقب تشکیل پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی کل افراد تحت پوشش سازمانها و نهادهای موجود و با مقایسه لیست خانوارها و افراد دارای پرونده با اطلاعات ثبت احوال و سایر پایگاههای اطلاعات ملی، افراد و خانواده های فاقد پرونده مشخص می شوند و از طریق فراخوان، غربالگری اجتماعی و نیازمندیابی فعال، افراد و خانواده های فاقد پرونده شناسایی و برای آنها پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی تشکیل می گردد.

پس از شکل گیری پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی برای احاد جامعه، باید نسبت به انجام آزمون وسیع برای تعیین میزان "استطاعت" (افراد برخوردار که می بایستی در تامین مالی خدمات مورد نیاز خود از طریق نظام بیمه ای، مشارکت نمایند و حق بیمه متعلقه راپردازند و دولت صرفاً به ارائه مشوق ها و محرکهای مالیاتی اقدام نماید) و میزان "استحقاق" (نیازسنجی و تعیین

انواع فقر، محرومیت و آسیب اجتماعی مبتلابه افراد و خانوارها و تعریف بسته خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای مورد نیاز آنها) و اولویت بندی افراد نیازمند و تعیین خدمات مورد نیاز و نحوه احراز شرایط آنان اقدام می شود.

اجزاء و عناصر زیادی از طریق "سین تک" (Sin Tech) تحت راهبری یک نهاد تنظیم گر و با رویکرد پلتفرمی بعنوان یک حلقه واسطه با یکدیگر مرتبط می شوند. "سین تک" (Sin Tech) اولاً می تواند منابع و بودجه ها و اعتبارات دولتی حوزه رفاه و تامین اجتماعی را بصورت هدفمند و هوشمند و معطوف به رفع فقر چندبعدی تسهیم نماید ثانیاً با ایجاد فراگیری و کف حمایت های اجتماعی و سطح پایه بیمه های اجتماعی برای آحاد جامعه و شکل دهی پرونده الکترونیک مبتنی بر کد ملی، کدپستی و کد شغلی نسبت به جانمایی کلیه افراد و خانوارها اقدام نموده و ثالثاً با انجام آزمون و سنجش، جامعه هدف و بسته خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای آنها را تعیین می نماید و رابعاً از طریق پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی، فرآیند ارائه خدمات را از ابتدا تا انتها (برخورداري ذینفع) رصد و نظارت می نماید و خامساً از طریق سازوکار تنظیم گری و قاعده گذاری (رگولاتوری) بدون مداخله مستقیم و یا ادغام ساختاری، نسبت به ایجاد وحدت رویه و استاندارد سازی فعالیتها مبادرت کند.

طی سالهای اخیر سازمان بین المللی کار (ILO) و اتحادیه بین المللی تامین اجتماعی (ISSA) براساس تجارب کشورها و سازمانهای موفق و مطالعات و بررسیهای انجام شده نسبت به تدوین راهنماهای عمل لازم برای نیل به حکمرانی مطلوب در تامین اجتماعی اقدام نمودند که بهره گیری از فناوریهای ICT و فناوریهای نوظهور مبتنی بر فضای مجازی و هوشمندسازی ساختارها و سازوکارها یکی از فرازهای مهم اسناد منتشره از سوی این نهادها تخصصی در حوزه تامین اجتماعی دنیا می باشد که ذیلاً به برخی از این رهنمودهای مندرج در راهنماهای عمل معطوف به حکمرانی مطلوب در تامین اجتماعی اشاره می شود.

بخش های مرتبط با ایده سین تک (Sin Tech) در رهنمودهای اتحادیه بین المللی تامین اجتماعی (ISSA) برای حکمرانی خوب: ۱- پاسخگویی: رهنمود ۱۰- حکمرانی دیجیتال و ایجاد یک اکوسیستم یکپارچه، استفاده از کلان داده ها و هوش مصنوعی، اعمال رویکرد دسترسی و ارتباطات چند کانالی برای جلوگیری از محرومیت دیجیتالی

۲- شفافیت:

رهنمود ۱۳ - سیاست افشای اطلاعات

۳- پیش بینی پذیری:

۴- مشارکت:

۵- پویایی:

رهنمود ۲۵- واکنش نشان دادن به نیازهای در حال تحول عموم و تغییرات محیطی

سایر رهنمودها:

رهنمود ۵۳ - پیشگیری و کنترل خطا، فرار و تقلب در حق بیمه ها و مزایا

رهنمود ۵۴ - ارائه خدمات با کیفیت تامین اجتماعی به اعضا و مزایا بگیران از جمله ایجاد شبکه ای از دفاتر خدمات یکجا (ONE-STOP SHOPS)، میزهای راهنما و خدمات آنلاین ۲۴ ساعته در هفت روز هفته، رویکرد: تفکر - طراحی یا رویکرد چابک سازی در توسعه و بهبود خدمات و یکپارچه سازی هوشمند بانک ها و پایگاه های اطلاعات)

رهنمود ۵۵ - خدمات تامین اجتماعی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و فناوری های مبتنی بر اینترنت.

رهنمود ۶۳- چارچوب حاکمیت ICT (ازجمله تعریف استراتژی ICT و تعیین ضوابط مربوط به تبادل داده ها، پلتفرم های مشترک ICT و خدمات مبتنی بر مالیات)

رهنمود ۶۴ - اهداف استراتژیک کاربرد ICT.

رهنمود ۶۵ - نوآوری های مبتنی بر ICT و فناوری های نو ظهور (ازجمله توسعه حضور دیجیتالی سازمان، ایجاد اکوسیستم ارائه یکپارچه خدمات).

برخی از زمینه های اصلی برای نوآوری عبارت اند از:

- نوآوری مبتنی بر داده با استفاده از کلان داده ها و دانش تجزیه و تحلیل؛

- نوآوری مبتنی بر دستگاه و اینترنت اشیاء؛

- تعامل کاربران با دستگاههای شخصی خود؛

- اتوماسیون فرایندها از طریق کنترل و ارزیابی هوشمند؛

- اتوماسیون فرانت - اند (FRONT- END AUTOMATION) از طریق دستیاران هوشمند و شناسه الکترونیکی برای افرادی که از هوش مصنوعی بهره می برند؛

- مدل های کاری با مشارکت شرکا (مانند پرداخت الکترونیکی از طریق تلفن همراه)؛

- عملیات مشترک چند شریکی با زنجیره بلوکی.

رهنمود ۶۶ - هزینه های چرخه حیات کامل محصولات و خدمات ICT.

رهنمود ۶۷ - سیاستها و رویه های استاندارد برای سرمایه گذاری و عقد قرارداد ICT.

رهنمود ۶۸ - ارزیابی پسین (EX-PAST) از سرمایه گذاریهای ICT.

رهنمود ۶۹ - ریسکهای ICT و استمرار خدمات تامین اجتماعی.

طرح "تکفا" در دولت های هفتم و هشتم و طرح "فاوا" در دولت های نهم و دهم با هدف تحقق دولت الکترونیک به اجرا درآمد و منابع و اعتبارات بسیاری زیادی در قالب بودجه عمومی دولت و بودجه

دستگاههای اجرایی و شرکتهای و موسسات دولتی، عمومی، عمومی غیر دولتی صرف این قبیل طرحها گردید طی دولت یازدهم و دوازدهم نیز در زمینه تحقق دولت الکترونیک، دولت دیجیتال و دولت هوشمند برنامه هایی مطرح و اقداماتی انجام پذیرفت ولیکن این اقدامات از انسجام و انتظام طرحهای "تکفا" و "فاوا" برخوردار نبود.

از یک طرف خصوصی سازی شرکت مخابرات ایران و تشکیل شورای عالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی و از سوی دیگر رویکرد غالب دولت قبلی مبتنی بر واگذاری، برون سپاری و خصوصی سازی باعث گردید تا اقدامات پراکنده ای در حوزه ICT صورت پذیرد که غالباً معطوف به رشد و نمو تصاعدی سامانه ها و اپلیکیشن های به ظاهر متعلق به بخش خصوصی است که بعضاً عنوان دانش بنیان و استارت آپ را یدک می کشند ولیکن با واسطه متصل به بخش های حاکمیتی، دولتی و شبه دولتی هستند.

در سمت دولت و بخش های حاکمیتی و عمومی که مبتنی بر اعتبارات و بودجه های دولتی و از منظر انحصارات و امتیازات دولتی در مصادر امور و درگاههای خدمات رسانی قرار دارند نیز، پیشخوانهای الکترونیک متکثر و متعددی وجود دارند و در این میان تعداد زیادی کافی نت هم وجود داشته و دارند که مردم برای هر بار مراجعه به هر کدام از این درگاهها یا سامانه ها و اپلیکیشن ها بایستی مدارک و اسناد مثبت هوییتی و ... به همراه داشته و هر بار مجبور به انجام تراکنش های حضوری، اینترنتی و پیامکی می باشند و ماحصل این وضعیت، درآمدهای نجومی برای شرکتهای تلفن همراه، عرضه کنندگان اینترنت و فعالان عرصه "فین تک" می باشد.

شیوع پدیده کرونا، باعث توسعه و تعمیم سریع خدمات غیر حضوری در تمامی عرصه ها گردید و عموم مردم بالاجبار بایستی برای غالب خدمات مورد نیاز خود از اینترنت و تلفن همراه استفاده می کردند و ارائه خدمات حضوری و امکان مراجعه حضوری محدود شده بود و این روند در دوران پساکرونا نیز کم و بیش تداوم دارد فلذا "اقتصاد کم تماس (low touch Economy)" که محصول محدودیت های کرونایی بود، نشو و نمای بسیاری یافت.

بدین ترتیب خدمت گیرندگان برای دریافت هر خدمت، علاوه بر پرداختهای مربوط به مخابرات و ارتباطات (اینترنت و تلفن همراه) میبایستی بطور مستقیم نیز پرداختهایی را متحمل می شدند نظیر پرداخت به کافی نت و یا خرید "توکن" (Token) و بعضاً با سوء استفاده از روش های "بازی سازی" یا "گیمیفیکیشن" (Gamification) و "طراحی برای تغییر رفتار" (Behavioral Design) بطور غیر مستقیم در قالب خدمات مخابراتی، بانکی و اینترنتی و ... هزینه هایی را صرف می کردند و در همه حال از اطلاعات تجمیع شده آنها بخصوص شماره تلفن همراه آنان نیز استفاده هایی برای بازاریابی و تبلیغات صورت می گرفت و درآمدهای سرشاری نصیب برخی افراد و شرکتهای می گردید.

اگر این وقایع و رویکردها را در فضای "فین تک (Fin tech)" و عرصه تبادلات و تعاملات و تراکنش‌های مالی، اقتصادی، انتفاعی، تجاری، پولی، بانکی، سرمایه‌ای و... بتوانیم بپذیریم قطعاً نمی‌توانیم این رویکردها را در عرصه‌های اجتماعی و در فرایند تولید و عرضه کالاهای عمومی و پوشش‌ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی و بویژه در نظام تامین اجتماعی و لایه‌های امدادی و حمایتی و سطح پایه لایه بیمه اجتماعی آن بپذیریم. بویژه آنکه برخی از اطلاعات مربوط به این حوزه از ماهیت محرمانگی و اطلاعات خصوصی برخوردار است مثلاً نوع و شدت بیماری، نوع و شدت معلولیت، نوع آسیب اجتماعی و... بطور مثال نمی‌توان اجازه داد که اطلاعات تجمیع شده مربوط به مبتلایان نوعی از بیماری یا معلولیت یا آسیب اجتماعی در اختیار شبکه‌های بازاریابی اینترنتی و تلفنی قرار گیرد و آنان با توجه به نوع بیماری یا معلولیت و یا آسیب اجتماعی نسبت به برقراری تماس با این افراد و بازاریابی تجاری منفعت جویانه اقدام کنند. از طرفی بخش زیادی از اطلاعات تجمیعی از طریق فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی (social security and social insurance) جذب و کارکرد حاکمیتی دارد و می‌بایستی تحت تدابیر و ملاحظات امنیتی و با رعایت اصول محرمانگی در دسترس دستگاههای اجرایی مربوطه برای ارائه خدمات قرار گیرد و نمی‌توان گردآوری و پردازش آنها بدون تنظیم گری یک نهاد متولی نظام تامین اجتماعی در اختیار دیگران قرار داد و بایستی اینکار تحت استانداردها و پروتکل‌های خاص خود انجام شود.

ایده "سین تک (Sin tech)" بر اساس همین رویکردها مطرح گردیده است، چرا که بهر تقدیر با رویکردهای اعمال شده در دولت‌های قبلی حوزه "فین تک (Fin tech)" مبتنی بر رویکردهای اقتصادی، تجاری و انتفاعی توسط بخش‌های خصوصی و عمومی غیر دولتی و شبه دولتی، رشد قابل قبولی داشته است ولیکن فناوریهای مربوط به حوزه سیاست اجتماعی، رفاه اجتماعی، تامین اجتماعی و امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای آن رشد مناسبی نداشته است و اگر هم اقداماتی صورت گرفته بیشتر با رویکرد "انتفاع از داده‌ها" و اخذ "خروجی منفعت محور" از اطلاعات و داده‌ها بوده است.

در حالی که در حیطه کالاهای عمومی و خدمات اجتماعی و پوشش‌های تامین اجتماعی که دولت‌ها مبعوث و مکلف به ارائه آن به عموم مردم و بویژه اقشار ضعیف جامعه می‌باشند نبایستی رویکردهای انتفاعی حاکم شود و نبایستی این قبیل افراد بویژه اقشار و گروههای هدف خدمات و پوشش‌های تامین اجتماعی در لایه‌های امدادی و حمایتی و سطح پایه لایه بیمه‌ای بابت دریافت خدمات، متحمل هزینه‌های مستقیم یا غیر مستقیم شوند و یا اینکه اجازه سوء استفاده از اطلاعات آنان برای انتفاع و تجارت و بازاریابی داده شود.

مخلص کلام اینکه در حال حاضر مردم در میان سامانه های مختلف به بازی گرفته شده اند و بایستی سامانه های معطوف به کالاهای عمومی و امور حاکمیتی و دولت را سامان داد و دیگر اینکه اطلاعات و داده هایی که حاصل خدمات عمومی و کالاهای عمومی بوده و یا حاصل انحصارات و امتیازات حاکمیتی و دولتی است، به نوعی "انفال" محسوب می شود و متعلق به همه مردم است و نبایستی دسترسی به آنها و بهره برداری از آنها به قصد انتفاع بدون دریافت اجور مالکانه و حق بهره برداری در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی قرار گیرد و یا بایستی در اختیار یک مرجع حاکمیتی و دولتی نظیر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشد و یا اینکه در قالب تاسیس یک تعاونی عام، فراگیر و ملی و با عضویت آحاد مردم ایران سامان و سازمان یابد و عواید حاصل از این تجمیع و پردازش اطلاعات به همه مردم ایران برگردد.

پیشینه و مفاهیم مرتبط با "سین تک" (Sin Tech) :

Andersson et al. ۲۰۱۹ : فناوری های حوزه رفاه و تامین اجتماعی مفهومی است که توسط سیاستگذاران در دهه گذشته مورد استفاده قرار گرفته است و اشاره به یک تحول دیجیتال و رویکرد گسترده دارد و به منظور اطمینان حاصل کردن از این موضوع است که کار در حوزه بهداشت و مراقبت اجتماعی با تمرکز بر نیازهای انجام می شود. همچنین این فناوری رفاهی برای برآوردن شرایط لازم برای اجرای موفق اقدامات مربوط به سلامت و رفاه کاربرد دارد

Peek, et all, ۲۰۱۶ : فناوری های حوزه رفاه و تامین اجتماعی به معنی فناوری توسعه خدمات برای افراد دارای معلولیت، بیماری های مزمن و رفع نیازهای آنان می باشد و شامل محصولات، فناوری های از راه دور، دستگاه های نظارت و سنجش و انواع اطلاعات و فن آوری های مخابراتی می باشد.

Greenhalgh.et all, ۲۰۱۸ : در اسکاندیناوی، فناوری های رفاهی یک مفهوم شناخته شده و پیچیده شامل برنامه ها، خدمات مدیریتی و سیستم ها است. به تعریف آژانس سوئدی (۲۰۱۷)، فناوری رفاه یک فناوری دیجیتال است که با هدف حفظ یا افزایش امنیت، فعالیت، مشارکت یا استقلال برای یک فرد یا افزایش خطر ناتوانی ایجاد شده است. تعریف فناوری رفاه شامل هر دو دستگاه تکنولوژی و سیستم های هوشمند برای در نظر گرفتن تغییرات جمعیتی در سراسر جهان است.

Brynn, ۲۰۱۶ : فناوری رفاه، که جدیداً به اصطلاح رایج در شمال اروپا تبدیل شده است در کنترل محیطی، ایمنی و رفاه به ویژه برای افراد مسن و معلول کاربرد دارد و اصطلاح مشابه فناوری زندگی با کمک محیط است. یک تعریف دیگر برای فناوری رفاهی، تکنولوژی هایی است که می تواند به کاربران در زندگی روزمره کمک کند و نمونه هایی از فناوری رفاه شامل کمک های هوشمند مانند ربات های تمیزکننده، حسگرهای لباس، خانه های هوشمند و غیره هستند

Bowker, et all, ۲۰۱۰ : فناوری رفاه را به عنوان یک زیرساخت اجتماعی و فنی تعریف کردند که با بهره گیری از فناوری ها، استانداردها،

رویه‌ها و سیاست‌ها در جهت برقراری آرامش و آسایش جامعه گام بر می‌دارد.

جمع‌بندی :

تمرکز بر کاربران: این تعریف عمدتاً بر کاربران به عنوان ذینفعان فناوری‌های رفاهی تمرکز می‌کند،

تمرکز بر اقتصاد: این تعریف بر چالش‌های مالی که جامعه با آن‌ها روبه‌رو است، تمرکز می‌کند مانند بودجه‌های عمومی، پیری جامعه و غیره.

تمرکز بر فناوری: تمرکز بر روی چه نوع فناوری‌هایی منجر به ارتقا خدمات رفاهی و اجتماعی می‌شود.

تعاریف گسترده: فناوریهای ارائه خدمت جانبی شامل افراد مسن و معلول و یا فناوری که در واقع به حوزه‌های دیگر تعلق دارد ولی به جامعه هدف نظام تامین اجتماعی کمک می‌کند، مانند فناوری کمکی برای استفاده شخصی و تجهیزات پزشکی و نظایر آن.

تاریخچه مفاهیم مشابه مفهوم "سین تک" (Sin Tech)

شاید اولین تلاشی که می‌توان بعنوان نقطه شروعی برای مفهوم "سین تک" اشاره کرد تحقیق چاواداراه در سال ۱۹۵۰ باشد که وی در این تحقیق بیان نمود که همان گونه که خطوط تلفنی برای مواقع اضطراری و آتش‌نشانی و... وجود دارد، باید خطوط تلفنی هم برای کسانی که قصد خودکشی دارند وجود داشته باشد تا بتوانند در چنین مواقعی با مشاوران خبره صحبت کنند. وی در دوم فوریه سال ۱۹۵۳، این خط تلفن را راه اندازی کرد به طوری که تا ماه می سال ۲۰۰۲ بیش از ۴ میلیون نفر با این خطوط تماس گرفته بودند. همچنین به عنوان گونه‌ای از تغییر گسترده در استفاده از تکنولوژی‌ها برای ارتقای رفاه اجتماعی باید به طرح "NHS بدون واسطه" اشاره کنیم که ارائه خدمات درمانی از طریق تلفن و از راه دور بود. این طرح در سال ۲۰۰۰ آغاز شد و وبسایت ارائه خدمات درمانی از راه دور آن نیز در سال ۱۹۹۹ راه اندازی شد.

اصطلاح "فناوری رفاه" در سال ۲۰۰۸ در کنفرانسی با هدف ارتقای نوآوری، توسعه بازارهای متخصص برای فناوری‌ها و کیفیت مراقبت‌های سالمندان مطرح شد.

دیر(۲۰۱۵) بیان نموده است در آینده حاکمیت فن آوری اطلاعات، منجر به تقویت رفتار مطلوب در حوزه‌های اجتماعی خواهد شد، به طوری که در سال ۲۰۲۵، سوئد باید با استفاده از امکانات دیجیتالی کردن و سلامت الکترونیک، در زمینه سلامت و رفاه خوب، جزء برترین‌ها می‌باشد و با استفاده از فناوری اطلاعات به سلامت و رفاه خوب و برابر می‌رسد.

زنوا(۲۰۱۹) معتقد است که فناوری‌های رفاهی جنسیت، برابری، دسترسی و کیفیت خوب خدمات اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی می‌شود و در پیشگیری از جرم و تقلب مفید است

پیشینه مفاهیم مشابه مفهوم "سین تک" (Sin Tech) :

پیاده سازی فناوری در حوزه رفاه: و تامین اجتماعی: بررسی سیدستما تیک موانع و تسهیل کننده ها: جاره ای نیست که مؤسسات تامین اجتماعی به تدریج از فناوری های نوظهور مانند تجزیه و تحلیل داده ها، هوش مصنوعی، بلاک چین، بیومتریک و غیره زاندر و همکاران (Zander,et all.2021)

قابلیت همکاری و همگرایی برای فناوری رفاه: یکپارچگی خدمات رفاهی کوزا (Cozza,2018)

اجرای فناوری های رفاهی: تجربیات کشورهای شمال اروپا نشان دهنده مشکلات در اجرای فناوری ها در مقیاس بزرگ در حوزه رفاهی است و عوامل متعددی در عدم انطباق، کنار گذاشتن یا شکست آن در اجرا نقش دارند (Antonsen 2019 لو و انتنسن Lo&)

فناوری اجتماعی و رابطه آنها با رفاه اجتماعی: کاربرد این فناوری ها در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی به گونه ای است که ارائه خدمات به هنگام، همراه با هزینه های کمتر و دسترسی آسان تر به فرصت ها، زمینه استفاده از نظر شهروندان در اداره جامعه، بالابردن وجهه سیاسی شهر و شهروندان و در نهایت زمینه ارتقاء منزلت اجتماعی آنان را فراهم آورده است. هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۱)

بازاندیشی فناوری در حوزه رفاه: با توجه به ناهمگونی جوامع، توسعه خدمات رفاهی و اجتماعی می تواند با برخی مشکلات مرتبط با قابلیت همکاری، شفافیت و همگرایی مواجه شود. در واقع، در مراقبت های بهداشتی، و همچنین در مراقبت های رفاهی، قابلیت همکاری اغلب یک چالش بزرگ است که باید با استفاده از تکنولوژی ها این مسئله مرتفع شود. پاین و همکاران (Peine,et all.2014)

طراحی جهانی و تکنولوژی های رفاه: پیشینه ای را برای دلایل، ضرورت ها و موارد کاربرد فناوری رفاه ارائه می دهد. این پژوهش تعاریف کنونی فناوری رفاه را مورد بحث قرار می دهد و گونه شناسی این فناوری را بر اساس تعاریف مختلف پیشنهاد می کند برای (۲۰۱۶).

نتیجه آنکه: مفهوم "سین تک" (Sin Tech) یا فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی یک ایده نوآورانه که در ایران و خارج تا کنون مطرح نگردیده و برخی مفاهیم مشابه آن در پژوهشهای خارجی مطرح شده است که می تواند به عنوان همزاد "فین تک" (Fin Tech) یا فناوریهای مالی به تحقق نظام تامین اجتماعی همگانی کمک نماید و زیر ساخت های تحقق آن را فراهم سازد.

چرایی "سین تک" (Sin Tech) :

در تاریخ بشر فناوریهای نوین مبتنی بر ابداعات، اختراعات، ایده ها، خلاقیت ها و نوآوریها همواره محرک و مقوم سایر علوم و فنون بوده و موجب تغییر و تحولاتی در سایر بخش ها گردیده اند و در این میان صرفنظر از بخش های نظامی و امنیتی، بخش اقتصاد، کسب و کارها و صنعت - بازارها در این زمینه پیشگام و پیشقراول بوده اند و آن بخش از فناوریهایی که قابلیت تجاری شدن را دارند به سرعت در حوزه های اقتصاد، کسب و کارها و صنعت - بازارها مورد پذیرش واقع شده و بکار گرفته می شوند. و غالباً در این فرایند با دیرگامی در توجه نسبت به مباحث اجتماعی مواجه هستیم. هر چند پس از بروز مشکلات و چالشها، حاکمیتها و دولتها، بنگاهها و کارفرمایان مجبور به اصلاح رویه خود می شوند کما اینکه نظام تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی پس از انقلاب صنعتی و پس از مواجهه دولتها، بنگاهها و کارفرمایان با اعتصابات و اعتراضات کارگری ایجاد گردید و لستر تارو "تامین اجتماعی را نتیجه به سر عقل آمدن نظام سرمایه داری" قلمداد نموده است.

در فرایند رشد، توسعه و پیشرفت عموم کشورها از جمله ایران نیز غالباً نگاه تک ساحتی به توسعه باعث گردیده است که "وجه اقتصادی" دولت و حاکمیت در اولویت و مرکز توجه قرار گیرد و سایر وجوه و ابعاد توسعه نظیر فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، زیست محیطی و... بویژه "وجه اجتماعی" مغفول واقع شود و یا در محاق رویکردهای غالب اقتصادی قرار گیرد و حتی اگر در فرایند انشای قوانین و مقررات

مربوط به برنامه‌های توسعه، احکام اجتماعی نیز لحاظ گردد به‌عوض از سوی مجریان مصادره به مطلوب از قوانین برنامه توسعه صورت می‌پذیرد و فقط بخش‌های اقتصادی، سخت‌افزاری، عمرانی و کالبدی احکام اجرا می‌شود و احکام اجتماعی که معطوف به ذینفعان (مردم و اقشار و گروه‌های هدف و غالباً اقشار ضعیف جامعه و ساکنان مناطق دور از مرکز کشور و استان) مغفول واقع می‌شوند و احکام معطوف به دستگاه‌ها و سازمان‌ها بصورت پررنگ و جدی پیگیری و اجرایی می‌شود و منابع و اعتبارات به سمت دستگاه‌ها، ساختارها و نیروی انسانی دولتی سوق می‌یابد و سازمان محوری (Agency-centric) جایگزین شهروند محوری (Citizen-centric) می‌گردد.

در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) نیز وضعیت به همین منوال است و این فناوری ابتدائاً در حوزه‌های اقتصادی، مالی، پولی و بانکی نشو و نمای بیشتری یافته است تا در حوزه‌های اجتماعی و به همین سبب علیرغم اینکه مدت‌ها است به موضوع فناوری‌های مالی و اقتصادی (فین‌تک) پرداخته می‌شود ولیکن به فناوری‌های حوزه اجتماعی و بطور اخص فناوری‌های تامین اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی (سین‌تک) کمتر توجه می‌شود.

اگرچه تقدم "فین‌تک" بر "سین‌تک" از منظر بنگاه‌های اقتصادی و صنعت-بازارها باتوجه به رویکرد انتفاعی آنان می‌تواند تا حدودی قابل پذیرش باشد ولی غفلت حاکمیت‌ها و دولت‌ها نسبت به این موضوع (سین‌تک) قابل پذیرش نیست. و در این میان عدم‌النفع و ضرر و زیان اصلی متوجه عموم مردم و بویژه اقشار فرودست و آسیب‌پذیر جامعه می‌شود. به نحوی که حتی به‌عوض امکانات و ظرفیت‌های گذشته که از سیستم‌های کاغذی و دستی استفاده می‌شد نیز منسوخ شده و جایگزینی برای آنها در فضای مجازی تعبیه نشده است. بطور مثال شناسنامه بهداشت، شناسنامه کار در گذشته‌های دور نمایانگر پویایی‌های بهداشتی و درمانی و شغلی افراد بود ولیکن در حال حاضر این شناسنامه‌ها نه بصورت کاغذی و نه بصورت الکترونیک وجود ندارند در حالی که باتوجه به پیشرفت‌های فناورانه دسترسی به این شناسنامه‌های الکترونیک به سرعت و سهولت میسر است. همین‌طور است درخصوص شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شناسنامه اقتصادی و اجتماعی الکترونیک خانوار که می‌توانست و می‌تواند در قالب سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد خدمت در حوزه رفاه و تامین اجتماعی از محل تجمیع و تمرکز اطلاعات مربوط به خدمات امدادی، حمایتی و بیمه‌ای، یارانه‌های پرداختی، تسهیلات ارزان قیمت اعطایی و... حاصل آید و مبنای شناسایی، احصاء، نیازسنجی و اولویت‌بندی افراد و خانوارها و بوسیله آزمون و سنجش میزان استطاعت و استحقاق قرار گیرد.

نتیجه آنکه پلتفرم اقتصادی "فین‌تک" به سبب اینکه وجه اقتصادی دولت متکفل آن بوده و در امتزاج با منافع و مصالح بخش خصوصی و فعالان بخش‌های اقتصادی، پولی، بانکی و سرمایه‌ای بوده است به

سرعت شکل گرفته و تکامل یافته است ولیکن پلتفرم اجتماعی " سین تک" یا فناوری های مربوط به تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی جاذبه ای برای بخش خصوصی نداشته و حاکمیتها و دولتها بایستی متکفل ایجاد و توسعه آن می گردیدند نیز نسبت به آن غفلت ورزیده اند. این نقیصه حتی مخاطراتی را برای مردم ایجاد می نماید بطور مثال اخیراً یکی از مدیران سازمان نظام صنفی رایانه ای اعلام داشته است که از ۴۰ نرم افزار حوزه سلامت فقط ۲ نرم افزار تأییدیه "افتا" (امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات) دارند؟!

این بدان معناست که ۳۸ نرم افزار حوزه سلامت دارند روزانه اطلاعات شخصی، هویتی، ارتباطی و بویژه بیماری ها و داروهای مصرفی مردم را در یک محیط ناایمن جمع آوری می کنند و چقدر احتمال سوء استفاده از این اطلاعات و با بهره برداری تجاری و انتفاعی از این اطلاعات بالا است و در خوشبینانه ترین حالت، شاید بتوان گفت اطلاعات حاصل از تراکنش و برهم کنش ذینفعان خدمات حوزه رفاه و تامین اجتماعی یک حق الناس و اموال عمومی و یا حتی از مصادیق انفال است و نبایستی دسترسی به آنها بتواند برای عده ای منجر به ایجاد رانت و یا امتیاز خاص شود و آنها بتوانند از این اطلاعات برای مقاصد تجاری و بازاریابی استفاده کنند بدون اینکه هزینه آن را بپردازند.

این نکته از آنجا اهمیت می یابد که ذینفعان سامانه ها و پایگاه های اطلاعات مرتبط با حوزه رفاه و تامین اجتماعی و قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه های اجتماعی (نظیر درمان، بازنشستگی و بیکاری) دارای تراکنش مستمر (حداقل هر ماه یکبار) با آنها هستند و این تراکنش ها اجباری است فلذا حجم ثبت اطلاعات و تعامل و تبادل اطلاعات با سامانه ها و اپلیکیشن های خدمات رسان در این حوزه با مددجویان، توانخواهان، بیمه شدگان، مستمری بگیران، مقرری بگیران و بیماران بسیار بالا و همیشگی است و در نتیجه اطلاعات زیادی در این سامانه ها تجمع می شود و بایستی از این سرمایه عمومی صیانت کرد و اجازه نداد که از یک طرف اطلاعات تولیدی در یک نهاد یا دستگاه اجرایی با رویکرد بخشی، محبوس گردد و سایر بخش های حاکمت به آن دسترسی نداشته باشند و از سوی دیگر نبایستی اجازه داد که از اطلاعات مزبور برای مقاصد و نیات اقتصادی عده ای خاص بدون پرداخت اجور مالکانه و یا حق بهره برداری شود و این اندوخته ها و ذخیره های اطلاعات متعلق به همگان است و می توان آنها را در حکم انفال دانست.

همچنین فقدان پلتفرم اجتماعی "سین تک" و عدم وجود یک پایگاه اطلاعات ملی مبتنی بر خانوار که در برگیرنده اطلاعات هویتی (کد ملی)، موقعیتی و مکانی (کد پستی) و حالت شغلی (کد شغلی) باشد که می تواند در قالب شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شناسنامه اقتصادی اجتماعی الکترونیک خانوار یا حساب الکترونیک خانوار شکل گیرد و نیز فقدان سامانه و پنجره واحد

خدمات رفاه و تامین اجتماعی، باعث گردیده است که در موارد زیادی با همپوشانی و برخورداری مضاعف و من غیر حق مواجه باشیم و در نقطه مقابل نیز با کم پوشانی و خلاء پوشش‌ها و حمایت‌ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی در ارتباط با اقشار محروم و فرودست جامعه، محلات حاشیه ای شهرها و مناطق روستایی و عشایری باشیم. نکته مهم تر اینکه عدم وجود پایگاه اطلاعات رفاه و تامین اجتماعی که از فراگیری و جامعیت لازم برخوردار باشد، باعث گردیده است که جرات و جسارت تصمیم‌گیری برای جراحی‌های اقتصادی و اداری از بین برود در حالی که اگر "سین تک" (sin tech) یا (social security and social insurance technology) وجود داشت، حاکمیت و دولت می توانست آثار و تبعات مثبت و منفی احتمالی تصمیمات خود را بر آحاد مردم بویژه اقشار فرودست جامعه شناسایی، احصاء، اثر سنجی و تقویم نموده و با دید باز تصمیم بگیرد و همزمان با اتخاذ و اجرای تصمیمات اقتصادی، نسبت به تمهید و تدارک "پیوست تامین اجتماعی" یا بسته‌های سیاستی حمایتی، جبرانی، ترمیمی و صیانتی برای اقشار ضعیف و آسیب پذیر جامعه اقدام نماید.

کما اینکه در حال حاضر بخاطر وجود "فین تک" و "core banking" می توان قبل، حین و بعد از اجرای هر تصمیمی اثرات آنرا مورد پایش و پیمایش قرار داد و با چشمان باز تصمیم گرفت و نیز می توان بر روند فعالیت مجریان، متولیان، ذیمدخلان و ذینفعان نظارت موثر و جدی اعمال نمود.

به همین سبب در سیاستهای کلی تامین اجتماعی که اخیراً ابلاغ گردید پس از بند ۱ که به شکل گیری نظام چند لایه تامین اجتماعی پرداخته است، در بند ۲ ایجاد سازوکار تنظیم گری و قاعده گذاری و شکل دهی پایگاه اطلاعات ملی تامین اجتماعی مورد توجه واقع شده است و بنظر می رسد وقت آن رسیده است که قبل از هر اقدامی، ابتدا بر تکوین پایگاه اطلاعات ملی تامین اجتماعی در سمت حاکمیت و دولت و شکل دهی پلتفرم اجتماعی "سین تک" (فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی) در سمت ذیمدخلان و ذینفعان اقدام نمود تا بتواند مکمل پلتفرم اقتصادی فین تک (fin tech) باشد.

"سین تک" یعنی استفاده از فناوری برای کار آمد تر ساختن خدمات رفاه و تامین اجتماعی، به بیان دیگر از رایانه ها و ابزارهای هوشمند (نظیر کامپیوتر و تلفن همراه) استفاده می کنیم تا پوشش‌ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی را آسانتر و سریعتر و با صحت و دقت بالا به ذینفعان (نظیر حادثه دیده، مددجو، توانخواه، بیمه شده، بیمه پرداز، مستمری بگیر و مقرری بگیر) برسانیم و فرایند ارائه خدمات از سوی ذیمدخلان (دستگاههای اجرایی، سازمانها، صندوقها و موسسات فعال در حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای) را رصد نموده و بر کار آنها نظارت موثر و جدی اعمال و از حسن جریان امور اطمینان حاصل کنیم.

در این رویکرد اطلاعات ثبتی مبنا و مبتنی بر اسناد و مدارک مثبت و بررسی‌های اجتماع محور میدانی و عملیاتی ملاک عمل قرار می‌گیرد و از سازوکارهای کنترلی خود خدمتی (self service) استفاده می‌شود و از طریق بلاکچین منابع و توکنایز کردن خدمات می‌توان از شبکه نظارت همگانی خودکار استفاده نمود و در این رویکرد دیگر "سازمان محوری" یا "دستگاه محوری" ملاک نیست بلکه "خدمت محوری" و "ذینفع محوری" مدنظر قرار می‌گیرد و نهاد تنظیم گر پس از نیازسنجی نسبت به تعیین بسته خدمت اقدام و پس از ارزیابی وسع و اولویت بندی نسبت به تعیین جامعه هدف خدمات و پوشش‌ها و معیارها و شاخصهای احراز شرایط برخورداری مبادرت و آنرا در قالب رویکرد پلتفرمی به یکی از کارگزاران ارائه خدمت احاله و ارجاع می‌دهد و با استفاده از سازوکار بلاکچین و توکنایز کردن، کمیت و کیفیت خدمات رسانی را با مشارکت فعال و موثر ذینفع رصد می‌نماید.

تنها تفاوت "سین تک" با "فین تک" اینست که در "فین تک" رویکرد غالباً اقتصادی، تجاری و انتفاعی است و محوریت با شرکت‌ها و کمپانی‌هایی که با تجاری سازی فناوریها و ابداعات و اختراعات و فراهم ساختن زیر ساختهای نرم افزاری و سخت افزاری لازم فرایند انجام خدمات اقتصادی، مالی، بانکی، پولی و سرمایه ای را تسهیل می‌کنند ولیکن در "سین تک" محوریت با نهاد رگولاتوری رفاه و تامین اجتماعی است که با بهره گیری از دستگاههای موظف (ظرفیت های حاکمیتی، دولتی، عمومی، عمومی غیر دولتی و...) و ظرفیتهای مردمی (خصوصی، تعاونی، خیریه ها، سمن ها، موقوفات و...) و بعنوان حلقه واسط و زنجیره وصل آنها عمل نموده و خدمات رسانی به ذینفعان را تدبیر و تمشیت می‌نماید.

کم کردن هزینه و زمان (فرصت) برای ایجاد امکان استفاده همگانی از خدمات رفاه و تامین اجتماعی، عبور از مرزها و محدودیتهای جغرافیایی و زمانی، ایجاد توانایی ارزیابی مخاطرات و تقویم اثرات احتمالی تصمیمات، تسهیل و تسریع در فرایندهای خدمات رسانی، ایجاد فراگیری پوشش‌ها و عدالت در دسترسی به خدمات و عدالت در بهره مندی از منابع عمومی، ایجاد زمینه استفاده هوشمند و نظام مند از "فین تک" (fin tech) در فرایند ارائه خدمات رفاه و تامین اجتماعی، ایجاد زمینه بکارگیری هوش مصنوعی، داده کاوی، big data و سایر راهکارهای محاسبات و راهکارهای تحلیلی از دیگر نتایج مثبت شکل‌گیری "سین تک" (sin tech) و استفاده از نوآوری های فناوری جهت افزایش شفافیت، محاسبه پذیری، صرفه جویی و بهره‌وری سازوکارهای فعلی رفاه و تامین اجتماعی می‌باشد. این نکته از آنجا اهمیت می‌یابد که در نظام چند لایه تامین اجتماعی و بویژه در سطوح مازاد و مکمل لایه بیمه های اجتماعی فضای فعالیت کاملاً رقابتی خواهد بود و استفاده از "سین تک" و "فین تک" کاربرد بیشتری خواهد داشت و استارت تاپ‌ها و مجموعه های دانش بنیان می

توانند وارد این عرصه خدمات رسانی شوند و فرایندهای اجرایی آنرا سریعتر و دقیق تر و بخصوص ارزان تر سازند.

از منظر مدل های کسب و کار اگر بخواهیم نگاه کنیم چنانچه "فین تک" را مبتنی بر مدل "B2B2C" که رابطه بین کسب و کار اصلی با کسب و کار واسط و مصرف کننده نهایی و یا اگر دولت الکترونیک، دیجیتال و هوشمند را مبتنی بر "G2B2C" یا "G2G2C" که رابطه بین دولت و دستگاههای اجرایی و کسب و کارها و شهروندان (Citizen) را تبیین می کند، بدانیم می توان "سین تک" را مبتنی بر "R2B/G2C" دانست که R در این مدل همان رگولاتور یا نهاد تنظیم گر رفاه و تامین اجتماعی (regulator) خواهد بود. در مدل کسب و کار "R2B2C" نهاد تنظیم گر پس از ارزیابی وسع، نیازسنجی و تعیین بسته خدمت، اولویت بندی و تعیین جامعه هدف، تعیین قواعد، شاخصها و معیارهای احراز شرایط دریافت خدمات یا پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای و تعیین سهم دولت در تامین مالی، ارائه خدمت را به یک مجری یا کارگزاری ارائه خدمات و پوشش های تامین اجتماعی یعنی به عنصر "B" کسب و کار (Business) یا عنصر "G" یعنی دستگاه اجرایی موظف (Government) یا یک ظرفیت مردمی احاله و ارجاع می دهد و این مجری یا کارگزار که در اتصال با ذینفع (حادثه دیده، مددجو، توانخواه، بیمه شده و مستمیری بگیر) عنصر "C" یا مصرف کننده (Consumer) می باشد، خدمت را به وی ارائه و اطلاعات مربوط به رسید - تحویل پول یا کالا یا خدمت و تائید و تصدیق دریافت پول یا کالا یا خدمت بصورت خودکار و هوشمند به پایگاه اطلاعات ملی تامین اجتماعی ارسال و در شناسنامه الکترونیک فرد یا خانوار مربوطه ثبت و ضبط می گردد.

در چنین حالتی ضمن اینکه با شکل گیری "سین تک" (Sin tech) ابزار لازم برای تحقق حکمرانی مطلوب تامین اجتماعی فراهم آمده است، بهبود تجربه ذینفع در فرایند اخذ خدمت، امکان مدیریت و مونیتورینگ خدمات بر روی یک پلتفرم یگانه و زمینه استفاده از فناوریهای نوین نظیر آپهای موبایلی، شبکه های اجتماعی، ارتباط حوزه نزدیک یا NFC (near field communication)، اینترنت اشیا یا IOT (internet of things)، بلاکچین (Blockchain) و توکنایز کردن (Tokenization) خدمات رفاه و تامین اجتماعی فراهم می شود. با این تفاوت که "فین تک" پول محور است ولی "سین تک"، انسان محور است.

تغییرات و تحولات سریع، رو به تزاید و پربسامد فناوری، باعث گردیده است که حاکمیت ها و دولت ها از حکمرانی دیوان سالار به سمت حکمرانی پلتفرمی متمرکز (در سیاستگذاری، ریل گذاری و قاعده گذاری) و توزیع شده (مشاورکتی، رقابتی، باز و کاربرمحور) و حکمرانی داده محور سوق یابند که "فین تک" (Fin Tech) نماد و نمود آن در حوزه های مالی، اقتصادی، پولی و بانکی است و لازم است متناظر با "فین تک" نسبت به ایجاد یک پلتفرم اجتماعی در حوزه رفاه و تامین اجتماعی یا همان "سین تک" (Sin Tech) اقدام نمود.

"سین تک" (Sin Tech) مجموعه ای از فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی است که بر محور شنا سنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شنا سنامه الکترونیک اقتصادی اجتماعی خانوار مبتنی بر کد ملی، کد پستی و کد شغلی و بارویکرد پلتفرم دیجیتال بستری را برای تعامل بین تولید کنندگان و مصرف کنندگان خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای و ارزش آفرینی در این زمینه به صورت برخط ایجاد می نماید.

در رویکرد "سین تک" (Sin Tech) یک نهاد تنظیم گر و قاعده گذار وجود دارد که نسبت به جانمایی مردم و بویژه اقشار و گروههای هدف در لایه ها و سطوح مختلف نظام تامین اجتماعی اقدام و جامعه هدف خدمت و بسته خدمت و کارگزار ارائه کننده خدمت را تعیین و ارائه خدمات و پوشش ها با رویکرد پلتفرمی و بصورت هوشمند و دیجیتال صورت می پذیرد و با سازوکارهای بلاکچین و توکنایز خدمات، این تنظیم گر از ارائه خدمات به ذینفعان و حسن جریان امور اطمینان حاصل می نماید و حکمرانی "کاربر محور" (شهروندمحور یا ذینفع محور) بجای حکمرانی "دولت محور" و "سازمان محور" قرار می گیرد .

"سین تک" (Sin Tech) با رویکرد پلتفرمی، دیجیتال و هوشمند، حلقه واسط و نقطه تعامل و تبادل اطلاعات بین بازیگران اصلی و فرعی (ذیمدخل، ذیربط و ذینفع) نظام تامین اجتماعی همگانی خواهد بود:

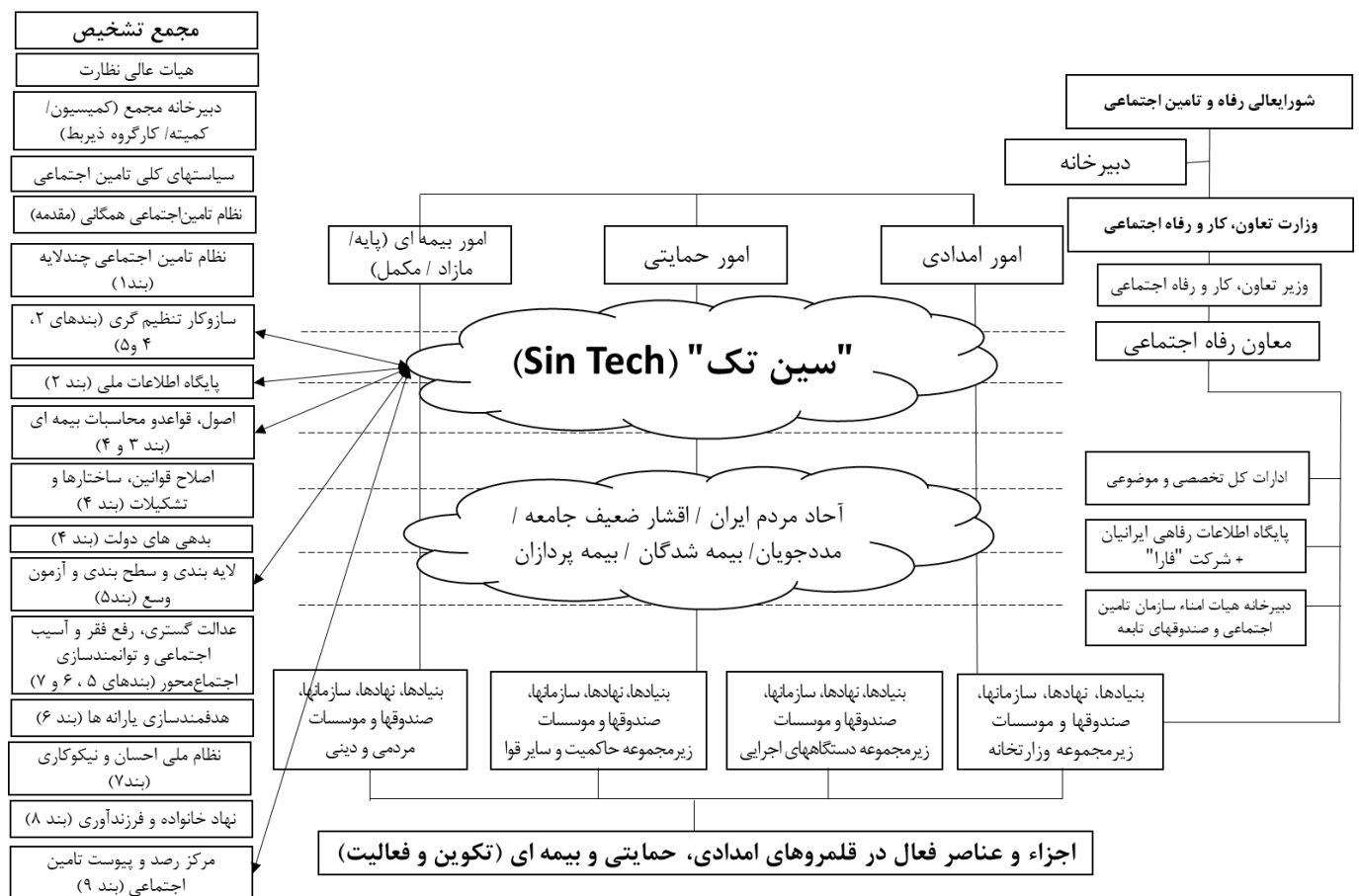
- حاکمیت و دولت شامل بودجه ها، منابع و اعتبارات دولتی و دستگاههای اجرایی دولتی و عمومی غیر دولتی موظف و ذیربط
- صنعت - بازارها و ارائه دهندگان خدمات و فروشندگان کالاها و خدمات
- خیرین و نیکوکارانی که تامین مالی و یا ارائه خدمات را بصورت داوطلبانه برعهده می گیرند
- ذینفعان و خدمت گیرندگان و افراد تحت پوشش خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای

"سین تک" (Sin Tech) با بهره گیری از ظرفیت های دولت الکترونیک، دولت دیجیتال، اقتصاد دیجیتال و در تعامل با "فین تک" (Fin Tech) بر بستر ابزارهای هوشمند (موبایل و تبلت) چرخه ای تعاملی و هوشمند را بین کلیه اجزاء و عناصر این نظام برای خدمات رسانی فراگیر، جامع و مکفی، بصورت کارآمد، اثربخش و عادلانه و مبتنی بر آزمون و سنج برای همگان، بطور اعم و اقشار و گروههای هدف، بطور اخص فراهم می سازد. از طریق "سین تک" (Sin Tech) حتی می توان با توکنایز کردن کمکهای و مشارکتهای مردمی، به خیرین و نیکوکاران از رسیدن کمکهایشان به اقشار و افراد مورد نظر خود، اطمینان داد و با اعمال فرایند توکنیزیشن، کمکها و خدمات مورد نظر آنها، بصورت "رسید - تحویل" یا "جواب - قبول" انجام شود و هم فرد خیر یا نیکوکار بتواند بصورت آنلاین از تحویل آنها به نیازمند و مددجوی مورد نظر خود

مطلع شود و هم حفظ کرامت انسانی و رعایت محرمانگی و حریم خصوصی مددجویان فراهم شود.

همچنین می‌توان با اقتباس از روشهای رمز پایه (بلاکچین) و سکه های هوشمند (smart coin) ترتیباتی اتخاذ نمود که با طراحی واحد پول مجازی کار خیر (good coin) سازوکاری شبیه بانک زمان را بکار گرفت. یعنی افراد خیر و نیکوکار بتوانند با انجام کارهای خیر برای خود ذخیره معنوی اندوخته نمایند و یا اینکه آنرا ذخیره دنیوی نموده و بعدها که خود نیاز پیدا کردند، خدمات مشابهی را از خیرین نسل بعدی دریافت نمایند.

شکل شماره ۱۴ - جایگاه "سین تک" (Sin Tech) در برنامه جامع تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی

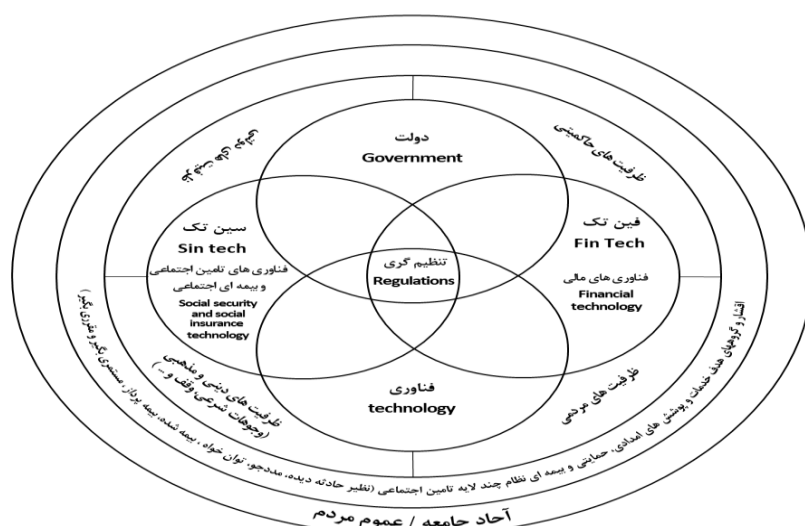
تاثیر و تاثرات "سین تک" بر نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی را می‌توان از منظرهای مختلف مورد مذاقه و بررسی قرار داد چراکه فناوریهای نوظهور هم بر متغیرها و مولفه های اقتصادی، اجتماعی و... جامعه اثر می‌گذارند و هم از آنها تاثیر می‌پذیرند:

- از منظر اقتصادی: اداره اقتصادی امور، رعایت صرفه در مقیاس، محاسبه پذیری، مدیریت و ساماندهی بهینه منابع و مصارف
- از منظر فناوری: استفاده از فناوریهای هوشمند ساز نظیر بلاکچین، هوش مصنوعی، کلان داده ها و ...

- از منظر سیستمی : شکل دهی سازمان ها و نهادهای هوشمند، مقتدر، همه جانبه نگر و ارزش آفرین در فضای واقعی و مجازی
- از منظر نظامات تصمیم سازی و تصمیم گیری : یکپارچه سازی داده ها، اطلاعات و محاسبات و دانش سازمانی و شکل دهی پایگاه های جامع و موتورهای تحلیل داده
- از منظر قدرت : شکل دهی سازمان ها نهادهای نیروی انسانی یادگیرنده، خود تطبیق و نهادینه سازی و نظام سازی تغییرات فناوری
- از منظر ذینفعان و ذیمدخلان : سازمانها و نهادهای سالم، پاک، شفاف، باز، پاسخگو، مسئولیت پذیر، پویا و بالنده
- از منظر سازمانی و نیروی انسانی : ساختارهای منعطف، چابک و متناسب و نیروی انسانی ماهر، نوآور، کار آفرین و توانمند برخوردار از روزآمدی و سرآمدی
- "سین تک" (Sin Tech) دارای ظرفیتهای بالفعل و بالقوه ای از منظر ذینفع محوری، عدالت محوری، خدمات محوری در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه ای نظام تامین اجتماعی همگانی برخوردار است که ذیلاً به برخی از آنها اشاره می شود:
- امکان تجمیع و تمرکز اطلاعات، آمار و ارقام بدون نیاز به ادغام سازمانها، ساختار ها و پایگاههای اطلاعات
- امکان استفاده از فناوری های رمز پایه (بلاکچین) هم برای ایجاد حساب ذخایر معنوی و دنیوی (شبیه بانک زمان) و هم برای حفظ کرامت انسانی افراد و دریافت کنندگان خدمت
- امکان استفاده از پلتفرم های دولت الکترونیک، دولت دیجیتال و اقتصاد دیجیتال بر بستر ابزارهای هوشمند (موبایل، تبلت و...) با رویکرد ماژولار و همراه با سرعت، سهولت، چابکی و انعطاف پذیری
- امکان توکنایز کردن خدمات و کمکهای خیر خواهانه و انجام آنلاین عملیات رسید - تحویل (جواب - قبول) بین نیکوکار و ذینفع (نیازمند و مددجو) و ارتقاء سرمایه اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق توکنیزیشن
- امکان ایجاد فراگیری و دسترسی عادلانه به خدمات و بهره مندی عادلانه از منابع عمومی (هدف یابی موثر و نیازمندیابی فعال با لکه گیری، غربالگری و فراخوان با استفاده از ظرفیتهای محلی و مردمی)
- برخی از دستاوردها و نتایج مورد انتظار شکل گیری " سین تک" (Sin Tech) در حوزه رفاه و تامین اجتماعی عبارتند از :
 ۱. حمایت از اقشار ضعیف جامعه
 ۲. مردمی سازی یارانه های اجتماعی
 ۳. عدالت در دسترسی به خدمات
 ۴. عدالت در بهره مندی از منابع عمومی
 ۵. امکان ذینفع محوری بجای کارمند محوری

۶. امکان خدمات محوری بجای سازمان محوری
۷. امکان ایجاد فراگیری و دسترسی عادلانه به خدمات و بهره مندی عادلانه از منابع
۸. امکان تجمیع و تمرکز داده ها، آمار و ارقام براساس اطلاعات ثبتی و عملیاتی
۹. امکان استفاده از فناوری های زنجیره بلوکی (رمز پایه یا بلاکچین) برای ایجاد حساب انفرادی (درج کلید دریافت ها و پرداختها)
۱۰. امکان استفاده از پلتفرم های دولت الکترونیک، دولت دیجیتال و اقتصاد دیجیتال بر بستر ابزارهای هوشمند (موبایل، تبلت و...) با رویکرد ماژولار و همراه با سرعت، سهولت، چابکی و انعطاف پذیری
۱۱. امکان توکنایز کردن خدمات و انجام آنلاین عملیات رسید - تحویل (جواب- قبول) بین کارمندان و ذینفع و ارتقاء سرمایه اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق توکنیزیشن
۱۲. امکان استفاده از رایانش ابری، هوش مصنوعی، گیمیفیکیشن (Gamification)، داده کاوی و Big data برای رصد و پایش فقر و محرومیت و شکل دهی نظام خدمات رسانی مبتنی بر هدف یابی موثر

شکل شماره ۱۵ - شمای کلی ارتباطات، تعاملات و تبادلات "سین تک" (Sin Tech)

در "سین تک" (Sin Tech) وجه اجتماعی غالب بوده و تمرکز بر روی افراد و خانوارها است. ولیکن در "فین تک" (Fin Tech) وجه اقتصادی غالب می باشد و تمرکز بر روی بنگاههای اقتصادی است و حاکمیت و دولت که متولی حکمرانی داده محور است بعنوان حلقه واسطه بین این دو عمل می نماید و مراقبت می کند که خدمات و پوشش های نظام تامین

اجتماعی در دسترس آحاد مردم و بویژه اقشار و گروههای هدف با رعایت ترتیبات زیر قرار گیرد:

- آگاهی بخشی، ارتقاء دانش و آگاهیهای عمومی مردم نسبت به حقوق و تکالیف متقابل دولت و مردم
- اطلاع رسانی درخصوص خدمات و راهکارهای استفاده از آنها به واسطه وب و اینترنت و شبکه های اجتماعی و ابزارهای هوشمند
- اعمال رویکرد تعاملی بین مردم (ذینفعان) و دستگاههای اجرایی ارائه دهنده خدمت (ذیمدخلان)
- ایجاد بستر مناسب برای تراکنش های تعاملی بین شهروندان و ذینفعان با ذیمدخلان (کارگزاران) با نظارت بر خط دولت
- ایجاد سامانه ها و پایگاههای اطلاعات ملی و پنجره واحد خدمت و درگاه ملی جامع فراگیر که شهروندان را از مراجعات حضوری و مجازی متعدد و تکراری معاف می سازد.
- مشارکت پذیری و ایجاد زمینه مشارکت شهروندان و ذینفعان در نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی.

و در این میان زیر ساخت اولیه و مقدماتی تحقق "سین تک" (Sin Tech) شکل گیری شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی براساس خانوار و مشتمل بر کد ملی اعضای خانوار، موقعیت مکانی یا ژئوماتیک خانوار (محل سکونت، مراقبت و نگهداری براساس کدپستی) و شرایط و حالت شغلی (نظیر شاغل، بازنشسته، کارفرما، دانش آموز، دانشجو، سرباز، خانه دار، کارگر اخراجی، کارجوی بیکار و... براساس کد شغلی) می باشد. امری که در بندهای ۲ و ۵ سیاستهای کلی تامین اجتماعی به آن پرداخته شده است.

ایده " سین تک" (Sin Tech) بر اساس رویکرد "اجتماع محور" و "انسان محور" مطرح گردیده است، چرا که بهر تقدیر با رویکردهای اعمال شده در دولت های قبلی حوزه "فین تک" (Fin Tech) مبتنی بر رویکردهای اقتصادی، تجاری و انتفاعی توسط بخش های خصوصی و عمومی غیر دولتی و شبه دولتی، رشد قابل قبولی داشته است ولیکن فناوریهای مربوط به حوزه سیاست اجتماعی، رفاه اجتماعی، تامین اجتماعی و امور امدادی، حمایتی و بیمه ای آن رشد مناسبی نداشته است و اگر هم اقداماتی صورت گرفته بیشتر با رویکرد "انتفاع از داده ها" و اخذ "خروجی منفعت محور" از اطلاعات و داده ها بوده است.

در حالی که در حیطه کالاهای عمومی و خدمات اجتماعی و پوشش های تامین اجتماعی که دولت ها مبعوث و مکلف به ارائه آن به عموم مردم و بویژه اقشار ضعیف جامعه می باشند، نبایستی رویکردهای انتفاعی حاکم شود و نبایستی این قبیل افراد بویژه اقشار و گروههای هدف خدمات و پوشش های تامین اجتماعی در لایه های امدادی و حمایتی و سطح پایه لایه بیمه ای بابت دریافت خدمات، متحمل هزینه های مستقیم یا غیر مستقیم شوند و یا اینکه اجازه سوء

استفاده از اطلاعات آنان برای انتفاع سوداگری، تجارت و بازاریابی داده شود.

شکل شماره ۱۶- اطلاعات لازم برای شکل گیری سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد رفاه و تامین اجتماعی

از همه مهمتر اینکه زیر ساخت ها، مقدمات و پیشنیازهای مربوط به فناوریهای تامین اجتماعی بایستی از محل بودجه دولت و منابع عمومی تمهید و تدارک شود و مددجویان و نیکوکاران و بیمه شدگان و سازمانهای بیمه گر اجتماعی و نهادهای امدادی و حمایتی و بویژه ظرفیت های مردمی فعال در این عرصه ها بتوانند به طور رایگان از این زیر ساختها بهره مند شوند و بالنتیجه ایجاد سازوکار تنظیم گری، پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی بصورت خانواده محور مبتنی بر کد ملی (سرپرست خانوار و اعضای تحت تکفل)، کد پستی (موقعیت مکانی سکونت یا نگهداری و مراقبت) و کد شغلی (حالات فعالیت، کسب و کار، اشتغال، درآمد و توان مالی) و در قالب شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی جزو وظایف حاکمیتی و دولتی است که در بند ۲ سیاستهای کلی تامین اجتماعی به آن پرداخت شده است و به همین سبب می توان گفت ایده "سین تک" (Sin tech) زمینه ساز و زیر ساخت تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی است.

شکل شماره ۱۷ - دامنه عمل و حیطه اثر "سین تک" (Sin Tech)

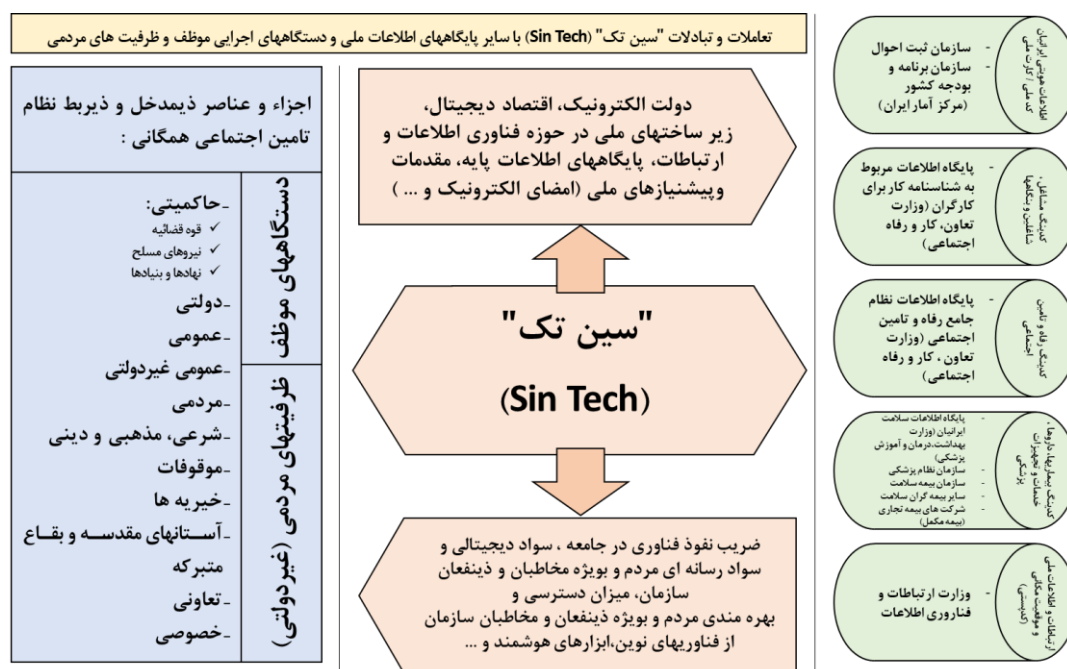
[illegible]

تک" (Sin Tech) به گونه ای طراحی شود که بتواند متناسب با نیاز و توان ذینفع، حتی الامکان بصورت غیر حضوری خدمت مورد نظر را تمهید و تدارک نماید.

تنها تفاوت " سین تک" با "فین تک" اینست که در "فین تک" رویکرد غالباً اقتصادی، تجاری و انتفاعی است و محوریت با شرکت ها و کمپانی هایی است که با تجاری سازی فناوریها و ابداعات و اختراعات و فراهم ساختن زیر ساختهای نرم افزاری و سخت افزاری لازم، فرایند انجام خدمات اقتصادی، مالی، بانکی، پولی و سرمایه ای را تسهیل می کنند و از رهگذر تراکنش ها بهره مند می شوند و سود می برند ولیکن در "سین تک" محوریت با نهاد رگولاتوری رفاه و تامین اجتماعی است که با بهره گیری از دستگاههای موظف (ظرفیت های حاکمیتی، دولتی، عمومی، عمومی غیر دولتی و...) و ظرفیتهای مردمی (خصوصی، تعاونی، خیریه ها، سمن ها، موقوفات و...) و بعنوان حلقه واسط و زنجیره وصل آنها عمل نموده و خدمات رسانی به ذینفعان را تدبیر و تمشیت می نماید.

با شکل گیری "سین تک" (Sin tech) ابزار لازم برای تحقق حکمرانی مطلوب تامین اجتماعی فراهم آمده است، بهبود تجربه ذینفع در فرایند اخذ خدمت، امکان مدیریت و مونیتورینگ خدمات بر روی یک پلتفرم یگانه و ایجاد بستر و زمینه استفاده از فناوریهای نوین نظیر آپ های موبایلی، شبکه های اجتماعی، ارتباط حوزه نزدیک یا NFC (near field communication)، اینترنت اشیا یا IOT (internet of things)، بلاکچین (Blockchain) و توکنایز (Tokenization) خدمات رفاه و تامین اجتماعی فراهم می شود. با این تفاوت که "فین تک" پول محور است ولی "سین تک"، انسان محور است.

شکل شماره ۱۸ - تعاملات "سین تک" (Sin tech) با ظرفیت های مردمی و دستگاههای اجرایی موظف و ظرفیت های مردمی
اجرائی موظف و پایگاههای اطلاعات ملی

سین تک (Sin Tech)، نیاز به تعامل با ۲۹ پایگاه اطلاعات پایه ملی دارد که قرار است در قالب طرح مدیریت داده و اطلاعات ملی هماهنگ شوند :

- ۱- پایگاه ملی هویت اشخاص حقیقی (سازمان ثبت احوال کشور)
- ۲- پایگاه ملی هویت اشخاص حقوقی (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)
- ۳- پایگاه نظام ملی نشانی گزاری مکان محور کشور (شرکت ملی پست ج.ا.ا)
- ۴- پایگاه اطلاعات مکان اقامت اشخاص حقیقی (سازمان ثبت احوال کشور)
- ۵- پایگاه اطلاعات مکان اقامت اشخاص حقوقی (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)
- ۶- پایگاه کالا و خدمات (وزارت صنعت معدن تجارت)
- ۷- پایگاه اطلاعات کسب و کارها و مشاغل کشور (وزارت صنعت معدن تجارت)
- ۸- پایگاه وسایط نقلیه کشور (نیروی انتظامی ج.ا.ا)
- ۹- پایگاه مدیریت خدمات دولت (سازمان اداری و استخدامی کشور)
- ۱۰- پایگاه ثبت نام الکترونیک و احراز هویت قوه قضاییه (قوه قضاییه)
- ۱۱- پایگاه اطلاعات شبکه احراز هویت کاربران ارتباطی (شاهکار)
- ۱۲- پایگاه اطلاعات و مدارک تحصیلی کشور (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
- ۱۳- پایگاه ملی اسناد و املاک و حدنگاری (کاداستر) کشور (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)
- ۱۴- پایگاه ملی بیمه های سلامت کشور (سازمان بیمه سلامت ایران)
- ۱۵- پایگاه ملی بهداشت، درمان و آموزش کشور (وزارت آموزش و پرورش)
- ۱۶- پایگاه ملی رفاه ایرانیان (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)
- ۱۷- پایگاه اطلاعات مجوزهای کسب و کار کشور (وزارت امور اقتصاد و دارایی)
- ۱۸- پایگاه ملی اطلاعات داده های باز کشور (DATA OPEN) سازمان فناوری اطلاعات ایران (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)
- ۱۹- پایگاه ملی سلامت (پرونده الکترونیک، نظام پزشکی، غذا و دارو) (وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
- ۲۰- پایگاه اطلاعات مالیاتی و مودیان کشور (سازمان امور مالیاتی کشور) (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- ۲۱- پایگاه اطلاعات مالی کشور (وزارت امور اقتصادی و دارایی)
- ۲۲- پایگاه اطلاعات خدمات بانکی و پولی کشور (بانک مرکزی ج.ا.ا)

۲۳- پایگاه اطلاعات مکان محور کشور SDI (سازمان برنامه و بودجه کشور)

۲۴- پایگاه ملی اطلاعات و آمار کشور (مرکز آمار ایران (سازمان برنامه و بودجه کشور))

۲۵- پایگاه اطلاعات سجل کیفری کشور (قوه قضائیه)

۲۶- پایگاه اطلاعات تقسیمات کشور (وزارت کشور)

چیستی "سین تک" (Sin Tech) :

برخی از کاربردهای "سین تک" (Sin Tech) در حوزه رفاه و تامین اجتماعی:

۱- شکل دهی پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی

۲- ایجاد پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شناسنامه الکترونیک اقتصادی و اجتماعی خانوار یا حساب الکترونیک خانوار

۳- انجام تراکنش های مربوط به دریافت و پرداخت (منابع و مصارف) حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای اعم از نقدی و غیر نقدی (دارای مابه ازای نقدی) با سرعت، سهولت و دقت بالا، هزینه پایین و از طریق ساختارها و سازوکارهای چابک

۴- انجام تراکنش های مربوط به ارائه و بهره مندی از خدمات و پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای

۵- انجام تراکنش های مربوط به ارائه و بهره مندی از تسهیلات، تخفیفات و امتیازات مربوط به حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای

۶- صدور مجوزات مربوط به تکوین و فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی در حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای و نظارت، ارزیابی و اعتبار بخشی آنها و ایجاد امکان و تعیین سطح دسترسی به پایگاه اطلاعات سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی

۷- صدور مجوزات مربوط به تکوین و فعالیت کسب و کارهای فناوری در زمینه رفاه و تامین اجتماعی و نظارت، ارزیابی و اعتبار بخشی آنها

۸- ایجاد بانک قوانین، مقررات، ضوابط، شاخص ها و معیارها ، استانداردها و پروتکل های مربوط به حوزه رفاه و تامین اجتماعی

۹- ایجاد بانک قوانین، مقررات، ضوابط، شاخص ها و معیارها ، استانداردها و پروتکل های مربوط به فناوریهای حوزه رفاه و تامین اجتماعی

۱۰- شکل دهی بانک زمان، ایجاد حساب ذخیره دنیوی برای نیکوکاران جهت بهره مندی از خدمات داوطلبانه ارائه شده توسط آنها در آینده و از نیکوکاران نسل بعدی

۱۱- شکل دهی بانک نیکوکاری، ایجاد حساب ذخیره معنوی برای نیکوکاران از طریق تعریف مابه ازای کمک ها و خدمات ارائه شده با ایجاد پول خوب (good coin) بصورت سکه هوشمند coin smart و تجلیل و تقدیر از نیکوکاران برتر

۱۲- استفاده از رابط های صوتی، تصویری (عنبیه چشم) ، neura Link ، اثر انگشت در شناسایی و خدمات رسانی به افراد فاقد مدارک هویتی و... در حوزه های امدادی و حمایتی (در حوادث، سوانح و فجایع و نیز مبتلایان فقر و آسیب اجتماعی)

۱۳- ارائه فهرست نهادهای فعال در عرصه ارائه خدمات و پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای مجاز

۱۴- ارائه فهرست کسب و کارهای فناوری فعال در حوزه رفاه و تامین اجتماعی

۱۵- مدیریت پرونده شخصی افراد ذیمدخل (مدیران و کارشناسان دستگاههای اجرایی موظف) ، ذیربط (مدیران و کارکنان ظرفیتهای مردمی) و ذینفع (مددجو، توانخواه، بیمه شده، مقرری بگیر و مستمری بگیر)

۱۶- فراهم سازی داده ها، آمار، اطلاعات و راهکارهای تحلیلی (هوش مصنوعی، big data، داده کاوی، تبادل الکترونیکی داده EDI ، رایانش ابری و...)

۱۷- انجام مطالعه و رصد پویایی های فقر، آسیب های اجتماعی

۱۸- انجام بیمه سنجی (محاسبات بیمه ای) و ارتقاء توانمندیهای هوشمندانه در ارزیابی خطرهای (ریسک ها) احتمالی

۱۹- کمک به فرآیندهای آموزش، پژوهش، تحقیق ، مطالعه و مدیریت دانش ضمنی مرتبط با حوزه رفاه و تامین اجتماعی

۲۰- مدیریت اسناد، مدارک، گزارشات ، کتب و مقالات مرتبط با حوزه رفاه و تامین اجتماعی

۲۱- استفاده از بازی سازی (Gamification) و طراحی برای تغییر رفتار (Behavioral Design) و دوقلوهای همزاد دیجیتال (Digital twins) برای بهبود خدمات رسانی و توسعه پوششها و خدمات

۲۲- استفاده از پهپاد، اینترنت اشیا (IOT) ، ربات بعنوان فناوریهای کمکی در توانبخشی و توانمندسازی و خدمات رسانی

۲۳- استفاده از زنجیره بلوکی (blockchin) و توکن سازی (Tokenization) برای بهبود خدمات رسانی و ایجاد دسترسی فراگیر

۲۴- کشف جرم و تقلب Fraud Detection

۲۵- ایجاد امکان سازوکار "نذر بیمه" و جلب مشارکت خیرین و نیکوکاران در تعمیم پوشش بیمه ای به اقشار ضعیف جامعه با هدف توانمندسازی و تامین مالی پایدار آنها

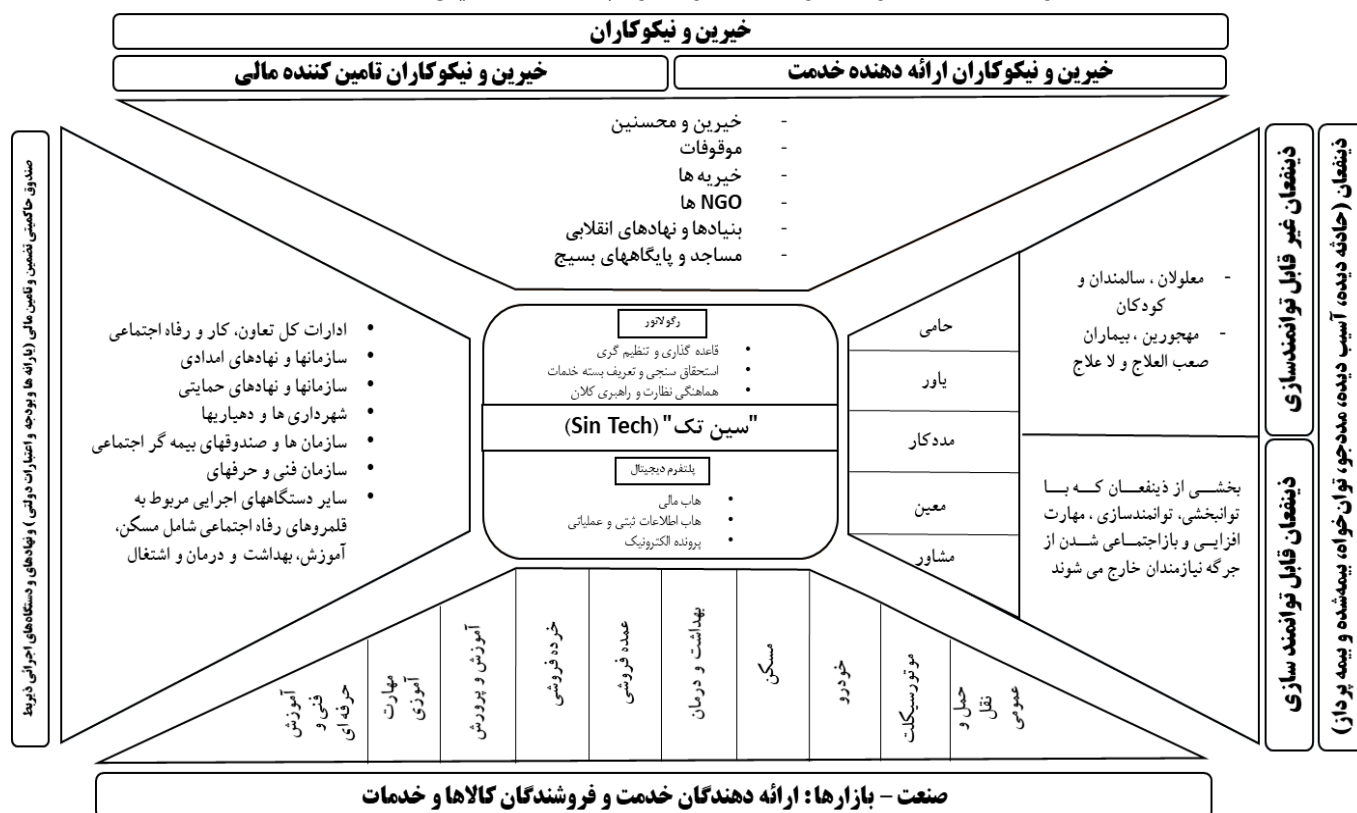
شکل شماره ۱۹- اجزاء و عناصر ذیمدخل، زیربُط و ذینفع در "سین تک" (Sin Tech)

"سین تک" (Sin Tech) را می توان نوآوری در پوشش ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی دانست. به بیان دیگر "سین تک" (Sin Tech) دیدمانی (پارادایمی) است که به مدد آن ایده پردازی، گفتمان سازی و جریان سازی نوآوریهای فناورانه در حوزه ارائه پوشش ها و خدمات رفاه و تامین اجتماعی بکار گرفته می شود تا پوشش ها و خدمات بصورت هدفمند، دقیق، سریع، صحیح، آسان و با رعایت صرفه در مقیاس و از طریق ساختارهایی چابک و متناسب بطور اقتصادی، محاسبه پذیر و عادلانه در دسترس ذینفعان ذیحق قرار گیرد.

"سین تک" (Sin Tech) به نوآوریهای فناورانه در قلمروهای مختلف نظام تامین اجتماعی همگانی (امدادی، حمایتی و بیمه ای) اطلاق می شود که از طریق باز مهندسی فرایندها و بهبود روشها و با طراحی و اجرای برنامه های کاربردی ذینفع محور، تراکنش ها و برهم کنش های (تعامل، تبادل اطلاعات، ارائه و دریافت خدمات و پوششها) بین دولت و نهادهای فعال در نظام تامین اجتماعی همگانی را با عموم مردم و بویژه اقشار و گروههای هدف پوششها و خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای را بهبود بخشیده و منجر به ارتقاء بهره وری، کارایی، اثر بخشی و کارآمدی این نظام گردیده و مقارنت و ملازمت فناوری با قوانین، مقررات، ساختارها و سازوکارهای ارائه و دریافت خدمات را در نظام تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی فراهم می سازد.

شکل شماره ۲۰- اجزاء و عناصر مرتبط با "سین تک" (Sin Tech)

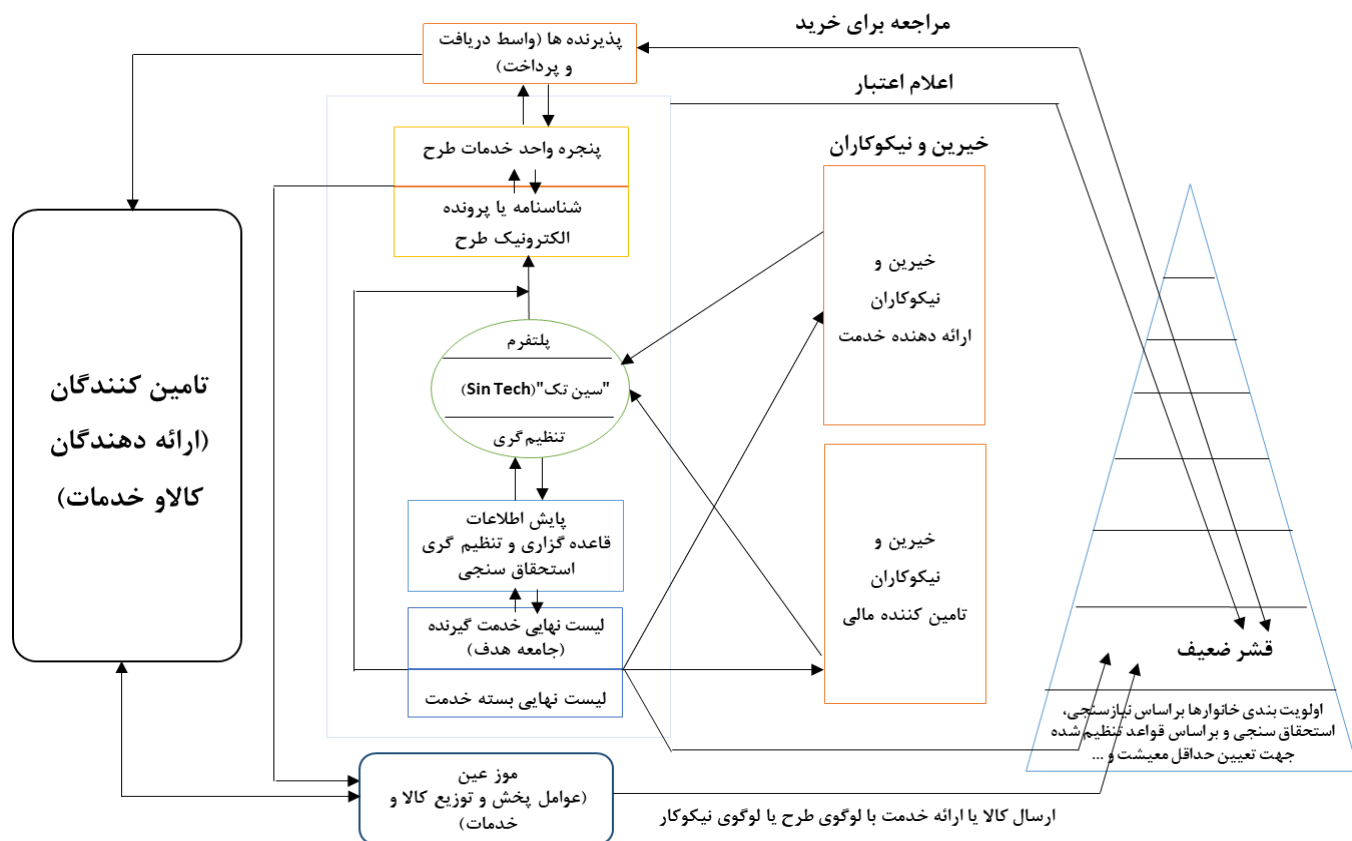

اجزاء و عناصر "سین تک" به مثابه یک بوم سازگان (اکو سیستم) :

- تنظیم گری و قاعده گذاری (رگولاتوری)
- تراکنش های دریافت و پرداخت مالی و بانکی و انتقال پولی، شبه پول و تامین مالی جمعی
- ارائه و بهره مندی از پوشش ها و خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای
- رمز ارزها و ارزهای دیجیتال
- زنجیره های بلوکی (بلاکچین) و توکنیزیشن
- بازی سازی (گیمیفیکیشن) و طراحی برای تغییر رفتار
- مدیریت شخصی پروفایل رفاه و تامین اجتماعی
- پرونده / شناسنامه / شناسه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی
- پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی
- حاکمیت داده
- زیرساختها، شبکه های ملی و محلی، ابزارها، افزارها و برنامه های نرم افزاری کاربردی
- نهادهای قانونگذاری و نظارتی
- شتاب دهنده ها
- تسهیل گران (انجمن های علمی و تخصصی و تشکل های صنفی و حرفه ای)
- تامین کنندگان مالی
- دستگاههای اجرایی و نهادهای ذیمدخل و ذیربط

- کارگزاریها و پیشخوانهای ارائه خدمات
- سامانه ها و برنامه های کاربردی (اپلیکیشن ها و ...)
- رسانه ها (گفتمان سازی، جریان سازی، خلق رویدادها)

شکل شماره ۲۱- شمای کلی روابط، تعاملات و تبادلات در فرایند تکوین و فعالیت "سین تک" (Sin Tech)

فناوریهای قابل طرح و امکان سنجی در حوزه "سین تک" (Sin Tech) :

۱- ارزشهای دیجیتال :

- ارزشهای دیجیتال هم در حوزه تامین اجتماعی کاربرد دارد از منظر سرمایه گذاری و هم از نظر دریافت و پرداخت حق بیمه اتباع

- همچنین در ارتباط با راه اندازی بانک زمان و طراحی good coin برای ذخیره سازی معنوی کارهای نیک کاربرد خواهد داشت.

۲- محاسبات بیمه ای:

- باتوجه به ضعف زیر ساختی در کشور و قطع اینترنت برای تداوم ارائه خدمات در زمان قطع اینترنت کاربرد دارد.

۳- خدمات غیرحضوری :

- بخشی از خدمات روتین و مستمر می تواند در حوزه های حمایتی و بیمه ای بصورت غیرحضوری انجام پذیرد ولیکن برخی خدمات کماکان بایستی بصورت حضوری با مداخله درمانگر، مشاور و مددکار بازرس یا مروج بیمه انجام شود.

۴- سازمانهای مجازی (بدون شعبه):

سازمان های ارائه خدمت چابک و در مقیاس متناسب و منعطف مدنظر است و باتوجه به لزوم اجتماع محور بودن خدمات و پوشش ها، برقراری تعامل و ایجاد نقطه تماس و تعامل ضروری است.

۵- مدیریت پرونده (پروفایل) شخصی رفاه و تامین اجتماعی:

در حوزه بیمه ای ارائه بیلان یا حساب انفرادی و مدیریت پرونده توسط بیمه شده و در حوزه امدادی و حمایتی ثبت کلیه دریافتها و پرداختها ضرورت دارد.

در حوزه درمان سوابق بیماری، داروهای مصرفی و... بایستی حفظ شود.

۶- هوش مصنوعی و ماشین لرنینگ:

- در تجزیه و تحلیل اطلاعات آمار و داده ها
- در کشف جرم، تقلب و سوء استفاده از خدمات
- در بهینه سازی فرایندها و روشها

۷- اینترنت اشیا:

- در ارائه خدمات به معلولین و سالمندان

۸- لباس های هوشمند و ساخت انسان فرامرزی:

- در ارائه خدمات به معلولین و سالمندان
- در عملیات تجسس، شناسایی و نجات
- در توانبخشی و توانمندسازی معلولین و سالمندان

۹- بیگ دیتا و آنالیز پیشرفته اطلاعات:

- در تجزیه و تحلیل آمار، اطلاعات و داده ها
- در بیم سنجی (محاسبات بیمه ای)

۱۰- بلاکچین و تحول در تجارت آینده:

- در فرایند طراحی و اجرای بانک زمان
- در فرایند جلب مشارکت مالی نیکوکاران
- در حوزه سرمایه گذاری

۱۱- رایانش ابری و ذخیره آنلاین اطلاعات:

- در تجزیه و تحلیل آمار، اطلاعات و داده ها
- در تسهیل و تسریع فرایند ارائه خدمات
- پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی

۱۲- واقعیت مجازی:

- در فرایند درمان و توانبخشی

۱۳- دوقلوهای دیجیتالی:

- در فرایند درمان و توانبخشی

۱۴- اینترنت ۵G و ۶G:

- در سرعت و سهولت ارائه خدمات

۱۵- ژنومیک و جهش ژنتیکی موجودات زنده:

- در توانبخشی و توانمندسازی معلولین و سالمندان
- درمان بیماریها

۱۶- همکاری انسان و ربات:

- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان
- در توانبخشی و توانمندسازی معلولان و سالمندان

۱۷- سیستم عامل های دیجیتالی:

- در بهینه سازی فرایندها و روشها و افزایش سرعت و سهولت ارائه خدمات

۱۸- هواپیماهای بدون سرنشین:

- در عملیات تجسس، شناسایی و نجات
- در سرمایه گذاری

۱۹- محاسبات و رایانه های کوانتومی:

- در بهینه سازی فرایندها و روشها و افزایش سرعت و سهولت ارائه خدمات

۲۰- چاپ سه بعدی، چهار بعدی و ساخت مواد طبیعی:

- در طراحی و ساخت اندام واره ها برای توانبخشی و توانمندسازی
- در طراحی و ساخت اوروتز و پروتز
- در سرمایه گذاری

۲۱- فناوری نانو و علم مواد، خالق اجسام شگفت انگیز آینده:

- در توانبخشی و توانمندسازی معلولان و سالمندان
- درمان بیماریها و داروسازی
- در طراحی تجهیزات و لوازم مصرف پزشکی
- در ارائه خدمات به معلولین و سالمندان

۲۲- رابط های صوتی و چت باتها:

- در عملیات تجسس، شناسایی و نجات
- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان

۲۳- تشخیص چهره و بینایی رایانه ای:

- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان
- در مراقبت و نگهداری از بیماران مبتلا به آلزایمر
- در شناسایی افراد خیابانی و بی خانمان، مهاجرین و پناهنده ها
- در شناسایی آسیب دیدگان از حوادث

۲۴- امنیت سایبری:

- در حفظ محرمانگی اطلاعات
- در حصول اطمینان از تداوم ارائه خدمات

۲۵- وسایل نقلیه خودران:

- در توانبخشی و توانمندسازی معلولان و سالمندان
- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان

۲۶- گجت های پوشیدنی، لنزهای هوشمند و... :

- در عملیات تجسس، شناسایی و نجات
- در کاهش آسیبهای اجتماعی ناشی از محکومیت جزایی (زندان)
- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان
- در ارائه خدمات به معلولان و سالمندان

۲۷- تکنولوژی برق بی سیم:

- در بهبود فرایند ارائه خدمات
- در مراقبت و نگهداری از معلولان و سالمندان
- در ارائه خدمات به معلولان و سالمندان

۲۸- نو هزینه کاهی (Costovation) که ترکیبی مخفف از هزینه (Cost) و نوآوری (Innovation) است و به معنی کاهش هزینه ها با استفاده از نوآوری است:

- ارتقاء کارایی، اثربخشی، بهره وری و کارآمدی در ارائه خدمات و پوشش ها

۲۹- اقتصاد کم تماس Low touch Economy :

- ایجاد دسترسی عادلانه به خدمات و پوشش ها برای افراد ناتوان و کم توان
- ارتقاء کارایی، اثربخشی، بهره وری و کارآمدی در ارائه خدمات و پوشش ها

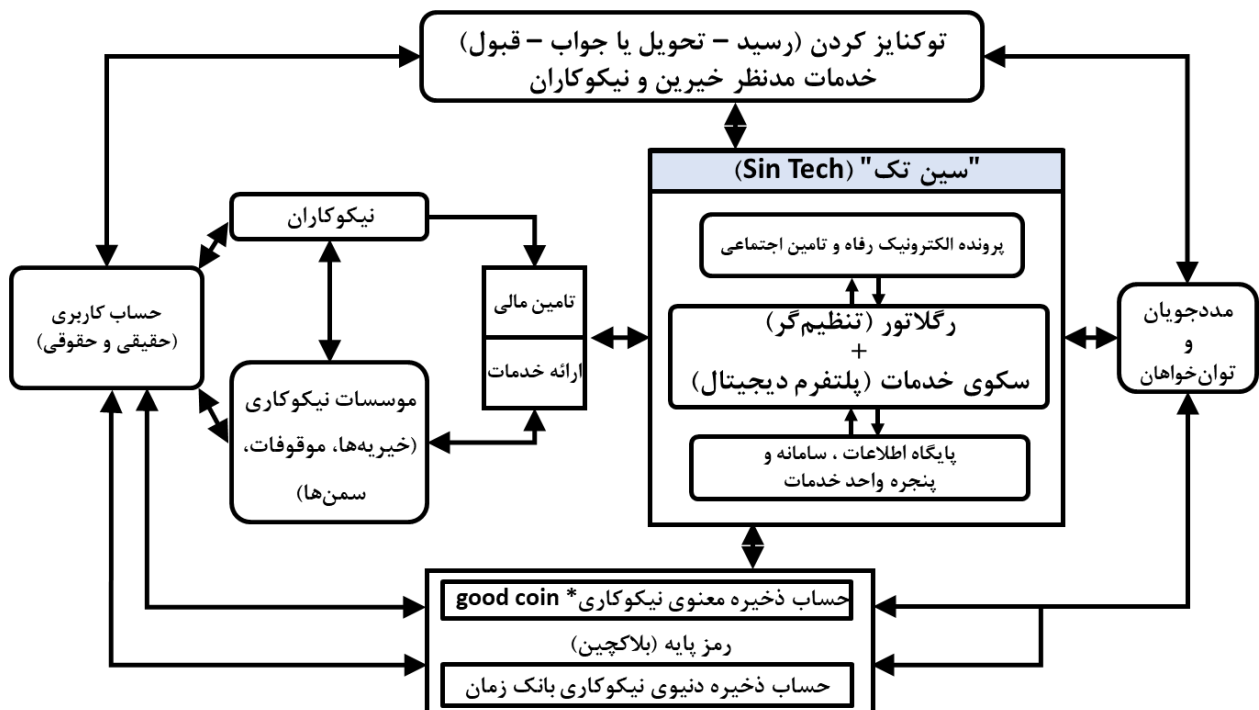
۳۰- کار از راه دور Tele working :

- برابر سازی فرصت ها برای افراد توانخواه و آسیب دیدگان اجتماعی

۳۱- بازی سازی (Gamification) و طراحی برای تغییر رفتار (Behavioral Design) :

- جلب مشارکت ذینفع برای دریافت اطلاعات مورد نیاز
- متناسب سازی برنامه های کاربردی با سطح سواد دیجیتال ذینفعان

شکل شماره ۲۲- اجزاء و عناصر مرتبط با "سین تک" (Sin Tech)

* سکه خوب (good coin) در مقابل سکه هوشمند یا smart coin (نظیر bit coin) اشاره به این دارد که افراد نیکوکار می‌توانند در قالب بانک زمان خدمات ارائه شده را بعداً در صورت نیاز دریافت نمایند یا می‌توانند آنرا در قالب "good coin" برای خود ذخیره نمایند.

چگونگی "سین تک" (Sin Tech) :

بطور کلی هر ایده برای پیاده سازی نیازمند طی مراحل متعددی است بویژه اگر این ایده مرتبط با فناوریهای نوظهور باشد چرا که همواره یک اینرسی و مقاومت و تعارض منافع در زمان استفاده فناوریهای نوین وجود دارد صرفنظر از اینکه فقر نظری و یاس عملی

موجود در حوزه رفاه و تامین اجتماعی کشور و فقدان رشته تحصیلی دانشگاهی خاص تامین اجتماعی در ایران باعث گردیده است که دانش، آگاهی، مهارت و تخصص روزآمدی در این زمینه بصورت عملی و نظام مند شکل نگیرد.

برای بهره گیری از فناوریهای نوظهور در تامین اجتماعی و استفاده از ظرفیت های بالفعل و بالقوه آن در ارائه خدمات و پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای نیازمند گفتمان سازی، جریان سازی، ظرفیت سازی، نهادسازی، ابزارسازی، هوشمندسازی، شبکه سازی، نظام سازی و نهادینه سازی هستیم که ذیلاً به تشریح مراحل مختلف تحقق "سین تک" (Sin Tech) رؤس اقدامات و فعالیتهای مربوط به هر بخش می پردازیم:

۱- گفتمان سازی:

- بسط و توسعه مفهوم از نظر علمی، فنی و تخصصی
- تشویق و ترغیب اشخاص حقیقی و حقوقی به مشارکت در فرایند تحقق "سین تک" (Sin Tech)

- تولید محتوا و نشر محتوا در فضای مجازی و رسانه ها و نشریات علمی و پژوهشی

۲- جریان سازی:

- ایجاد مطالبه گری اجتماعی برای تحقق "سین تک" (Sin Tech)
- ایجاد عزم و اراده برای حرکت در جهت تحقق "سین تک" (Sin Tech)
- ترویج، تبلیغ و اطلاع رسانی و فرهنگ سازی
- برگزاری دوره های آموزشی، مهارتی و نشست های هم اندیشی

۳- ظرفیت سازی:

- استعدادیابی، ظرفیت شناسی و شناخت قابلیت ها و علاقمندی ها و آرزوها
- ایجاد فرصتهای برابر اقتصادی، اجتماعی و... برای همگان جهت مشارکت در "سین تک" (Sin Tech)
- ارتقاء توسعه دانش، تخصص، حرفه، فن، هنر و مهارت های معطوف به "سین تک"

۴- نهاد سازی:

- ایجاد کارگروهها و کمیته های تسهیلگری و هم اندیشی
- ایجاد تشکل ها مردمی و تقویت مشارکتهای و همکاری های جمعی و گروهی
- ایجاد تعاونی های چند منظوره
- ایجاد کسب و کارهای نوین (استارتآپی، دانش بنیان، sme و...)
- ایجاد تعاونی فراگیر ملی یا کنسرسیوم های مشارکتی

۵- ابزار سازی:

- ارائه بسته های تسهیلات مالی و اعتباری
- تمهید و تدارک سرمایه و اموال سرمایه ای مورد نیاز

- ارائه بسته های یارانه ای تشویقی، معافیت ها و تخفیفات هوشمند و هدفمند

۶- هوشمندسازی:

- ایجاد سامانه، پایگاه اطلاعات و پنجره واحد خدمات
- بهره گیری از شبکه های اجتماعی برای ارتباطات بین اجزاء و عناصر طرح
- بهره گیری از اپلیکیشن ها و نرم افزارهای کاربردی
- بهره گیری از سازوکارهای رمزپایه (بلاکچین) و توکنیزشن

۷- شبکه سازی:

- ایجاد هم افزایی و گردش درونی منابع و مصارف
- ایجاد هم افزایی و هماهنگی در توزیع منابع، امکانات و اعتبارات و کمکهای دولتی، عمومی و مردمی
- ایجاد زنجیره ها و شبکه های ارزشی
- تقویت پیوستگی اجتماعی و انسجام اجتماعی و ایجاد حس هم سرنوشتی

۸- نظام سازی:

- تهیه و تدوین بسته های سیاستی و ترویجی لازم
- تهیه و تدوین دستورالعملها و روالها و رویه ها
- ایجاد سازوکارهای مبتنی بر مشارکت ذینفعان در فرایند مساله یابی و حل مساله
- ایجاد ساختارهای کوچک و چابک مبتنی بر رویکرد ماتریس- پروژه با کمک همه ذیمدخلان (دستگاههای اجرایی دولتی) و ذیربطان (ظرفیت های مردمی)

۹- نهادینه سازی:

- شناخت و تبیین وضعیت قبل و بعد از مداخلات مبتنی بر "سین تک (Sin Tech)"

- مستندسازی فرایندها، اقدامات و مداخلات
- مدیریت دانش ضمنی
- کادرسازی و تربیت نیروی انسانی

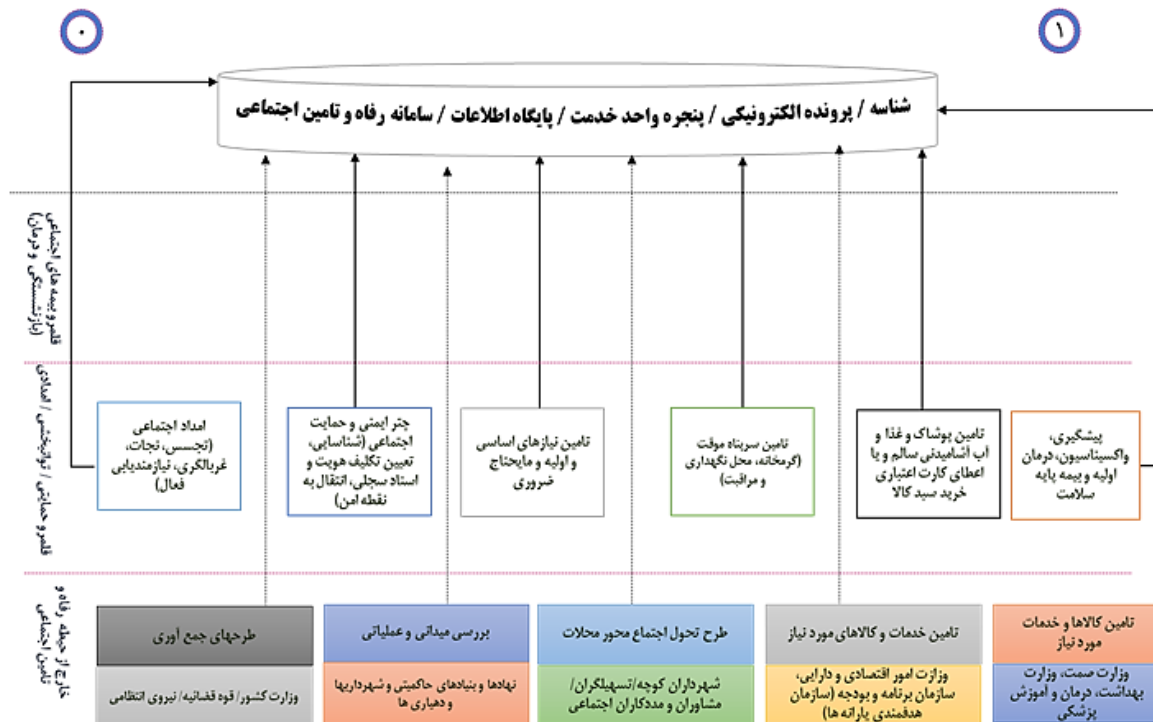
تعاملات، تبادلات و تراکنش ها بین ذیمدخلان و ذیربطان و ذینفعان نظام رفاه و تامین اجتماعی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است و زیر ساخت استفاده از فناوریهای نوظهور است برای این منظور بایستی کلیه نیازها، خدمات و پوششهای امدادی، حمایتی و بیمه ای افراد قبل از تولد تا پس از مرگ بصورت متمرکز و پلتفرمی در دسترسی باشد.

در اشکال شماره ۱۹ تا ۲۳ که در صفحات پیش رو آمده است الزامات اجرایی شکل گیری "سین تک" (Sin Tech) مبتنی بر آمار و اطلاعات ثبتی مبنا برای حمایت از مردم و اقشار ضعیف جامعه نظام تامین اجتماعی

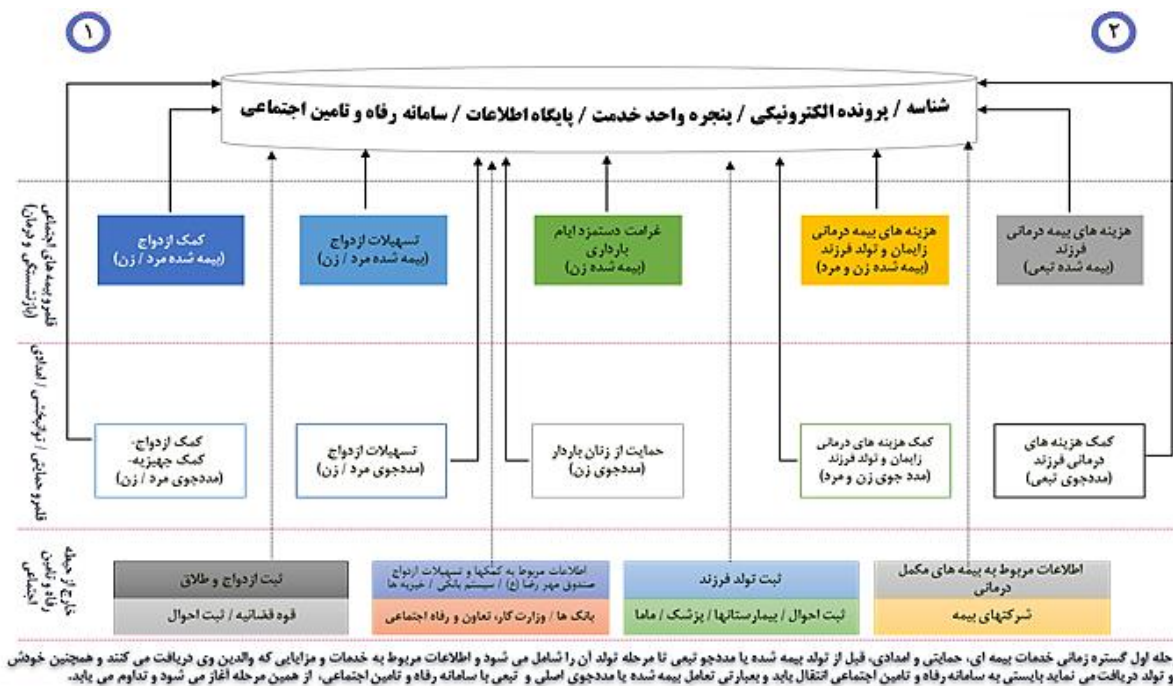
همگانی طی مراحل قبل از تولد تا پس از مرگ افراد تشریح گردیده است:

در این سری اشکال تراکنش ها و تعاملات و تبادلات فیما بین ذینفعان (حادثه دیده، آسیب دیده، مددجو، توان خواه، بیمه شده و بیمه پرداز) با اجزاء و عناصر ذیمدخل و زیربط ترسیم گردیده و مشخص شده است که در هر یک از مقاطع زندگی به فرد یا خانواده او چه خدمات و پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای بایستی ارائه شود و کدامیک از دستگاه های اجرایی متولی، ذیمدخل و زیربط بایستی اطلاعات مورد نیاز سامانه و پنجره واحد اطلاعات مربوط به نهاد تنظیم گر تامین اجتماعی را ارسال و دریافت نمایند.

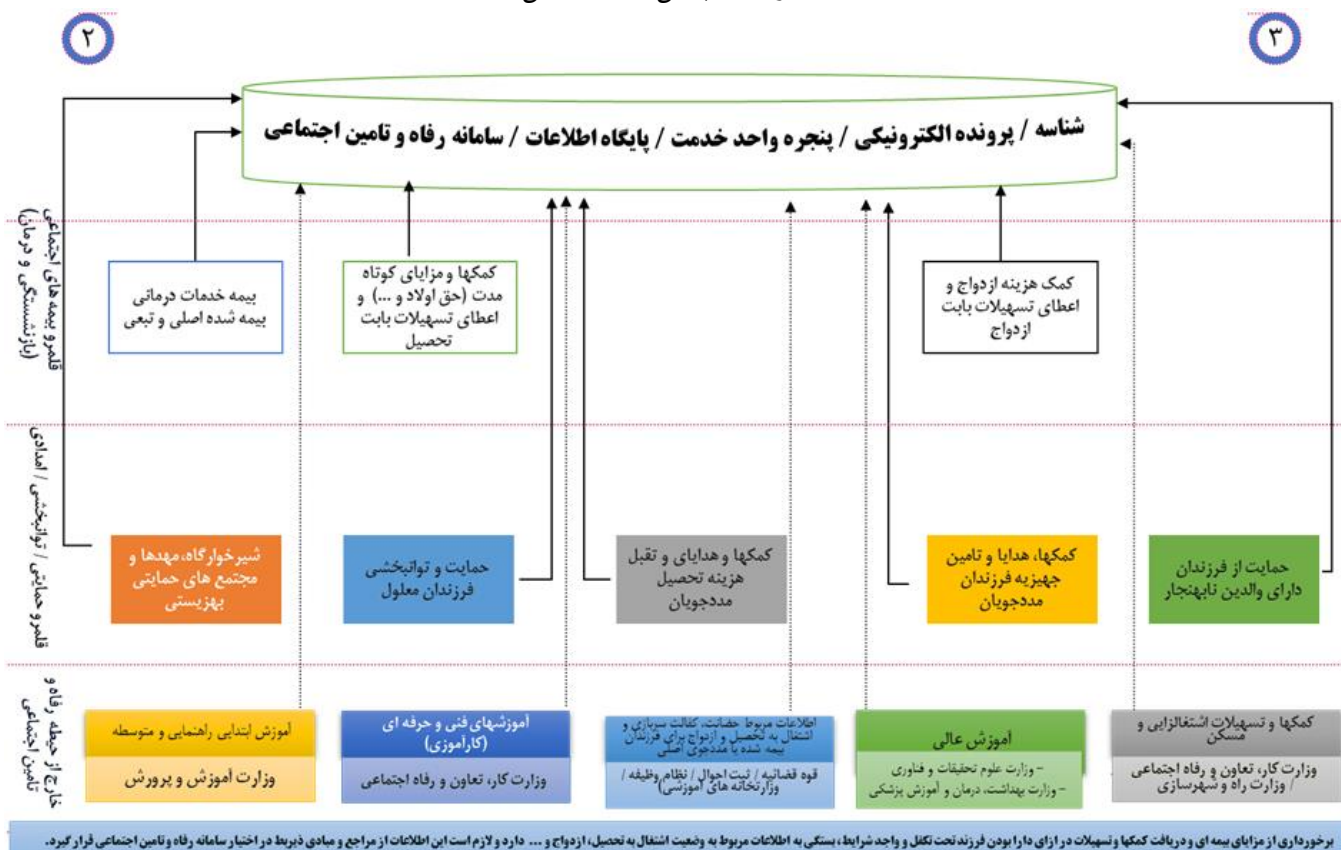
شکل شماره ۲۳- مرحله رفع فقر شدید (مطلق، درازکش)

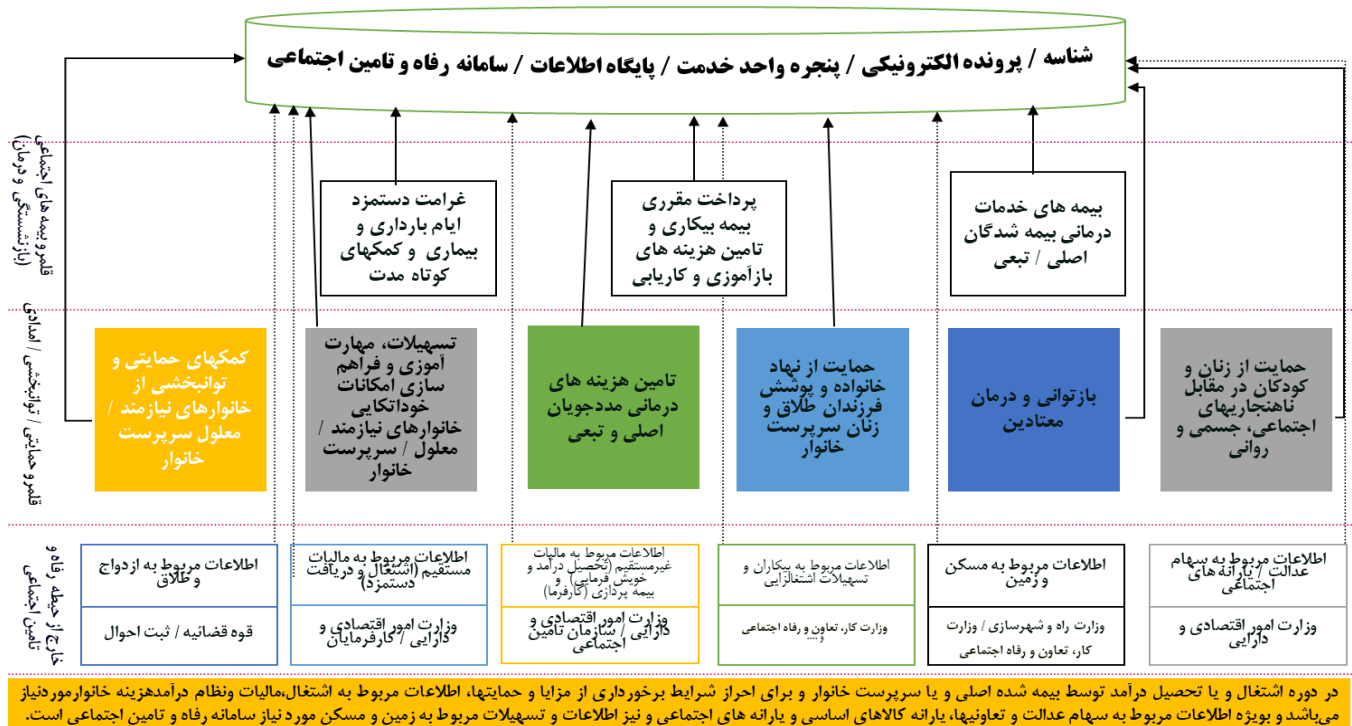
شکل شماره ۲۴ - مرحله ازدواج تا تولد بیمه شده / مددجو (تبعی / اصلی)

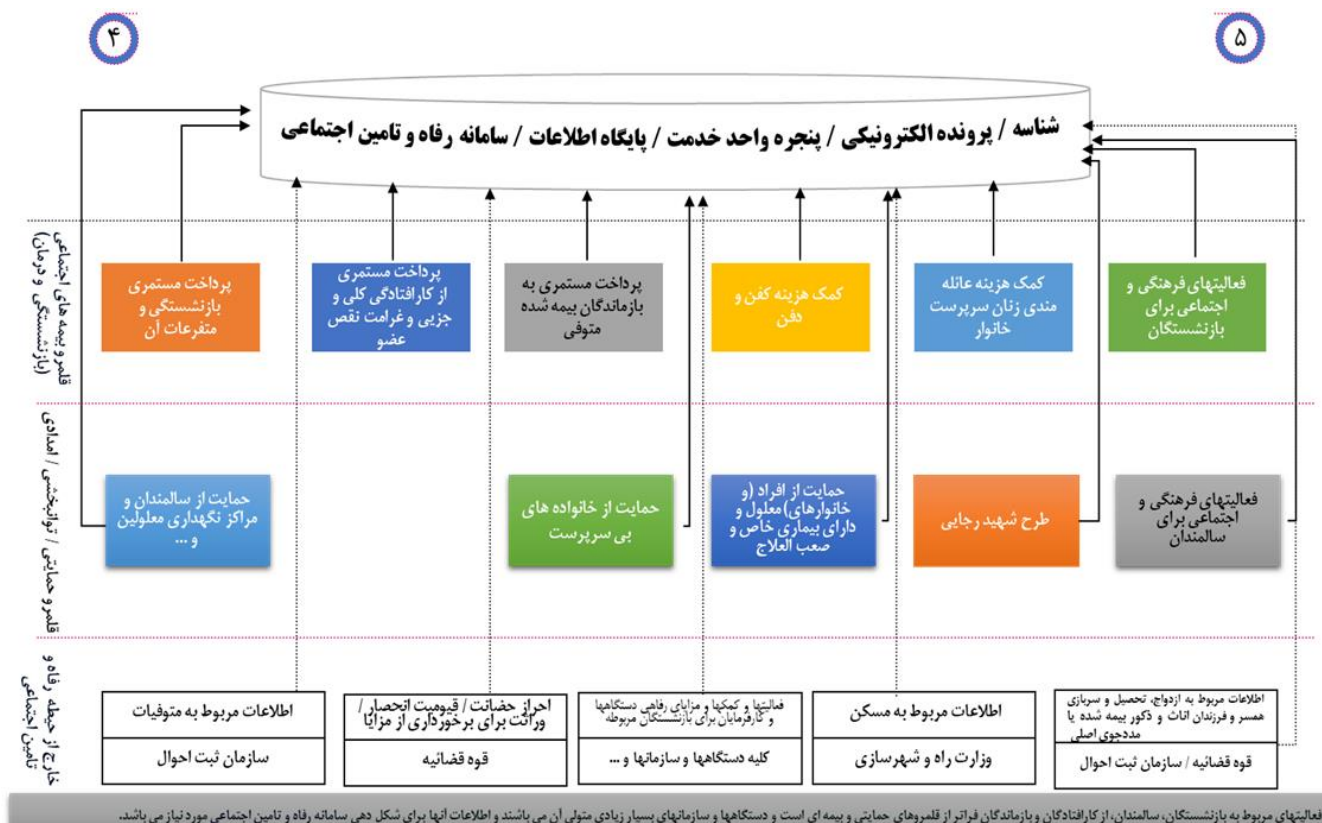
شماره ۲۵ - مرحله تولد تا پایان تحصیل و اتمام سربازی بیمه شده / مددجو (تبعی / اصلی)

شماره ۲۶ - مرحله اشتغال و تحصیل درآمد یا برخورداری از مقرری برای بیمه شده اصلی با سرپرست خانوار

شکل شماره ۲۷- مرحله بازنشستگی ، از کار افتادگی و فوت بیمه شده یا مددجوی اصلی / سرپرست خانوار

مسیر گذار از وضع موجود به "سین تک" (Sin Tech)

برای تحقق نظام و تامین اجتماعی هوشمند، دیجیتال و پلتفرمی و به بیان دیگر برای بکار گیری آخرین فناوریهای نوظهور در عرصه ارائه خدمات و پوشش های تامین اجتماعی بایستگی یک تغییر دیدمان (پارادایم) و رویکرد در حوزه های مختلف انفاق بیافتد و نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرای و نظارتی در این زمینه به یک اجماع ملی در عرصه نظر و عمل برسند از جمله اینکه :

۱- از منظر نقطه تمرکز حرکت ازتمرکز بر روندهای موجود به خود تطبیقی؛ پیش بینی و برنامه ریزی برای آینده

۲- از منظر عامل موفقیت حرکت از بهره وری منابع و فرایندها به نوآوری و خلاقیت

۳- از منظر ساختار کنترلی حرکت ازکنترل متمرکز به کنترل توزیع شده

۴- از منظر سطح خود مختاری حرکت از مواجهه با تغییرات توسط نیروی انسانی به انجام عملیات تطبیق توسط خود سامانه ها

۵- از منظر سطح هوشمندی حرکت از عملیات از پیش تعریف شده به یادگیری ماشینی / یادگیری عمیق

۶- از منظر معماری حرکت از معماری سازمانی به معماری سازمانی هوشمند

۷- از منظر مبنای تصمیمات حرکت از داده ها و اطلاعات به دانش و هوش سازمانی

۸- از منظر مبنای ارزش آفرینی حرکت از ارزش افزوده به خلق فرصت ها و ارزش جدید

۹- از منظر ساختارها حرکت ازایستا و سنتی به مدرن و پویا

۱۰- از منظر یادگیری حرکت ازموردی به مداوم و پیوسته

چالشها و مخاطرات و ملاحظات پیش روی تحقق ایده سین تک و موانع مضایق، محدودیتهایی که بر سر راه تحقق این ایده وجود دارد و مانع یبکارگیری مفید و موثر فناوریها نوظهور در حوزه تامین اجتماعی شده و می شوند عبارتند از :

- چرایی عدم رشد متناسب فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی در ایران

- عدم انجام بازمهندسی فرایندها و بهبود روشها و مکانیزه کردن فرایندها و روشهای معیوب گذشته نگر و سنتی

- تفوق رویکردهای درآمدی، مالی و انتفاع محور بجای خدمات محوری و ذینفع محوری و تقدم بخشی و تمرکز بر سیستم های تحصیل منابع بجای سیستم های ارائه خدمات و پوششها

- رویکردهای سلیقه ای و جزیره ای فعالان و ذیمدخلان و ذیربطان حوزه فناوری و تنظیم فعالیتهای دستگاهها و سازمانها با دانش و مهارت فعالان بجای تطبیق آن با نیازهای واقعی سازمانها و مردم

- رویکرد شرکتی و انتفاعی شرکتهای و موسسات در حوزه های زیر ساخت، نرم افزار، سخت افزار و...

- فقدان زیرساختهای ملی و عدم یکپارچگی و انتظام و انسجام امور مربوط به ICT، اینترنت، دولت الکترونیک و... نظیر امضای الکترونیک
- دستگاه محوری و سازمان محوری و نگاههای بخشی و تعارضات سازمانی (تکرار و تداخل در وظایف و فعالیتهای ساختارهای موازی و مضاعف، عدم انتظام و انسجام امور)
- مقاومت (اینرسی) سازمانی و رویکردهای متصلب سطحی به موضوعات و فقدان روزآمدی و عدم سازگارسازی با شرایط و مقتضیات روز
- موضوع تامین اجتماعی تحت تفوق رویکردها، علایق و سلایق فارغ التحصیلان رشته های اقتصاد، جامعه شناسی، حقوق و نظایر آن قرار داشته است
- فقر نظری و یاس عملی مقوله تامین اجتماعی و فقدان رشته تحصیلی دانشگاهی در این زمینه بعنوان یک موضوع بین رشته ای
- رویکرد تک ساحتی به توسعه و غالب بودن مباحث اقتصادی و صنعتی و در محاق قرار گرفتن وجه اجتماعی دولت

تعریف عملیاتی "سین تک" (Sin Tech) :

"سین تک" (Sin Tech) که مخفف "فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی" (social security and social insurance technology) است به رویکردها و نهادهایی اشاره دارد که با بکارگیری فناوریهای نوین تلاش می کنند خدمات رفاه و تامین اجتماعی را با سرعت، سهولت و دقت بیشتری در دسترس ذینفعان قرار دهند.

از منظر رویکردی "سین تک" (Sin Tech) به افرادی اشاره دارد که فعال و صاحب نظر در عرصه فناوریهای نوین و یا تامین اجتماعی هستند و برای توسعه کاربرد و بکارگیری هر چه بیشتر فناوری در حوزه رفاه و تامین اجتماعی تلاش علمی و عملی می کنند.

از منظر نهادی "سین تک" (Sin Tech) به دستگاههای اجرایی حاکمیتی، دولتی، عمومی، خصوصی، عمومی غیردولتی، تشکلهای علمی، تخصصی و حرفه ای، مراکز پژوهشی و تحقیقاتی، تشکلهای مردم نهاد و خیریه ها، استارت آپ ها و مجموعه های دانش بنیان اشاره دارد که برای توسعه کاربرد و بکارگیری فناوریهای نوین در حوزه رفاه و تامین اجتماعی تلاش علمی و عملی دارند.

نوع نگاه به مفهوم "سین تک" (Sin Tech) که مخفف فناوریهای تامین اجتماعی در لایه های امدادی، حمایتی و بیمه ای است می تواند به یکی از صور زیر باشد:

- نگاه رویکردی به "سین تک" (Sin Tech)
- نگاه سازوکاری به "سین تک" (Sin Tech)
- نگاه ساختاری به "سین تک" (Sin Tech)

هر کدام از این نگاهها و سناریوها فوائد و مضرات خاص خود را دارد ولیکن در یک نگاه حداقلی می توان امیدوار بود که طرح ایده "سین تک" (Sin Tech) منجر به مطالبه گری در حوزه رفاه و تامین اجتماعی از حاکمیت و دولت گردد.

نگاه رویکردی به "سین تک" (Sin Tech) :

- سین تک به مثابه یک مطالبه یا گفتمان یا جریان سازی رسانه ای یا کارزار

- سین تک به مثابه یک همزاد اجتماعی برای "فین تک" (Fin Tech)

- سین تک به مثابه یک دیدمان یا پارادایم نظری

- سین تک به مثابه یک زیست بوم (اکوسیستم) یا منظومه

- انتشار یکسری مقالات علمی و انجام تحقیقات و مطالعات مرتبط

نگاه سازوکاری به "سین تک" (Sin Tech) :

- سین تک به مثابه یک سری استاندارد یا قواعد یا پروتکل ها که از سوی تنظیم گر تدوین و ابلاغ می شود

- سین تک به مثابه یک پنجره واحد خدمات رسانی

- ایجاد یک کارگروه تخصصی در ذیل شورایعالی رفاه و تامین اجتماعی

- ایجاد یک کارگروه تخصصی در ذیل نهاد تنظیم گر

- ایجاد یک کارگروه تخصصی در ذیل شورایعالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی

نگاه ساختاری به "سین تک" (Sin Tech) :

- ایجاد یک نهاد تنظیم گر در حوزه تامین اجتماعی و لایه های امدادی، حمایتی و بیمه ای بمنظور شکل دهی سامانه، پنجره واحد و پایگاه اطلاعات رفاه و تامین اجتماعی و پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و شورایعالی رفاه و تامین اجتماعی، مشابه :

۱- کارکرد بانک مرکزی در حوزه بانکها

۲- کارکرد بیمه مرکزی در حوزه بیمه های تجاری

۳- کارکرد سازمان بورس و اوراق بهادار در حوزه شرکتهای سهامی عام

۴- کارکرد شورای ملی رقابت و مرکز ملی رقابت در حوزه رفع انحصار

۵- کارکرد شورایعالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی

برای نظام سازی، استانداردسازی، قاعده گذاری و ریل گذاری فناوریهای تامین اجتماعی و شکل دهی زیر ساخت های ملی مورد نیاز و اعمال نظارت عالیه و راهبردی بر فرایند طراحی و پیاده سازی و اجرای فناوریهای تامین اجتماعی

- ایجاد یک تعاونی عام، فراگیر و ملی با عضویت و سهامداری تمام مردم ایران که اطلاعات آنها در این تعاونی تجمیع و پردازش می‌گردد.
- ایجاد یک انجمن علمی یا فنی و تخصصی برای تبیین و ترویج موضوع سین تک
- ایجاد یک تشکل صنفی برای تبیین و مطالبه گری موضوع سین تک

پیامدها و دستاوردهای تحقق ایده "سین تک" (Sin Tech) :

- کم کردن هزینه ارائه خدمات و بهره مندی ذینفعان از برنامه های فناورانه
- رفع محدودیتهای زمانی و ایجاد امکان ارائه در تمام ساعات روز و تمام ایام هفته (۷×۲۴)
- رفع محدودیتهای مکانی و جغرافیایی و ایجاد دسترسی فراگیر و همگانی
- حرکت نظام خدمات رسانی از "سازمان محوری" به سمت "ذینفع محوری" (شهروند محوری - مشتری محوری - کاربر محوری)
- -فافیت و دسترسی آزاد و باز به اطلاعات (داده باز)
- مشارکت پذیری ذینفعان در فرایند ارائه خدمات

- حذف رانت و جلوگیری از فساد مالی و اداری
- افزایش سرعت، دقت و صحت فرایند خدمات رسانی و ارتقاء کیفیت خدمات
- ایجاد عدالت دردسترسی به خدمات و ایجاد عدالت در بهره مندی از منابع عمومی (رفع هم پوشانی ها و کم پوشانی ها و جلوگیری از برخورداری مضاعف و من غیر حق)
- کاهش مصرف انرژی، آلودگی هوا، ترافیک و رفت و آمد شهروندان
- نقش "سین تک" (Sin Tech) در حصول اطمینان از رعایت و تحقق عدالت در نظام تامین اجتماعی همگانی:
- عدالت بیمه ای :**
- فراگیری پوشش های امدادی، حمایتی و بیمه ای با محوریت و اولویت سـازو کار بیمه ای برای افراد توانمند و قابل توانمندسازی
- عدالت در حقوق :**
- تامین اجتماعی حق مردم تکلیف دولت
- لزوم اعمال رویکرد فعال دولت و تامین و تضمین حداقل ها برای اقشار ضعیف جامعه
- عدالت در بهره مندی از منابع عمومی :**
- سرانه متناسب در بهره مندی از منابع عمومی
- رفع تبعیض های ناروا در بهره مندی از منابع عمومی
- عدالت اقتصادی (اقتصاد توزیعی/ سیاستهای بازتوزیعی) :**
- هدفمندسازی یارانه ها
- کاهش فاصله طبقاتی
- حفظ قدرت خرید با سیاستهای مزدی و متناسب سازی
- عدالت بودجه ای :**
- برنامه ریزی و تخصیص منابع بصورت بهینه و موثر
- تهیه پیوست تامین اجتماعی
- عدالت اطلاعاتی:**
- پایگاه اطلاعات رفاهی در ارتباط با پایگاههای اطلاعات ملی
- رفع همپوشانی و جلوگیری از برخورداری من غیرحق
- عدالت در دسترسی به ارائه دهندگان خدمات:**
- تکلیف دولت به پوشش نقص بازار و تضمین حداقل ها
- نظام ملی احسان و نیکوکاری و تقسیم کار بین دستگاههای موظف (حاکمیتی و دولتی) با ظرفیتهای مردمی
- عدالت در دسترسی و برخورداری از خدمات:**
- رعایت اصول فراگیری، جامعیت، کفایت پایدرای مالی و کارآمدی (بهره وری، کارایی و اثربخشی)
- آزمون وسع، نیازمندیابی فعال و هدف یابی موثر

"سین تک" (sin tech) باعث می گردد تا ارائه خدمات تامین اجتماعی در لایه های امدادی، حمایتی و بیمه ای بجای سازمان محوری (Agency-Centric) به سمت ذینفع محوری و شهروند محوری (citizen-centric) حرکت نموده و در صورت شکل گیری "سین تک" (sin tech) نهاد متولی و تنظیم گر نظام تامین اجتماعی نسبت به تعیین جامعه هدف، تعیین بسته خدمات، نحوه نیازسنجی، احراز اولویت، انجام آزمون وسیع (سنجش میزان استطاعت و استحقاق)، تعیین نحوه ارائه خدمات، تعیین کارگزار یا عامل ارائه خدمات اقدام می نماید و با استفاده از سازوکارهای کنترلی در دسترس نظیر بلاکچین، توکنایز و هوش مصنوعی در رابطه با دریافت دقیق، صحیح و به موقع خدمات از خدمتگیرنده یا ذینفع رسید-تحويل و تائیدیه آنلاین و هوشمند دریافت و تمامی تراکنش ها در پرونده الکترونیک خانوار ثبت می گردد و به همین سبب از هم پوشانی، برخورداری مضاعف و من غیر حق، کم پوشانی (خلاء پوشش ها) جلوگیری و زمینه دسترسی عادلانه به خدمات و بهره مندی عادلانه از منابع عمومی را فراهم می سازد. تحقق "سین تک" (sin tech) پایانی خواهد بود بر نواقص و معایب طرح ها و برنامه هایی که طی چند دهه اخیر با صرف منابع و اعتبارات زیاد و از طریق ساختار و نیروی انسانی حجیم و ساختارهای موازی و فعالیت های مضاعف یا غیرضرور و تکرار و تداخل امور و فعالیت ها برای تحقق عدالت به انجام رسیده و موفق نبوده است.

شکل گیری "سین تک" (sin Tech) قدرت و جسارت تصمیم گیری برای جراحی های اقتصادی و اداری را به دولت و حاکمیت می دهد چرا که در صورت تحقق "سین تک" (sin Tech) دولت می تواند دقیقاً اثرات تغییرات و تحولات اقتصادی را بر کلیه آحاد مردم و بویژه اقشار و گروه های هدف (ضعیف، فقیر و در معرض آسیب) تقویم و برای آنها بسته های سیاستی ترمیمی، صیانتی و جبرانی لازم را پیش بینی و اجرا نماید.

"سین تک" (sin Tech) این امکان را فراهم می کند تا هم ذینفعان و خدمت گیرندگان حوزه های امدادی، حمایتی و بیمه ای و هم ارائه دهندگان خدمات یا عاملین و کارگزاران نظام تامین اجتماعی همگانی در بخشهای مختلف حاکمیتی، دولتی، عمومی، عمومی غیردولتی، خصوصی و مردمی بتوانند در قالب یک اکوسیستم و منظومه پویا و هم افزا، عمل نموده و بتوانند ضریب نفوذ خدمات این نظام را تا سطح محلات کم برخوردار شهری و مناطق محروم روستایی و عشایری تعمیم دهند.

کم کردن هزینه و زمان (فرصت) برای ایجاد امکان استفاده همگانی از خدمات رفاه و تامین اجتماعی، عبور از مرزها و محدودیتهای جغرافیایی و زمانی، ایجاد توانایی ارزیابی مخاطرات و تقویم اثرات احتمالی تصمیمات، تسهیل و تسریع در فرایندهای خدمات رسانی، ایجاد فراگیری پوشش ها و عدالت در دسترسی به خدمات و عدالت در بهره مندی از منابع عمومی، ایجاد زمینه استفاده هوشمند

و نظام مند از "فین تک" (Fin Tech) در فرایند ارائه خدمات رفاه و تامین اجتماعی، ایجاد زمینه بکارگیری هوش مصنوعی، داده کاوی، big data و سایر راهکارهای محاسبات، مدیریت دانش و راهکارهای تحلیلی از دیگر نتایج مثبت شکل‌گیری "سین تک" (Sin Tech) و استفاده از نوآوری‌های فناورانه جهت افزایش شفافیت، محاسبه پذیری، صرفه‌جویی و بهره‌وری سازوکارهای فعلی رفاه و تامین اجتماعی می‌باشد. این نکته از آنجا اهمیت می‌یابد که در نظام چند لایه تامین اجتماعی و بویژه در سطوح مازاد و مکمل لایه بیمه‌های اجتماعی فضای فعالیت کاملاً رقابتی خواهد بود و استفاده از "سین تک" و "فین تک" کاربرد بیشتری خواهد داشت و استارت‌آپ‌ها و مجموعه‌های دانش‌بنیان می‌توانند وارد این عرصه خدمات‌رسانی شوند و فرایندهای اجرایی آنرا سریعتر و دقیق‌تر و بخصوص ارزان‌تر سازند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری :

نتیجه آنکه تغییرات و تحولات سریع، رو به تزاید و پربسامد فناوری، باعث گردیده است که حاکمیت‌ها و دولت‌ها از حکمرانی دیوان سالار به سمت حکمرانی پلتفرمی متمرکز (در سیاست‌گذاری، ریل‌گذاری و قاعده‌گذاری) و توزیع شده (مشارکتی، رقابتی، باز و کاربرمحور) و حکمرانی داده محور سوق داده است که "فین تک" (Fin

(tech)نماد و نمود آن در حوزه های مالی، اقتصادی، پولی و بانکی است و لازم است متناظر با فین تک نسبت به ایجاد یک پلتفرم اجتماعی در حوزه رفاه و تامین اجتماعی یا همان " سین تک" (sin tech) اقدام نمود.

"سین تک" (sin tech) مجموعه ای از فناوریهای تامین اجتماعی و بیمه های اجتماعی است که بر محور شناسنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی یا شناسنامه الکترونیک اقتصادی اجتماعی خانوار مبتنی بر کد ملی، کد پستی و کد شغلی و بارویکرد پلتفرم دیجیتال بستری را برای تعامل بین تولید کنندگان و مصرف کنندگان خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای و ارزش آفرینی در این زمینه بصورت برخط ایجاد می نماید.

در این رویکرد یک نهاد تنظیم گر قاعده گذار و وجود دارد که نسبت به جانمایی مردم و بویژه اقشار و گروههای هدف در لایه ها و سطوح مختلف نظام تامین اجتماعی اقدام و جامعه هدف خدمت و بسته خدمت و کارگزار ارائه کننده خدمت را تعیین و ارائه خدمات و پوشش ها با رویکرد پلتفرمی و بصورت هوشمند و دیجیتال صورت می پذیرد و با سازوکارهای بلاکچین و توکنایزکردن خدمات، این تنظیم گر از ارائه خدمات به ذینفعان و حسن جریان امور اطمینان حاصل می نماید.

در حکمرانی کاربر محور (شهروند محور یا ذینفع محور) که بجای حکمرانی دولت محور و سازمان محور قرار می گیرد، در بخش مشارکتی که مربوط به مردم می شود، حکمرانی توزیع شده مبتنی بر بلاکچین، توکنایزکردن و شبکه های اجتماعی و ابزارهای هوشمند بکار گرفته می شود و در بخش غیر مشارکتی که مربوط به حاکمیت می شود از کلان داده ها، هوش مصنوعی و راهکارهای تحلیلی برای تمشیت و تدبیر امور استفاده می شود و بجای رویکرد اجباری از رویکرد اقناعی و خدمات محور نظیر گیمیفیکیشن و نظایر آن بهره می گیریم و در این رویکرد نقش حاکمیت و روی تنظیم گری و لایه پروتکل ها متمرکز می شود.

این ساختار یک سلسله شبکه نا متمرکز را به مانند منظومه ای از داده ها (لایه داده) پدید می آورد که براساس یک مجموعه قوانین، مقررات و قواعد (لایه پروتکل) در بین اجزاء و عناصر مختلف (لایه شبکه) در گردش است و براساس رویکرد پلتفرمی، حاکمیت و دولت بر لایه پروتکل ها متمرکز شده و بر دولایه دیگر، بصورت توزیع شده راهبری و نظارت عالیه می نماید و از مداخله و تصدیگری در این حوزه پرهیز می کند و حکمرانی از طریق داده و بصورت توزیع شده امکان پذیر است.

در "سین تک" (sin tech) وجه اجتماعی غالب بوده و تمرکز بر روی افراد و خانوارها است ولیکن در "فین تک" (Fin tech) وجه اقتصادی غالب می باشد و تمرکز بر روی بنگاههای اقتصادی است و حاکمیت و دولت که متولی حکمرانی داده محور است بعنوان حلقه واسط بین این دو عمل می

نماید و مراقبت می کند که خدمات و پوشش های نظام تامین اجتماعی در دسترس آحاد مردم و بویژه اقشار و گروه های هدف با رعایت ترتیبات زیر قرار گیرد:

- آگاهی بخشی، ارتقاء دانش و آگاهی های عمومی مردم نسبت به حقوق و تکالیف متقابل دولت و مردم

- اطلاع رسانی درخصوص خدمات و راهکارهای استفاده از آنها به واسطه وب و اینترنت و شبکه های اجتماعی و ابزارهای هوشمند

- اعمال رویکرد تعاملی بین مردم (ذینفعان) و دستگاه های اجرایی ارائه دهنده خدمت (ذیمدخلان)

- ایجاد بستر مناسب برای تراکنش های تعاملی بین شهروندان و ذینفعان با ذیمدخلان (کارگزاران) با نظارت بر خط دولت

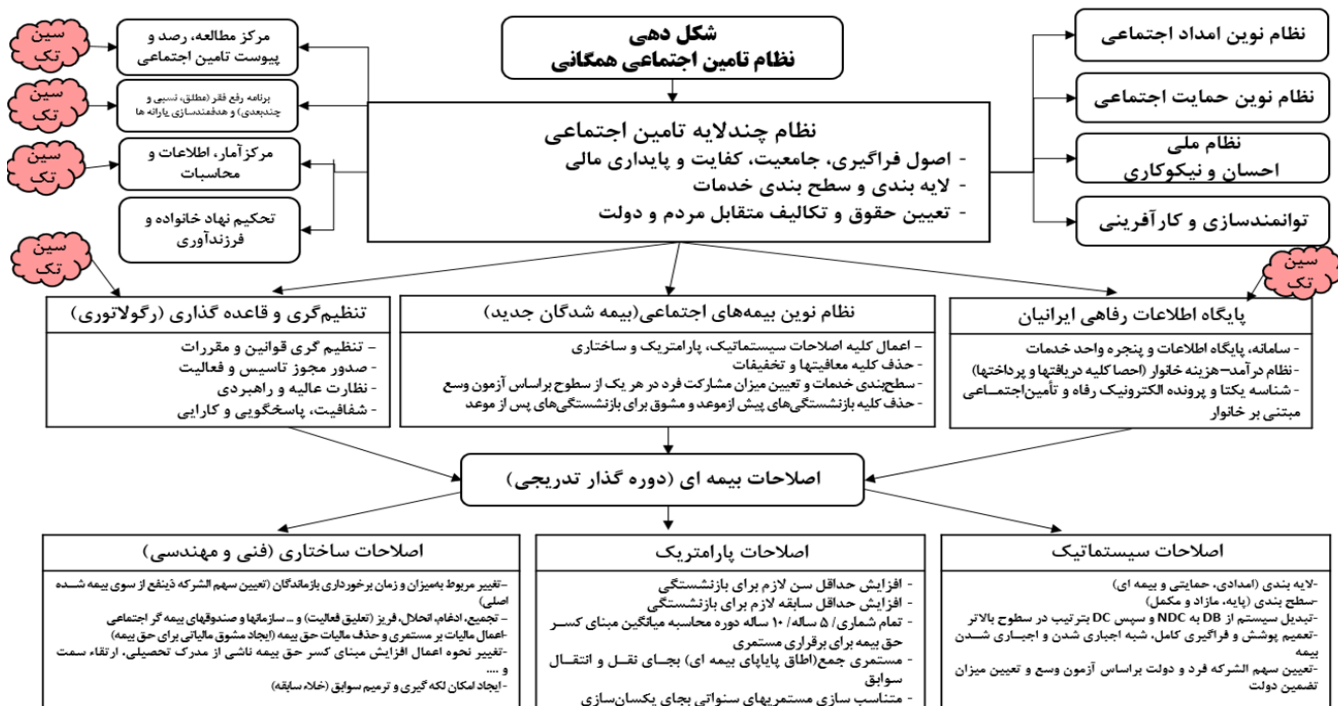
- ایجاد سامانه ها و پایگاه های اطلاعات ملی و پنجره واحد خدمت و درگاه ملی جامع فراگیر که شهروندان را از مراجعات حضوری و مجازی متعدد و تکراری معاف می سازد.

- مشارکت پذیری و ایجاد زمینه مشارکت شهروندان و ذینفعان در نظامات تصمیم سازی، تصمیم گیری، اجرایی و نظارتی.

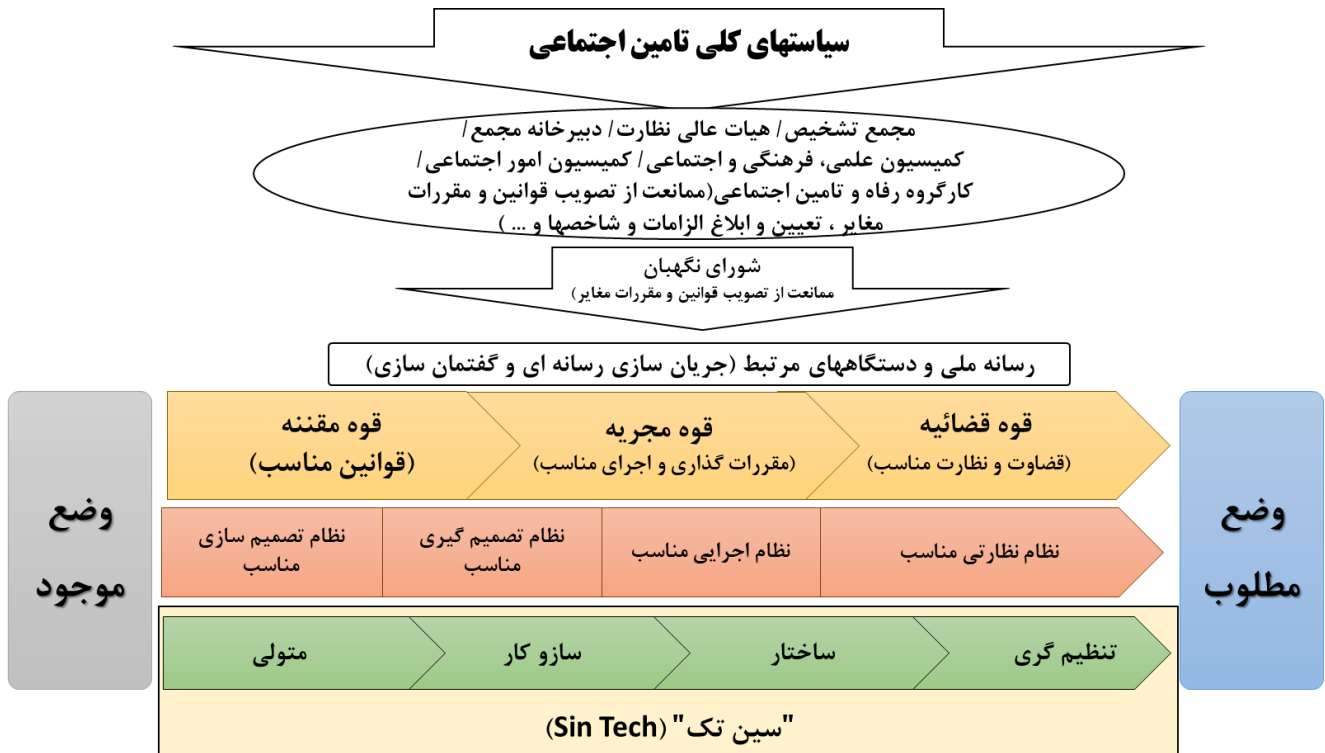
و در این میان زیر ساخت اولیه و مقدماتی تحقق "سین تک" (sin tech) شکل گیری شنا سنامه الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی برا ساس خانوار و مشتمل بر کد ملی اعضای خانوار، موقعیت مکانی یا ژئوماتیک خانوار (محل سکونت، مراقبت و نگهداری برا ساس کد پستی) و شرایط و حالت شغلی (نظیر شاغل، بازنشسته، کارفرما، دانش آموز، دانشجو، سرباز، خانه دار، کارگر اخراجی، کارجوی بیکار و ... برا ساس کد شغلی) می باشد. امری که در بندهای ۲ و ۵ سیاست های کلی تامین اجتماعی به آن پرداخته شده است.

نتیجه آنکه دولت بایستی به موازات توسعه "فین تک" نسبت به ایجاد "سین تک" اقدام نماید تا وجوه اجتماعی فضای مجازی با وجوه اقتصادی آن بصورت همزمان و توأمان رشد و نمو یافته و از دسترسی عادلانه شهروندان بطور اعم و اقشار و گروه های هدف (نیازمندان، مددجویان و توانخواهان) بطور اخص به پوشش ها خدمات امدادی، حمایتی و بیمه ای اطمینان حاصل گردد.

شکل شماره ۲۸- نقش "سین تک" (Sin Tech) در زمینه سازی اجرای برنامه جامع تحقق سیاست های کلی تامین اجتماعی

شکل شماره ۲۹ - نقش "سین تک" (Sin Tech) در زمینه سازی اجرای برنامه جامع تحقق سیاستهای کلی تامین اجتماعی

در حال حاضر مردم در میان سامانه های مختلف به بازی گرفته شده اند و بایستی سامانه های معطوف به کالاهای عمومی و امور حاکمیتی و دولت را سامان داد و دیگر اینکه اطلاعات و داده هایی که حاصل خدمات عمومی و کالاهای عمومی بوده و یا حاصل انحصارات و امتیازات حاکمیتی و دولتی است، به نوعی "انفال" محسوب می شود و متعلق به همه مردم است و نبایستی دسترسی به آنها و بهره برداری از آنها به قصد انتفاع بدون دریافت اجور مالکانه و حق بهره برداری در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی قرار گیرد و یا بایستی در اختیار یک مرجع حاکمیتی و دولتی نظیر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشد و یا اینکه در قالب تاسیس یک تعاونی عام، فراگیر و ملی و با عضویت آحاد مردم ایران سامان و سازمان یابد و عواید حاصل از این تجمیع و پردازش اطلاعات به همه مردم ایران برگردد.

منابع و مآخذ :

- حیدری علی، (۱۴۰۰) ابر سیاست - سیاستهای کلی رفاه و تامین اجتماعی بایستگی ها و شایستگی ها - تهران موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی
- حیدری علی، (۱۳۹۹) تعلیقات تامین اجتماعی- تهران شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
- گلاب سمانه ، موسسه راهبردهای بازنشستگی صبا گزارش ۹۰ ، حکمرانی خوب رهنمودهای اتحادیه بین المللی تامین اجتماعی - ۲۰۱۹
- نعمتی رسول، حسن زاده محمدرضا، ملکی مجتبی (۱۳۹۷). استفاده از تکنولوژی های نوین در بررسی ساختمان های هوشمند با تاکید بر رفاه اجتماعی .
- جعفر هزارجریبی، علی اکبر اکبری تبار سید مستجاد حسینی (۱۳۹۱) ، "فناوری اطلاعات و ارتباط و رابطه آنها با رفاه اجتماعی" فصلنامه جامعه، فرهنگ و رسانه، سال اول شماره ۲. صص ۱۴۹-۱۶۴
- Sanchez, V. G. (2019). Welfare Technology, Healthcare, and Behaviour Modelling-An Analysis. In *Intelligent Environments (Workshops)* (pp. 296-306).
- Cuesta, M., German Millberg, L., Karlsson, S., & Arvidsson, S. (2020). Welfare technology, ethics and well-being a qualitative study about the implementation of welfare technology within areas of social services in a Swedish municipality. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 15(sup1), 1835138.
- Östlund, B.; Olander, E.; Jonsson, O.; Frennert, S. STS-inspired design to meet the challenges of modern aging. Welfare technology as a tool to promote user driven innovations or another way to keep older users hostage? *Technol. Forecast. Soc. Chang.* 2015, 93, 82–90.
- Kamp, A., Obstfelder, A., & Andersson, K. (2019). Welfare technologies in care work
- Zander, V., Gustafsson, C., Landerdahl Stridsberg, S., & Borg, J. (2021). Implementation of welfare
- بخش-صفحه-اول-۸۷/۱۳۹۰۱۹۰-توصیه-خطرناک/taadolnewspaper.ir
- سامانه بازی. <http://a-heidary.blogfa.com/post/404>
- سین تک (sin tech) . <http://a-heidary.blogfa.com/post/400>
- بخش-صفحه-اول-۸۷/۲۸۰۰۱۹۰-پلتفرم-اجتماعی-سین-تک-مکمل-پلتفرم-اقتصادی-فین-تک/taadolnewspaper.ir